

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Η εκπροσώπηση στην Ανώνυμη Εταιρεία ιδίως καθ' υπέρβαση του του εταιρικού σκοπού ».

Τμήμα : Επιχειρηματικός Σχεδιασμός και Πληροφορικά Συστήματα

Εισηγητής : κος Ιωάννης Ρωμανός

Σπουδάστρια : Δέσποινα Γούτη του Στυλιανού

Αρ. Μητρώου : 316

ΠΑΤΡΑ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ</u>	σελ. 6
----------------------------------	--------

ΜΕΡΟΣ Α: Η Ανώνυμη εταιρεία και τα όργανα εκπροσώπησής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

<u>Έννοια</u>	σελ. 8
---------------------	--------

1.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

<u>Η Ίδρυση της Ανώνυμης Εταιρείας</u>	σελ. 8
--	--------

<u>Η Διάρκεια</u>	σελ. 9
-------------------------	--------

<u>Η Εμπορική Ιδιότητα</u>	σελ. 9
----------------------------------	--------

<u>Το Κεφάλαιο</u>	σελ. 9
--------------------------	--------

<u>Η ευθύνη των Μετόχων</u>	σελ.10
-----------------------------------	--------

<u>Η Λήψη Αποφάσεων</u>	σελ.10
-------------------------------	--------

1.2 ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

<u>Ορισμός</u>	σελ.11
----------------------	--------

1.3 ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

<u>Η Γενική Συνέλευση</u>	σελ.13
---------------------------------	--------

<u>Οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης</u>	σελ.14
---	--------

<u>Είδη Γενικής Συνέλευσης</u>	σελ.14
--------------------------------------	--------

<u>Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης</u>	σελ. 14
--	---------

<u>Λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση</u>	σελ.15
---	--------

<u>Άκυρες αποφάσεις</u>	σελ.15
-------------------------------	--------

<u>Οι ελεγκτές</u>	σελ.16
--------------------------	--------

<u>Διορισμός Ελεγκτών</u>	σελ.16
---------------------------------	--------

<u>Καθήκοντα των Ελεγκτών</u>	σελ.16
-------------------------------------	--------

<u>Ευθύνες των Ελεγκτών</u>	σελ.17
-----------------------------------	--------

<u>Το Διοικητικό Συμβούλιο</u>	σελ.17
--------------------------------------	--------

ΜΕΡΟΣ Β: Το Διοικητικό Συμβούλιο (σύνθεση, λειτουργία, αρμοδιότητες και περιορισμοί).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

<u>2.1 Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>σελ.18	
<u>2.2 Η ΘΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>σελ.19	
<u>2.3 ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>σελ.19	
<u>2.4 ΤΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>σελ. 20	
<u>2.5 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>	
<u>Σύνθεση</u>σελ. 20	
<u>Σύγκληση</u>σελ. 20	
<u>Βιβλίο πρακτικών</u>σελ. 21	
<u>Λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο</u>σελ. 21	
<u>Ακυρότητα απόφασης</u>σελ. 21	
<u>2.6 ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ</u>σελ. 21	
<u>Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι της εταιρείας</u>σελ. 22	
<u>Έγερση αγωγής κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου</u>σελ. 22	
<u>Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι τρίτων</u>σελ. 23	
<u>Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι Δημοσίου</u>σελ. 23	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

<u>Εσωτερική διαχείριση και εκπροσώπηση</u>σελ. 24	
<u>3.1 Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ</u>σελ. 24	
<u>3.2 Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ</u>σελ. 25	
<u>3.3 ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ</u>σελ. 25	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

<u>4.1 ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΟ</u>σελ. 26
<u>4.2 ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ</u>σελ. 26
<u>4.3 ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ</u>σελ. 27
<u>4.4 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΚΟΠΟ</u>σελ. 27

ΜΕΡΟΣ Γ΄ : Η έννοια και η λειτουργία του εταιρικού σκοπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

Ο ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

<u>5.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ</u>σελ. 28
<u>Ο εταιρικός σκοπός με την ευρεία έννοια του όρου</u>σελ. 28
<u>Ο εταιρικός σκοπός με την στενή έννοια του όρου</u>σελ. 29
<u>5.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ</u>
<u>ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ</u>σελ. 30
<u>5.3 ΠΟΤΕ ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟΝ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΚΟΠΟ</u>σελ. 31
<u>5.4 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ – ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ</u>σελ. 33
<u>Πράξεις Ελευθεριότητας</u>σελ. 33
<u>Απόφαση Αρείου Πάγου 312/4982</u>σελ. 33
<u>Αποδοχή Συναλλαγματικών Ευκολίας</u>σελ. 34
<u>Πράξεις Διαχείρισης εταιρικής περιουσίας – Πώληση, υποθήκευση και εκποίηση</u> <u>ακινήτων και εξοπλισμού της εταιρείας</u>σελ. 34
<u>Απόκτηση Συμμετοχής σε άλλη εταιρεία</u>σελ. 35
<u>Εγγυήσεις</u>σελ. 35
<u>Διάθεση εταιρικής περιουσίας λόγω έμμεσης διάσπασης</u>σελ. 36

ΜΕΡΟΣ Δ΄ : Ο εταιρικός σκοπός ως όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας των οργάνων της Ανώνυμης Εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

<u>6.1 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ PROKURA</u>σελ.37
<u>6.2 Η ΘΕΩΡΙΑ ULTRA – VIRES</u>σελ.38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7°

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

<u>7.1 ΠΡΟΪΣΧΥΣΑΝ ΔΙΚΑΙΟ</u>σελ. 40
<u>Η ελληνική νομοθεσία ως το 1986</u>σελ. 40
<u>7.2 ΠΡΩΤΗ ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ</u>σελ. 41
<u>7.3 Η ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ</u>σελ. 42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8°

ΤΟ ΑΡΘΡΟ 22 ν.2190/1920

<u>8.1 ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 22</u>σελ. 44
<u>8.2 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ</u>σελ. 45
<u>Εφαρμογή των διατάξεων</u>σελ. 45
<u>Μη εφαρμογή των διατάξεων</u>σελ. 45
<u>Καταστατικό</u>σελ. 46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9°

ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ (ΚΑΚΟΠΙΣΤΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)

<u>9.1 ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ</u>σελ. 47
<u>Η έννοια της καλής πίστης</u>σελ. 47
<u>Η έννοια της υποκειμενικής καλής πίστης</u>σελ. 48

<u>9.2 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΙΤΙΑ ΑΓΝΟΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ</u>σελ. 49

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο</u> <u>Η ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ</u>σελ. 51

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο</u> <u>Η ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ</u>σελ. 52

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο</u> <u>Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ</u>σελ. 53

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο</u> <u>Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ</u>σελ. 54
<u>ΠΕΡΙΛΗΨΗ</u>σελ. 55
<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>σελ. 56

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η παρούσα εργασία αναφέρεται στα εκπροσωπευτικά όργανα της Ανώνυμης Εταιρείας και ειδικότερα εξετάζει τον εταιρικό σκοπό ως όριο της εξουσίας τους. Στόχος της εργασίας είναι, αφού πρώτα αναφερθεί στην εκπροσώπηση στην Ανώνυμη Εταιρεία και στους περιορισμούς που αυτή επιδέχεται, να αποσαφηνίσει την έννοια και τη λειτουργία του εταιρικού σκοπού, κυρίως στα πλαίσια του ισχύοντος νόμου, καθώς και να εξετάσει τα όρια που αυτός θέτει στην εξουσία της εκπροσώπησης.

Ο εταιρικός σκοπός αποτελεί απαραίτητο συστατικό στοιχείο οποιασδήποτε εταιρείας με τη ευρεία έννοια του όρου είτε αυτή διαθέτει νομική προσωπικότητα είτε όχι.¹ Η αναγνώριση των ενώσεων προσώπων εκ μέρους της έννομης τάξης δεν είναι αυτοσκοπός :οι εταιρείες τυγχάνουν νομοθετικής αναγνώρισης χάριν του επιδιωκόμενου από αυτές σκοπού. Συμφώνα με τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι οι όλες οι πράξεις που διενεργούν τα όργανα της εκπροσωπευτικής εξουσίας θα πρέπει να υπόκεινται έκτος των άλλων και στους περιορισμούς που τίθενται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρείας.

Οι νομοθετικές μεταβολές των τελευταίων ετών προς τη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας στις Κοινοτικές Οδηγίες, οι νομολογίες που παρήχθησαν από τα ελληνικά δικαστήρια πριν και μετά την προσαρμογή της νομοθεσίας καθώς και οι μελέτες και τα συγγράμματα επιφανών νομικών αποτέλεσαν τις κυριότερες πηγές αυτής της εργασίας.

Η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος (Α σελ. 8 ως 17) γίνεται μία συνοπτική αναφορά στην έννοια και στα βασικά χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας. Επιπλέον, αναφορά γίνεται στο καταστατικό της εταιρείας και στα στοιχεία που αυτό πρέπει να περιλαμβάνει. Τέλος, γίνεται παρουσίαση των οργάνων της Ανώνυμης Εταιρείας (Γενική Συνέλευση, Ελεγκτές και Διοικητικό Συμβούλιο).

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας (Β σελ.18 ως 27) παρουσιάζεται εκτενέστερα το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας και αναλύεται η σύνθεση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και στη διάκριση της σε εξωτερική και εσωτερική διαχείριση. Στο τέλος του Β μέρους η προσοχή επικεντρώνεται στους

¹ Τέλλης Νικ., Εταιρικός σκοπός και εκπροσωπευτική εξουσία του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας, ΕπισκεΔ 1998,σελ. 325.

περιορισμούς της εξουσίας εκπροσώπησης από το νόμο, τη Γενική Συνέλευση, το καταστατικό της εταιρείας και τον εταιρικό σκοπό.

Στο τρίτο μέρος της εργασίας (Γ σελ. 28 ως 36) αναλύεται η έννοια του εταιρικού σκοπού. Επίσης εξετάζεται πότε μια πράξη υπερβαίνει ή όχι τον εταιρικό σκοπό και γίνεται αναφορά σε ειδικές περιπτώσεις πράξεων, όπως αυτές αντιμετωπίστηκαν από τα ελληνικά δικαστήρια.

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος της εργασίας (Δ σελ. 37 ως 54) εξετάζεται ο εταιρικός σκοπός όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας της Ανώνυμης Εταιρείας. Αρχικά, παρουσιάζονται τα συστήματα οριοθέτησης της εκπροσωπευτικής εξουσίας. Έπειτα, γίνεται αναφορά στο προϊσχύσαν δίκαιο και στην Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και στην εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος γίνεται ερμηνεία του ισχύοντος δικαίου και πιο συγκεκριμένα του Άρθρου 22 ν. 2190/1920, με ειδικότερη αναφορά στις εξαιρέσεις δέσμευσης της Ανώνυμης Εταιρείας για πράξεις εκτός του εταιρικού σκοπού καθώς και στην απόδειξη της υπέρβασης του εταιρικού σκοπού.

ΜΕΡΟΣ Α΄ : Η Ανώνυμη εταιρεία και τα όργανα εκπροσώπησής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έννοια

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε) είναι η με νομική προσωπικότητα εμπορική κεφαλαιουχική εταιρεία, της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβάστα μερίδια (μετοχές) και της οποίας οι εταίροι (μέτοχοι) ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.²

1.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Ίδρυση της Ανώνυμης Εταιρείας

Για την ίδρυση της Ανώνυμης Εταιρείας το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από τουλάχιστον δύο ιδρυτές. Η αναλογία συμμετοχής δεν ορίζεται.³ Τα ιδρυτικά μέλη μπορεί να είναι φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα⁴ ή νομικά πρόσωπα.

Η ίδρυση της Ανώνυμης Εταιρείας περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

α) Σύναψη του Καταστατικού

Το Καταστατικό είναι σύμβαση μεταξύ δυο ή περισσότερων ιδρυτών που καταρτίζεται οπωσδήποτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και περιέχει τις εταιρικές συμφωνίες.⁵

β) Ανάληψη Μετοχών

Με τον όρο αυτό εννοούμε την κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου είτε από το κοινό (διαδοχική ίδρυση) είτε από τους ιδρυτές (ενιαία ίδρυση).

γ) Έγκριση του καταστατικού από την εποπτεύουσα αρχή (Νομάρχη).

δ) Η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας

Περιλαμβάνει τη δημοσίευση του καταστατικού στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης δημοσιότητα είναι απαραίτητη και σε όλη τη διάρκεια της ζωής της εταιρείας.⁶

² Ρόκας Νικ. , Εμπορικές Εταιρίες , 4^η εκδ. σελ. 136

Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντ., Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, 3^η εκδ., σελ. 226.

Καραβάς Κων., Εγχειρίδιον Θεωρητικό και Πρακτικό περί Ανωνύμων Εταιρειών, 1980

³ Άρθρο 8 παρ. 1, ν. 2190/1920 Περί Ανωνύμων Εταιρειών.

⁴ Άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 3 του ν. 1329/83.

⁵ Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντ. ,ο.π., σελ. 227.

⁶ Λεονταρής Μίλτ., Ανώνυμες Εταιρείες, 2000, σελ. 27.

Η Διάρκεια

Η διάρκεια της Ανώνυμης Εταιρείας ορίζεται στο καταστατικό της.⁷ Ο νόμος δεν προβλέπει ανώτατο ή κατώτατο όριο διάρκειας της Ανώνυμης Εταιρείας, όμως στην πράξη συνήθίζεται να τίθεται μια σχετικώς μακρά περίοδος (20-50 ετών).⁸

Η παράταση ή η συντόμευση του χρόνου διάρκειας της εταιρείας γίνεται με απόφαση της πλειοψηφίας της Γενικής Συνέλευσης.

Η Εμπορική Ιδιότητα

Η Ανώνυμη Εταιρεία έχει την εμπορική ιδιότητα ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση.⁹

Το Κεφάλαιο

Το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο είναι μια χρηματική, κατ' αρχήν, ποσότητα που απαιτείται για τη σύσταση της εταιρείας.¹⁰

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας σχηματίζεται:

α) Από τους Ιδρυτές της και μόνο. Το ελάχιστο απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ είναι € 60.000,00.

β) Από τους ιδρυτές της εταιρείας και το κοινό μετά την πρόσκληση του για ανάληψη μετοχών. Το ποσό που απαιτείται σε αυτή την περίπτωση απαιτείται κεφάλαιο € 60.000,00.¹¹

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας διαιρείται σε ισόποσα μερίδια που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές. Οι μετοχές είναι αξιόγραφα που μεταβιβάζονται εύκολα. Διακρίνονται σε :

α) Ανώνυμες μετοχές.

Σε αυτές δεν αναφέρεται το όνομα του προσώπου υπέρ του οποίου εκδίδονται. Μεταβιβάζονται όπως κάθε κινητό πράγμα, δηλαδή με συμφωνία και παράδοση.

⁷ Άρθρο 29 παρ.3, ν. 2190/1920.

⁸ Λεονταρής Μιλτ., ο.π., σελ. 34.

⁹ Άρθρο 2, ν. 2190/1920.

¹⁰ Ευθυμιάτου-Πουλάκου Αντ., ο.π., σελ. 230.

¹¹ Βλ. σχετικώς Ευθυμιάτου-Πουλάτου Αντ., ο.π., σελ. 230-233

Όσον αφορά το περιεχόμενο τους χωρίζονται σε κοινές, προνομιούχες και επικαρπίας.

β) Ονομαστικές Μετοχές

Σε αυτές δεν αναφέρεται το όνομα υπέρ του οποίου εκδίδονται. Για την μεταβίβαση τους, αν έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αθηνών, απαιτείται εγγραφή στο ειδικό βιβλικό μετοχών της εταιρείας και γραπτοί ασυμφωνία μεταβίβασης . αν δεν έχουν εισαχθεί πραγματοποιείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.¹²

Η ευθύνη των Μετόχων

Η ευθύνη των εταίρων είναι περιορισμένη και φτάνει μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Οι μέτοχοι δεν ευθύνονται προσωπικά με την ατομική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Η ευθύνη τους περιορίζεται στην εκπλήρωση της υποχρέωσης που ανέλαβαν για την καταβολή της εισφοράς τους.¹³

Η Λήψη Αποφάσεων

Για την έγκυρη λήψη των αποφάσεων ο νόμος απαιτεί τόσο απαρτία όσο και πλειοψηφία του οργάνου που θα λάβει την απόφαση.¹⁴

Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για αποφάσεις που αφορούν τα τρέχοντα ζητήματα της εταιρείας καθώς και για τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και την διαχείριση της εταιρικής περιουσίας.

Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια για σοβαρότερες αποφάσεις όπως ο διορισμός του Διοικητικού Συμβουλίου, η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, η αλλαγή του σκοπού, η διάλυση της εταιρείας κ.α. στην Γενική Συνέλευση έχουν δικαίωμα να παρουσιάσει και ψήφου όλοι οι μέτοχοι. Κάθε μετοχή αντιπροσωπεύει μια ψήφο. Στην Ανώνυμη Εταιρεία η πλειοψηφία είναι πανίσχυρη και αποφασίζει για κάθε ζήτημα. Η μειοψηφία έχει μόνο κάποιες ασθενείς δυνατότητες ελέγχου.¹⁵

¹² Βλ. Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 144 -154, Λεβαντή Ελ., Ανώνυμες Εταιρείες, 1994, εκδ. 9^η, Τόμος Ι, Πασσιά Ιωάννη, Το Δίκαιο της Ανωνύμου Εταιρείας, τόμος Ι, 1969, σελ. 96.

¹³ Βλ. Λεοντάρη Μιλτ., ο.π., σελ. 15.

¹⁴ Ευθυμιάτου-Πουλάτου Αντ., ο.π., σελ. 242.

¹⁵ Βλ. Λεοντάρη Μιλτ., ο.π., σελ. 35.

1.2 ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ¹⁶

Ορισμός

Το Καταστατικό είναι σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, των ιδρυτών, που καταρτίζεται οπωσδήποτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και περιέχει τις εταιρικές συμφωνίες.¹⁷

Περιεχόμενο

Οι διατάξεις του καταστατικού πρέπει να είναι σύμφωνες με το νόμο, ο οποίος ορίζει και το ελάχιστο περιεχόμενο αυτού.¹⁸ Τα στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στο καταστατικό είναι τα εξής :

α) Η επωνυμία της εταιρείας¹⁹

Η επωνυμία της Ανώνυμης Εταιρείας σχηματίζεται από το είδος της επιχείρησης την οποία ασκεί. Είναι όμως δυνατό να περιέχεται σε αυτή και το ονοματεπώνυμο του ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου ή η επωνυμία εμπορικής εταιρείας. στην επωνυμία προστίθενται υποχρεωτικά οι λέξεις Ανώνυμη Εταιρεία ή η σύντμηση «Α.Ε.». Η επωνυμία μπορεί να μεταβληθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

β) Ο σκοπός της εταιρείας²⁰

Σκοπός ή ακριβέστερα το αντικείμενο της Ανώνυμης Εταιρείας είναι ο προσδιορισμός του πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται η εμπορική δραστηριότητα σκοπός προδιαγράφει τα όρια της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου και μπορεί να μεταβληθεί με απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης. Η εταιρεία μπορεί να έχει περισσότερα από ένα αντικείμενα.

γ) Η έδρα της εταιρείας²¹

Ως έδρα της εταιρείας ορίζεται δήμος ή κοινότητα της ελληνικής επικράτειας.²² Η έδρα της επιχείρησης είναι ο τόπος που ασκείται η διοίκηση της εταιρείας.²³ Η έδρα της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να μεταβληθεί με απόφαση της

¹⁶ Βλ. Ρόκας Νικ., ο.π., σελ. 158-161, Λεονταρή Μιλτ., ο.π., σελ. 59-73.

¹⁷ Βλ. Ευθυμιάτου-Πουλάτου Αντ., ο.π., σελ. 227, Σημίτη Γ. Η διατύπωση των καταστατικών των εταιρειών, ΕΕΝ, 1956, σελ. 961.

¹⁸ Άρθρο 2 ν. 2190/1920

¹⁹ Άρθρο 5 ν. 2190/1920 Βλ. Σταθάτου Ν., Ζητήματα Εμπορικού Δικαίου, 1974, Η εμπορική επωνυμία σελ. 77.

²⁰ Βλ. π.κ. Κεφ. 5ο

²¹ Βλ. Ρόκας Νικ., ο.π., σελ. 159.

²² Άρθρο 6 ν. 2190/1920.

²³ Αστικός Κώδικας 64.

Γενικής Συνέλευσης με συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, για μεταφορά της έδρας στο εξωτερικό απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.²⁴

δ) Η διάρκεια της εταιρείας

Η ανώνυμη εταιρεία είναι πάντα περιορισμένης διάρκειας.²⁵

ε) Το είδος, ο αριθμός η ονομαστική αξία και η έκδοση των μετοχών, αν δεν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες, ο αριθμός των μετοχών κάθε κατηγορίας.

στ) Το ύψος και ο τρόπος καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου.

ζ) Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών και νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό.

Στο καταστατικό πρέπει επίσης να περιέχονται διατάξεις :

η) Για την σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

θ) Για την σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων

ι) Για τους ελεγκτές

ία) Για τα δικαιώματα των μετόχων

ιβ) Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών

ιγ) Το συνολικό ποσό τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν κατά τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

ιδ) Για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της

Εκτός από τα στοιχεία που ήδη αναφέραμε, στο καταστατικό μπορούν να περιέχονται και άλλα στοιχεία που συνήθως αφορούν τα όργανα της εταιρείας.

²⁴ Άρθρο 29 παρ.3 ν. 2190/1920 και Άρθρο 31 παρ. 2.

²⁵ Ευθυμιάτου-Πουλάτου Αντ., ο.π., σελ. 227.

1.3 ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Ανώνυμη Εταιρεία έχει τρία υποχρεωτικά όργανα, τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, και τους ελεγκτές. Κάθε όργανο έχει δικό του, αυστηρά διακρινόμενο, κύκλο αρμοδιοτήτων.

1. Η Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της ανώνυμης εταιρείας και έχει την εξουσία να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους, παρόντες, απόντες και διαφωνούντες.²⁶

Οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης²⁷

Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για τα πιο θεμελιώδη θέματα της εταιρείας. Τα θέματα αυτά είναι τα εξής :

α) Τροποποιήσεις του καταστατικού, κυριότερες από αυτές είναι η αύξηση ή η μείωση του κεφαλαίου.²⁸

β) Εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών²⁹ καθώς και ανάκληση μελών.

γ) Έγκρισης του ισολογισμού της εταιρείας³⁰

δ) Διάθεση των ετήσιων κερδών³¹

ε) Έκδοσης δανείου με ομολογίες³²

στ) Διορισμού εκκαθαριστών³³

ζ) Απαλλαγής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών από ευθύνη για αποζημίωση και άσκηση της εταιρικής αγωγής.³⁴

η) Χορήγησης αμοιβής ή αποζημίωσης σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου³⁵

θ) Συναίνεσης της Γενικής Συνέλευσης για σύναψη από το Διοικητικό Συμβούλιο των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 10παρ.3, 23παρ.1, 23 α παρ.2.

²⁶ Άρθρο 33 ν. 2190/1920

²⁷ Άρθρο 34 ν. 2190/1920

²⁸ Άρθρο 34 παρ. 1 α' ν. 2190/1920

²⁹ Άρθρο 34, παρ.1 β' ν. 2190/1920

³⁰ Άρθρο 34, παρ.1 γ' ν. 2190/1920

³¹ Άρθρο 34, παρ.1 δ' ν. 2190/1920

³² Άρθρο 34, παρ.1 ε' ν. 2190/1920 και Άρθρο 29 παρ.3

³³ Άρθρο 34, παρ.1 ζ' ν. 2190/1920

³⁴ Άρθρο 35, παρ.1 ν. 2190/1920

³⁵ Άρθρο 24, παρ.2 ν. 2190/1920

Είδη Γενικής Συνέλευσης

Οι Γενικές Συνελεύσεις διακρίνονται σε τακτικές, έκτακτες και καταστατικές.

α) Τακτική Γενική Συνέλευση είναι αυτή που συγκαλείται στην έδρα της εταιρείας, κάθε χρόνο στο τέλος της εταιρικής χρήσης και το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της.³⁶ Αποφασίζει για την έγκριση των ετήσιων λογαριασμών, τη διάθεση των κερδών, την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη και αποζημίωση, και την εκλογή των ελεγκτών με ισάριθμους αναπληρωματικούς για την επόμενη εταιρική χρήση.

β) Έκτακτη Γενική Συνέλευση είναι αυτή που συνέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ύστερα από αίτηση της μειοψηφίας ή των ελεγκτών και αποφασίζει για τα θέματα που αναφέρονται στην αίτηση³⁷

γ) Καταστατική Γενική Συνέλευση είναι αυτή που λαμβάνει αποφάσεις σε σημαντικά θέματα με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Τα θέματα αφορούν κυρίως σε τροποποιήσεις του καταστατικού.³⁸

Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στο τόπο έδρας της εταιρείας. συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο με πρόσκληση των μετόχων. Η πρόσκληση τοιχοκολλάται στο κατάστημα της εταιρείας. Παράλληλα δημοσιεύεται στο Δελτίο Ανωνόμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης και σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα της εταιρίας.³⁹

Δικαίωμα παράστασης στη Γενική Συνέλευση και συμμετοχής στη ψηφοφορία έχει κάθε μέτοχος⁴⁰ αρκεί να έχει καταθέσει τις μετοχές του είτε στο ταμείο της εταιρίας, είτε στο Ταμείο Παρακάταθιγκών και Δανείων, είτε σε μια τράπεζα, πέντε μέρες πριν τη συνεδρίαση. Σαράντα οκτώ ώρες πριν τη Γενική Συνέλευση πρέπει να τοιχοκολλάται στην εταιρία πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου. Οι μέτοχοι μπορούν να μετάσχουν στη Γενική Συνέλευση και με ένα ή περισσότερους αντιπροσώπους.⁴¹

³⁶ Άρθρο 25 ν. 2190/1920.

³⁷ Άρθρο 39 παρ. 1 και 2 ν. 2190/1920.

³⁸ Άρθρο 29 παρ. 3 και Άρθρα 3 α, 3 β, 8 παρ. α, 13 παρ. 2 α, 45 παρ. 3, 47 α παρ. 4, 66 παρ. 1 και 5

³⁹ Άρθρο 26 παρ. 2 ν. 2190/1920.

⁴⁰ Άρθρο 30 παρ. 1 και Άρθρο 32 ν. 2190/1920.

⁴¹ Άρθρο 27 παρ. 2 και Άρθρο 29 παρ. 1 ν. 2190/1920.

Λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση

Για να θεωρηθούν έγκυρες οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να τηρηθούν οι τυπικές προϋποθέσεις που αφορούν τη διαδικασία σύγκλησης και συγκρότησης της, που προαναφέρθηκαν καθώς και να τηρηθούν οι αρχές της απαρτίας και της πλειοψηφίας.

Απαρτία υπάρχει όταν στην Γενική Συνέλευση παρίστανται (αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο) μέτοχοι που εκπροσωπούν τον ελάχιστο αριθμό μετόχων (ποσοστό κεφαλαίου), ο οποίος πρέπει, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, να συγκεντρώνεται για να είναι δυνατή η έγκυρη λήψη αποφάσεων.⁴²

Πλειοψηφία υπάρχει, όταν η πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία συγκεντρώνει τον, σύμφωνα με το νόμο ή από το καταστατικό, απαιτούμενο αριθμό ψήφων (ποσοστό κεφαλαίου) από το σύνολο των μετοχών που εκπροσωπούνται στη συνέλευση.⁴³

Άκυρες αποφάσεις

Οι αποφάσεις που της Γενικής Συνέλευσης που αντιβαίνουν το νόμο ή το καταστατικό είναι αυτοδικαίως άκυρες.⁴⁴

Ενδεικτικά αναφέρονται από το νόμο οι παρακάτω περιπτώσεις :

α) Όταν οι αποφάσεις έχουν ληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων των σχετικών με την συγκρότηση και σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης ή με την πλειοψηφία και την απαρτία.

β) Όταν με το με το περιεχόμενο τους θίγουν διατάξεις του καταστατικού που έχουν τεθεί αποκλειστικά ή κυρίως για την προστασία των δανειστών της εταιρείας.⁴⁵

Ακυρώσιμες Αποφάσεις

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι ακυρώσιμες μόνο στις εξής περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει :

α) απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με την οποία απορρίπτεται αίτηση για παροχή πληροφοριών κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού.⁴⁶

β) απόφαση με την οποία εγκρίνεται ισολογισμός που δεν έχει συνταχθεί όπως πρέπει.

⁴² Ρόκας Νικ., ο.π., 1996,σελ. 185.

Πρ.βλ. Άρθρο 29 παρ. 1,3,4, ν. 2190/1920.

⁴³ Ρόκας Νικ., ο.π., 1996, σελ.185, Άρθρο 31 παρ. 1 και 2 ν. 2190/1920.

⁴⁴ Άρθρο 35 ν. 2190/1920.

⁴⁵ Άρθρο 35 α και παρ. 1 β ν. 2190/1920.

⁴⁶ Άρθρο 35 παρ. 2 και Άρθρο 34 β ν. 2190/1920.

2. Οι ελεγκτές⁴⁷

Προκειμένου να παρθεί έγκαιρα απόφαση από τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις), αυτοί θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί προηγουμένως από τουλάχιστον δύο ελεγκτές.⁴⁸

Διορισμός Ελεγκτών

Η εκλογή των ελεγκτών υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.⁴⁹ Η Τακτική Γενική Συνέλευση εκλέγει κάθε φορά για την επόμενη εταιρική χρήση δύο ελεγκτές και τους αναπληρωματικούς τους.⁵⁰

Οι μεγάλες Ανώνυμες Εταιρείες είναι υποχρεωμένες να εκλέξουν ως ελεγκτές *ορκωτούς ελεγκτές*. Έχουν δικαίωμα να εκλέξουν ένα μόνο ορκωτό λογιστή.⁵¹

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να ανακαλέσει ελεύθερα τους ελεγκτές.

Καθήκοντα των Ελεγκτών

Τα καθήκοντα των ελεγκτών είναι τα εξής⁵² :

α) Η παρακολούθηση καθ' όλη τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης της διαχειριστικής και λογιστικής κατάστασης της εταιρίας.

β) Ο έλεγχος του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.

γ) Η παράσταση στις γενικές συνελεύσεις και η παροχή πληροφορίας σχετικής με τον έλεγχο που πραγματοποίησαν.⁵³

δ) Λαμβάνουν γνώση για κάθε έγγραφο και βιβλίο κρατώντας εχεμύθεια.⁵⁴

ε) Υποχρεούνται να κάνουν υποδείξεις στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε περίπτωση παράβασης του νόμου ή του καταστατικού να αναφέρονται στη διοίκηση.

στ) Μπορούν να ζητήσουν από το Διοικητικό Συμβούλιο σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης.⁵⁵

ζ) Το ελεγκτικό έργο των ορκωτών λογιστών καθορίζεται λεπτομερώς στο άρθρο 16 π.δ. 226/92.

⁴⁷ Βλ. Μουζουλά Σπ., Ο ελεγκτής ως όργανο της Ανωνυμής Εταιρείας, Αρμ., 1992, σελ. 107 Παμπούκη, Ο Έλεγχος της Α.Ε., 1996.

⁴⁸ Άρθρο 36 παρ. 1 ν. 2190/1920.

⁴⁹ Άρθρο 34 παρ.1 β ν. 2190/1920.

⁵⁰ Άρθρο 36 παρ. 2 ν. 2190/1920.

⁵¹ Βλ. Κυπραίου, Η σύσταση η οργάνωση και λειτουργία του Σώματος Ορκωτών Λογιστών στην Ελλάδα, 1996, σελ. 36.

⁵² Άρθρο 37 παρ. 1 ν. 2190/1920.

⁵³ Άρθρο 37 παρ. 2 ν. 2190/1920.

⁵⁴ Άρθρα 63 παρ. 3 και Άρθρο 63 γ παρ. 2 ν. 2190/1920.

⁵⁵ Βλ. Άρθρο 38 ν. 2190/1920.

Ευθύνες των Ελεγκτών

Οι ελεγκτές ευθύνονται απέναντι στην εταιρία για κάθε πταίσμα, ευθύνονται για να αποζημιώσουν την εταιρία, αν τη ζημιώσουν. Η Γενική συνέλευση μπορεί να απαλλάξει τους ελεγκτές από κάθε ευθύνη για αποζημίωση.⁵⁶ Οι ορκωτοί ελεγκτές δεν επιτρέπεται να έχουν καμία οικονομική εξάρτηση από την ελεγχόμενη εταιρία.⁵⁷

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο⁵⁸

Το *Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)* είναι το διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο της Ανώνυμης Εταιρείας. Αποτελεί ένα συλλογικό όργανο και τα μέλη του εκφράζουν τη βούληση⁵⁹ της εταιρείας στις εσωτερικές σχέσεις της (λήψη αποφάσεων) και στις εξωτερικές σχέσεις της (εκπροσώπηση της εταιρείας στις σχέσεις της με τον τρίτους).

Επιπλέον, από την ικανότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εξαρτάται, λίγο ως πολύ, η πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού.⁶⁰

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, θα γίνει μια συνοπτική αναφορά στη σύνθεση και στη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης, θα αναφερθούμε στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και στους περιορισμούς που αυτή επιδέχεται.

⁵⁶ Άρθρο 35 παρ. 1., ν. 2190/1920.

⁵⁷ Άρθρο 15 παρ. 3 ν. 226/1992.

⁵⁸ Άρθρο 18 ν. 2190/1920.

⁵⁹ Αντωνόπουλου Βασ., Η έννοια της συλλογικής δράσης του διοικητικού συμβουλίου οργάνου της ΑΕ., Αρμ., 1987, σελ. 827.

⁶⁰ Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 198.

ΜΕΡΟΣ Β: Το Διοικητικό Συμβούλιο (σύνθεση, λειτουργία, αρμοδιότητες και περιορισμοί της εξουσίας του).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ⁶¹

2.1 Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας μπορεί να εκλεγεί οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο πλήρως ικανό για δικαιοπραξία, που έχει δηλαδή συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας δεν τελεί υπό απαγόρευση.⁶² Εντούτοις υπάρχουν πρόσωπα που απαγορεύεται να διορισθούν μέλη Διοικητικού Συμβουλίου λόγω του ασυμβίβαστου που ο νόμος ορίζει.⁶³ Το Καταστατικό μπορεί να ορίσει προϋποθέσεις εκλογής μελών.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, εκτός από το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο που ορίζεται στο καταστατικό. Η εκλογή γίνεται, συνήθως κατά τη σύγκληση Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων με συνήθη απαρτία και πλειοψηφία.⁶⁴

Σε περίπτωση έλλειψης διοικήσεως⁶⁵, είτε όταν τα συμφέροντα αυτών που ασκούν τη διοίκηση συγκρούονται με αυτά του νομικού προσώπου, έχουμε δυνατότητα διορισμού προσωρινής διοίκησης.⁶⁶ Όταν οι απομένοντες «εν ενεργεία» σύμβουλοι είναι τουλάχιστον τρεις η προσωρινή διοίκηση ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ όταν είναι λιγότεροι ορίζεται από το δικαστήριο.⁶⁷

Ο νόμος προβλέπει επίσης τη δυνατότητα διορισμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από μέτοχο ή μετόχους εφόσον παρέχεται τέτοιο δικαίωμα από το καταστατικό. Οι διορισμένοι σύμβουλοι δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1/3 του συνόλου του συμβουλίου.⁶⁸

⁶¹ Βλ. Μούζουλα Σπ., σε Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας (επιμ. Ευ. Περάκη), τομ. 3^{ος}, 2000, σελ. 97
Μούζουλα Σπ., Διοικητικό Συμβούλιο Ανώνυμης Εταιρείας, 1996,
Αλεξανδρίδου Ε., Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Τεύχος Β, 2000
Λεβαντή Ε, Ανώνυμες Εταιρείες, τομ. 1^{ος}, 2000, σελ. 480-593

⁶² Άρθρο 18 παρ. 11,13,14, ν. 2190/1920.

⁶³ Άρθρο 18 παρ. 17,18 ν. 2190/1920 και Άρθρο 78 του ΠΔ 611 της 15/07/1977 Κωδικός Δημοσίων Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ.

⁶⁴ Άρθρο 18 παρ.11,13,14, ν. 2190/1920

⁶⁵ Βλ. Ευθυμιάτου-Πουλάτου Αντ., ο.π., σελ. 244.

⁶⁶ Άρθρο 69 Α.Κ.

⁶⁷ Λεοντάρη Μ. ,ο.π., σελ. 171

⁶⁸ Βλ. Λιάπη Ι., Το δικαίωμα διορισμού συμβούλων από μετόχους, ΕΕΝ 1992, σελ. 677-679 και Άρθρο 18, παρ.3-5.

2.2 Η ΘΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ορισμένου χρόνου και δεν επιτρέπεται ποτέ να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη.⁶⁹ Η θητεία του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό της εταιρείας και θα πρέπει να διαρκέσει μέχρι την πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων.⁷⁰ Όταν λήξει η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν έχει εκλεγεί νέο, παρατείνεται αυτή σιωπηρώς μέχρι την εκλογή νέου.⁷¹

2.3 ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η γνώση του χρόνου λήξης της ιδιότητας του μέλους έχει μεγάλη σημασία, γιατί οι πράξεις που κάνει ο έκπτωτος σύμβουλος δε δεσμεύουν την εταιρεία.⁷² Οι λόγοι της απώλειας της ιδιότητας του συμβούλου είναι οι εξής :

α) Όταν παρέλθει ο χρόνος θητείας του που προβλέπεται από το καταστατικό ή από την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

β) Άλλοι λόγοι απώλειας της ιδιότητας του συμβούλου είναι η παραίτηση⁷³, ο θάνατος⁷⁴, η ανικανότητα⁷⁵. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να παραιτηθούν ελεύθερα από το αξίωμα τους .η παραίτηση είναι άτυπη και επέρχεται μόλις γνωστοποιηθεί στην Ανώνυμη Εταιρεία.

γ) Ο σημαντικότερος λόγος απώλειας της ιδιότητας του συμβούλου είναι η *ανάκληση* του από τη Γενική Συνέλευση.⁷⁶ Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακαλούνται ελεύθερα από τη Γενική Συνέλευση και κάθε αντίθετη ρήτρα είναι άκυρη⁷⁷. Η ανάκληση δεν απαιτείται να είναι αιτιολογημένη. Η ανάκληση μπορεί να προκύψει κα έμμεσα με το διορισμό από τη Γενική Συνέλευση νέου Διοικητικού Συμβουλίου πριν τη λήψη της θητείας του πρώτου. Η ανάκληση μπορεί να γίνει από τακτική ή έκτακτη συνέλευση.⁷⁸

⁶⁹ Άρθρο 19, παρ.1, ν. 2190/1920.

⁷⁰ Βλ. Λιάπη Ι., ο.π., σελ. 677-679.

⁷¹ Απόφαση 1798/80 Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, Λογιστής, 1982, σελ. 1065

⁷² Βλ. Αστικό Κώδικα 224.

⁷³ Βλ. Μουζουλά Σπ., ο.π., σελ. 78.

⁷⁴ Βλ. Λεβαντή Ε., ο.π., σελ. 487.

⁷⁵ Βλ. Μουζουλά Σπ., ο.π., σελ. 43.

⁷⁶ Βλ. Ρόκα Νικ., Οι συνέπειες της ανάκλησης μελών του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕ, ΕΕμπΔ 1961

⁷⁷ Άρθρο 19 παρ. 2 ν. 2190/1920.

⁷⁸ Απόφαση Εφετείου Αθηνών 1173/83.

2.4 ΤΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το καταστατικό της Ανώνυμης Εταιρείας είναι δυνατό να προβλέπει σχετικά με την αναπλήρωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, περιέχοντας ειδικές διατάξεις. Αν προβλέπεται αναπλήρωση του εκλιπόντος μέλους τότε δεν ορίζεται προσωρινή διοίκηση.⁷⁹

2.5 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σύνθεση

Το καταστατικό της Ανώνυμης Εταιρείας πρέπει να καθορίζει τον ακριβή αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να είναι δυνατός ο υπολογισμός της απαρτίας. Ο ελάχιστος αριθμός των συμβούλων είναι τρεις(3).⁸⁰

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του τον πρόεδρο του. Οι αρμοδιότητες του περιορίζονται στην οργάνωση των αποφάσεων του συμβουλίου και όχι στην εκπροσώπηση της εταιρείας.⁸¹

Σύγκληση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όποτε συγκληθεί από τον πρόεδρο του, πάντως τουλάχιστον μία φορά το μήνα.⁸² Η διαδικασία σύγκλησης μοιάζει με αυτή της Γενικής Συνέλευσης.⁸³ Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί τα μέλη του συμβουλίου με πρόσκληση. Η πρόσκληση τους γνωστοποιείται 2 μέρες πριν από τη συνεδρίαση και καθορίζει τον τόπο και το χρόνο της συνεδρίασης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.⁸⁴

Τόπος συνεδριάσεων είναι αυτός της έδρας της εταιρείας ή και άλλος εφόσον αυτός ορίζεται στο καταστατικό. Αν το συμβούλιο πρόκειται να συνεδριάσει στην αλλοδαπή απαιτείται ειδική άδεια του υπουργού εμπορίου.⁸⁵

Βιβλίο πρακτικών

Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και ο κατάλογος των παριστάμενων καταχωρούνται περιληπτικά στο Βιβλίο

⁷⁹ Άρθρο 21 παρ. 3, 4, ν. 2190/1920.

⁸⁰ Άρθρο 21 παρ. 1, ν. 2190/1920.

⁸¹ Μούζουλα Σπ., ο.π., σελ. 97.

⁸² Άρθρο 20 παρ. 1 ν. 2190/1920.

⁸³ Βλ. π.κ. Κεφ. 1.3

⁸⁴ Άρθρο 20 παρ. 4, ν. 2190/1920.

⁸⁵ Άρθρο 20 παρ.2, ν. 2190/1920

Πρακτικών.⁸⁶ Αντίγραφα των πρακτικών, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, υποβάλλονται στη διοίκηση.

Λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο

Οι προϋποθέσεις για την έγκυρη συζήτηση και λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο είναι η ύπαρξη νόμιμης σύνθεσης⁸⁷ και η συγκέντρωση της απαιτούμενης από το νόμο ή το καταστατικό απαρτίας και πλειοψηφίας.⁸⁸

Δεν υπάρχει νόμιμη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν για οποιονδήποτε λόγο υπάρχει έστω και ένας σύμβουλος λιγότερος από τον ελάχιστο αριθμό που προβλέπει το καταστατικό (χωρίς να έχει αναπληρωθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη Γενική Συνέλευση).

Απαρτία υπάρχει όταν παρευρίσκονται οι μισοί συν ένας σύμβουλοι. Οι παρόντες όμως πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3).⁸⁹ Επιτρέπεται στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου η αντιπροσώπευση συμβούλου από άλλο σύμβουλο.⁹⁰ Αν και δεν προβλέπεται στο νόμο, το καταστατικό μπορεί να αυξήσει όχι όμως να μειώσει τα ποσοστά απαρτίας.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων συμβούλων, εκτός αν ο νόμος ή το καταστατικό απαιτούν μεγαλύτερη πλειοψηφία.⁹¹

Ακυρότητα απόφασης

Όταν λαμβάνεται απόφαση από το Διοικητικό Συμβούλιο χωρίς νόμιμη σύγκληση, νόμιμη σύνθεση ή χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις για την απαρτία και πλειοψηφία ή όταν απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου εκφεύγει της αρμοδιότητας του ή είναι καταχρηστική ή αντίκειται στο νόμο, το καταστατικό ή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, επέρχεται απόλυτη ακυρότητα της απόφασης αυτής.⁹²

⁸⁶ Άρθρο 20 παρ. 6, 7, ν. 2190/1920.

⁸⁷ ΑΠ 374/60 ΕΕμπΔ 1961, σελ. 62.

⁸⁸ Άρθρο 21, ν. 2190/1920.

⁸⁹ Άρθρο 21, παρ. 1, ν. 2190/1920.

⁹⁰ Άρθρο 21, παρ. 3, 4 ν. 2190/1920.

⁹¹ Άρθρο 21, παρ. 2, ν. 2190/1920.

⁹² Βλ. Μαρκου Ι., Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, Ελαττώματα και Κυρώσεις, Εισήγηση στο 5^ο συνέδριο εμπορικόλογων, 1995, σελ. 131.

2.6 ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι της εταιρείας⁹³

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται έναντι της εταιρείας για κάθε πταίσμα τους κατά την διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων.⁹⁴ Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται ιδίως αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδής δηλώσεις, που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας. Η ευθύνη αυτή δεν υπάρχει αν αποδειχθεί ότι κατέβαλαν την επιμέλεια του συνετού οικογενειάρχη.⁹⁵

Τα μέλη του Συμβουλίου υποχρεούνται να τηρούν απόλυτη εχεμύθεια σχετικά με τα απόρρητα στοιχεία της εταιρείας. Η ευθύνη συνεχίζεται και μετά τη λήξη της θητείας τους.

Έγερση αγωγής κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Όταν η διαχείριση του Διοικητικού Συμβουλίου αποδειχθεί ζημιογόνα οι μέτοχοι μπορούν να ασκήσουν εταιρική αγωγή με την οποία θα ζητούν από τους υπαίτιους συμβούλους να αποκαταστήσουν τη ζημιά που προκάλεσαν στην εταιρεία.⁹⁶

Για την έγερση της αγωγής απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που πρέπει να ληφθεί με απόλυτη πλειοψηφία ή να ζητηθεί από τους μετόχους που εκπροσωπούν το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Είναι δυνατή παραίτηση της εταιρείας από αγωγή μόνο εφόσον συγκατατίθεται η Γενική Συνέλευση και δεν αντιτίθεται μειοψηφία εκπροσωπούσα το ¼ το μετοχικού κεφαλαίου, που εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση. Το ίδιο ισχύει και για συμβιβασμό.⁹⁷

Η παραγραφή των αξιώσεων της εταιρείας είναι τριετής από τη χρονολογία τελέσεως της πράξεως ενώ αν προήλθε από δόλο η παραγραφή είναι δεκαετής.⁹⁸

Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι τρίτων

Δεν υπάρχει ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την ιδιότητα τους αυτή, έναντι τρίτων προσώπων, εκτός μόνο αν υφίστανται πταίσμα τους από

⁹³ Βλ. Παπαδημητρίου Τ., Η ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ΑΕ έναντι αυτής και Τρίτων, 1980

⁹⁴ Άρθρο 22 α και 22β, ν. 2190/1920

⁹⁵ Άρθρο 22 α παρ. 2 εδ. 1, ν. 2190/1920

⁹⁶ Άρθρο 22 β, ν. 2190/1920.

⁹⁷ Άρθρο 22 α παρ. 4, ν. 2190/1920.

⁹⁸ Άρθρο 22 α παρ. 5, ν. 2190/1920

αδικοπραξία.⁹⁹ Όμως τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη δράση τους ως οργάνων της εταιρείας, ευθύνονται προσωπικά έναντι τρίτων από αδικοπραξία.¹⁰⁰

Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι Δημοσίου

Ειδικές διατάξεις του νόμου 2190/1920 επιβάλουν προσωπική κράτηση των εκπροσώπων της Ανώνυμης Εταιρείας για χρέη της εταιρείας προς το Δημόσιο και το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α)¹⁰¹. Προβλέπεται προσωπική αλληλέγγυα ευθύνη των διοικούντων για την πληρωμή του φόρου που οφείλει η εταιρεία κατά το χρόνο διάλυσης ή συγχώνευσης της καθώς και του φόρου που παρακρατείται.¹⁰²

⁹⁹ Άρθρο 914 ΑΚ.

¹⁰⁰ Πολ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 1371/92 για τη έκδοση ακάλυπτης επιταγής.

¹⁰¹ Άρθρο 69 ΚΕΔΕ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 παρ. 1, ν. 2065/1992

¹⁰² Άρθρο 115, ν. 2238/1994

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει και να ενεργεί, σχετικά με κάθε πράξη που αφορά τη διοίκηση της εταιρίας και τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την εκπλήρωση του σκοπού της¹⁰³ χωρίς να απαιτείται η τήρηση διατυπώσεως ή η έγκριση της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο της Ανώνυμης Εταιρείας. Η εξουσία της διαχείρισης της Ανώνυμης Εταιρείας διακρίνεται στην εξωτερική διαχείριση (εκπροσώπηση) και την εσωτερική διαχείριση.

Εσωτερική διαχείριση και εκπροσώπηση

Η διαχείριση προς τα έσω αναφέρεται στη δυνατότητα του διαχειριστή να ενεργεί σύννομα πράξεις με βάση τις εξουσίες που του παραχωρήθηκαν από την εταιρική σύμβαση, ενώ η διαχείριση προς τα έξω έχει σχέση με την εξουσία του να δεσμεύει έγκαιρα την εταιρεία απέναντι σε τρίτους¹⁰⁴. Όλες οι πράξεις εκπροσώπησης είναι συγχρόνως και πράξεις διαχείρισης. Δεν συμβαίνει όμως πάντα και το αντίστροφο. Υπάρχουν πράξεις διαχείρισης που δεν είναι εκπροσώπησης.

3.1 Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η εκπροσωπευτική εξουσία (η διαχείριση προς τα έξω) αναφέρεται στην εξουσία του διαχειριστή να δεσμεύει την εταιρεία απέναντι σε τρίτους. Εκπροσωπεί δηλαδή ο διαχειριστής δικαστικά και εξώδικα την εταιρεία¹⁰⁵ ενεργώντας συλλογικά. Η συλλογική δράση σημαίνει ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στις συλλογικές διαδικασίες, όχι όμως και ότι πρέπει να συμπράττουν σε κάθε πράξη

¹⁰³ Άρθρο 22, ν. 2190/1920

¹⁰⁴ Βλ. Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 51-65

¹⁰⁵ Βλ. ΑΚ 67 εδ.1, 70 και ΚπολΔ 62 εδ.2.

3.2 Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διαχείριση προς τα έσω αναφέρεται στη δυνατότητα του διαχειριστή να ενεργεί σύννομα πράξεις με βάση τις εξουσίες που του παραχωρήθηκαν από την εταιρική σύμβαση. Όπως η εκπροσωπευτική έτσι και η διαχειριστική εξουσία ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο συλλογικά.¹⁰⁶ Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την όχι μόνο την εξουσία αλλά και την υποχρέωση να ασκεί τη διαχειριστική εξουσία λαμβάνοντας υπ' όψιν τα εύλογα συμφέροντα όλων των μετόχων.¹⁰⁷ Έχει επίσης την υποχρέωση να τηρεί κατά την άσκηση της διαχειριστικής του εξουσίας τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού καθώς και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

Για τη άσκηση της διαχειριστικής εξουσίας δεν απαιτείται ομοφωνία αλλά αρκεί απόφαση της πλειοψηφίας των παρισταμένων συμβούλων.

3.3 ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ¹⁰⁸

Στην εκπροσωπευτική και στην διαχειριστική εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να προβλεφθούν οι παρακάτω αποκλίσεις:¹⁰⁹

α) Υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες η συλλογική δράση του Διοικητικού συμβουλίου δεν είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται σύμπραξη όλων των συμβούλων ή αντίθετα να προβλέψει ατομική εκπροσώπηση.¹¹⁰

β) Η διαχειριστική και η εκπροσωπευτική εξουσία μπορεί να ανατεθεί και σε διευθυντές της εταιρείας ή γενικότερα σε τρίτα πρόσωπα που θα μπορούν να ενεργούν είτε ατομικά είτε συλλογικά είτε με σύμπραξη συμβούλου. Η ανάθεση αυτή γίνεται κυρίως σε μεγάλες εταιρείες γιατί είναι αδύνατο το Διοικητικό Συμβούλιο να αποφασίζει και να συνάπτει όλες τις καθημερινές συναλλαγές.¹¹¹

¹⁰⁶ Άρθρο 22 παρ. 1, ν. 2190/1920.

¹⁰⁷ Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 221-224.

¹⁰⁸ Άρθρα 18 παρ. 2, 22 παρ. 3, ν. 2190/1920.

¹⁰⁹ Βλ. Παπαλιαναγιώτου Π., Κατάτμηση και μεταβίβαση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στη διοίκηση της Α.Ε., Ελ.Δ, 1962, σελ. 246-253.

¹¹⁰ Άρθρο 18 παρ. 2, ν. 2190/1920.

¹¹¹ Ρόκα Νικ., ο.π., 1996, σελ. 218.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

4.1 ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΟ

Το άρθρο 9(1) της πρώτης οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ανώνυμη Εταιρεία δεσμεύεται για τις πράξεις των οργάνων της έναντι τρίτων.¹¹²

Αυτή η δέσμευση ισχύει μόνο όταν οι πράξεις αυτές δεν υπερβαίνουν τις εξουσίες που η νομοθεσία απονέμει ή που επιτρέπει να απονεμηθούν στα όργανα της εταιρείας. Ο περιορισμός από το νόμο έχει δύο μορφές :

α) είτε απαγορεύει την ενέργεια ορισμένων πράξεων από τα όργανα της εταιρείας.

β) είτε απονέμει την αρμοδιότητα για συγκεκριμένα ζητήματα σε άλλα άτομα.

Η ελληνική νομοθεσία «Περί Ανωνύμων Εταιρειών»¹¹³ δεν περιέχει ανάλογη διάταξη για περιορισμό της εξουσίας από το νόμο, όμως ο περιορισμός αυτός έχει εφαρμοστεί επανειλημμένα από την νομολογία.

4.2 ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Οι περιορισμοί της εξουσίας των εταιρικών οργάνων, που ενδεχόμενα ορίζονται στο καταστατικό της εταιρείας είναι αντιτάξιμοι στους τρίτους που του γνώριζαν ή που όφειλαν να τους γνωρίζουν (κακόπιστοι τρίτοι)¹¹⁴, ακόμα και έχουν δημοσιευτεί.¹¹⁵

Αντίθετα, οι περιορισμοί της εξουσίας που ορίζονται από το καταστατικό, δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους καλόπιστους τρίτους, δηλαδή δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους.¹¹⁶

Αν το ορίζει το καταστατικό οι περιορισμοί αυτοί δεν αντιτάσσονται και στους κακόπιστους τρίτους, οπότε παράγουν αποτελέσματα μόνο στις εσωτερικές σχέσεις της Ανώνυμης Εταιρείας και του αντιπροσωπευτικού οργάνου.

Το καταστατικό¹¹⁷, τόσο το αρχικό όσο και το τροποποιημένο δεν επιτρέπεται να επιβάλλει περιορισμούς αντίθετους στο πνεύμα του νόμου. Μπορεί να θέτει

¹¹² Βλ. Μουζουλα Σπ., ο.π., σελ. 126.

¹¹³ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών»

¹¹⁴ Βλ. π.κ. Κεφ. 9

¹¹⁵ Άρθρο 22 παρ. 2, ν. 2190/1920

¹¹⁶ Βλ. Αλεξανδρίδου Ε., Έκτασις της Εξουσίας του Δ.Σ. της Ανωνύμου Εταιρείας και συνέπεια υπερβάσεως ταύτης, 1973.

¹¹⁷ Βλ. Αντωνόπουλο Βασ, Δέσμευση της Α.Ε από πράξεις του αντιπροσωπευτικού της οργάνου, Εισήγηση σε 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Ιωάννινα 1993.

περιορισμούς μόνο για το οικονομικό πεδίο δράσης της επιχείρησης. Δεν μπορεί να εμποδίζει το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίζει αυτό, μέσα στα πλαίσια της διαχειριστικής του εξουσίας, τα μέτρα που εξυπηρετούν την οργάνωση της επιχείρησης και τη δημιουργία των προϋποθέσεων λειτουργίας της. Επίσης το καταστατικό δεν επιτρέπεται να παρεμβαίνει στην άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου ή να καθορίζει μόνο συγκεκριμένες φιλοσοφίες management ή να διαγράφει αυστηρά συγκεκριμένους κανόνες διαχείρισης ούτε να εξαρτά το κύρος των πράξεων του γενικά από προηγούμενη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

4.3 ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Γενική Συνέλευση¹¹⁸ επιτρέπεται να έχει ανάμιξη στην αντιπροσωπευτική και στην διαχειριστική του εταιρικού οργάνου της Ανώνυμης Εταιρείας¹¹⁹ με τρόπο που να περιορίζονται οι αντίστοιχες εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου. Η δυνατότητα της αυτή όμως υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς που υπόκεινται και η αντίστοιχη εξουσία του καταστατικού.¹²⁰

Αν το Διοικητικό Συμβούλιο συμμορφωθεί προς απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με την οποία επιβάλλονταν σε αυτό ανεπίτρεπτοι περιορισμοί και προκαλέσει έτσι ζημία σε τρίτους, δεν αποκλείεται ευθύνη του κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξίας.¹²¹

4.4 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΚΟΠΟ

Στη συνέχεια της εργασίας αφού αναφερθούμε στην έννοια και τη λειτουργία του εταιρικού σκοπού, καθώς και στη σημασία εγγραφής του στο καταστατικό, θα αναλύσουμε τους περιορισμούς που θέτει στην εξουσία της εκπροσώπησης.

¹¹⁸ Άρθρα 33 ΕμπΝ, 22 παρ. 2 και 22 α παρ. 2, ν. 2190/1920

¹¹⁹ Βλ. Αλεξανδρίδου Ε., ο.π., σελ. 51.

¹²⁰ Βλ. π.κ Κεφ. 4.2

¹²¹ Άρθρο 71 ΑΚ, Βλ. Ρόκα Νικ., Εμπορικές Εταιρείες, σελ. 160-161.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ : Η έννοια και η λειτουργία του εταιρικού σκοπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Ο ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

5.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ.

Η ύπαρξη ενός εταιρικού σκοπού είναι απαραίτητο συστατικό στοιχείο οποιασδήποτε εταιρείας « εν ευρεία έννοια »¹²², είτε αυτή διαθέτει είτε όχι νομική προσωπικότητα.¹²³

Οι εταιρείες έχουν νομοθετική αναγνώριση εξαιτίας του επιδιωκόμενου από αυτές σκοπού. Όταν η εταιρεία συνιστά μία οργανωτικά συγκροτημένη κοινωνική οντότητα, τότε ο εταιρικός σκοπός δεν παραπέμπει στην ύπαρξη ενός κοινού σκοπού ή συμφέροντος των κατ' ιδίαν εταίρων (μελών), αλλά στην ύπαρξη ενός υπερατομικού σκοπού, για χάρη του οποίου ιδρύθηκε και λειτουργεί η εν λόγω ένωση προσώπων.¹²⁴ Επομένως για την ύπαρξη εταιρείας απαιτείται να υπάρχει ένας υπερατομικός σκοπός, στην υλοποίηση του οποίου θα αποβλέπει η εταιρεία.¹²⁵

Ο όρος εταιρικός σκοπός στη νομική φιλολογία και στα νομοθετικά κείμενα χρησιμοποιείται με δύο έννοιες : α) με την *ευρεία* έννοια του όρου και β) με τη *στενή* έννοια του όρου.

Ο εταιρικός σκοπός με την ευρεία έννοια του όρου.

Ο εταιρικός σκοπός με την ευρεία έννοια του όρου αναφέρεται στη γενική κατεύθυνση της εταιρίας ή σύμφωνα με άλλη διατύπωση στο είδος ή στον τύπο του Νομικού Προσώπου (ΝΠ).¹²⁶ Η γενική κατεύθυνση της εταιρείας¹²⁷ μπορεί να είναι :

- α) κερδοσκοπική, όπως συνήθως συμβαίνει στις εμπορικές εταιρείες,
- β) ιδεαλιστική, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στην περίπτωση μια αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας ή ενός σωματείου,
- γ) συνεργατική όπως στην περίπτωση των συνεταιρισμών.¹²⁸

¹²² Βλ. Παμπούκη Κ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών, Γενικό Μέρος, : « Εταιρίες υπό την ευρεία έννοια είναι οι ενώσεις προσώπων που συγκροτούνται για δικαιοπραξία προς την επιδίωξη κοινού σκοπού.», σελ. 11.

¹²³ Τέλλης Νικ., Εταιρικός σκοπός και εκπροσωπευτική εξουσία του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας, ΕπισκεΕΔ 1998, σελ. 323.

¹²⁴ Τέλλης Νικ., ο.π. σελ. 325

¹²⁵ Βλ. Παμπούκη Κ, Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών, ο.π., σελ.11

¹²⁶ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 106-107.

¹²⁷ Βλ. Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 158.

¹²⁸ Βλ. Παμπούκη Κ., ο.π., σελ. 128.

Η κατεύθυνση της εταιρείας συνδέεται με τον κοινό σκοπό στον οποίο αποβλέπουν τα μέλη της. Επίσης αποτελεί την αιτία για την οποία ιδρύθηκε η εταιρεία και συγχρόνως το εννοιολογικό στοιχείο κάθε εταιρικού οργανισμού.¹²⁹

Ο εταιρικός σκοπός, με την ευρεία έννοια του όρου, αποτελεί το δικαιπρακτικό θεμέλιο της εισόδου κάθε μέλους στην εταιρεία.¹³⁰ Γι' αυτόν το λόγο η μεταβολή της κατεύθυνσης μιας εταιρείας οποιασδήποτε μορφής, προϋποθέτει συναίνεση ανεξαιρέτων των μελών ανεξάρτητα από το μέγεθος της εταιρικής του συμμετοχής¹³¹. Με αυτή την έννοια ο εταιρικός σκοπός αποτελεί έναν ύστατο αλλά απροσπέλαστο φραγμό στην εξουσία της πλειοψηφίας.¹³²

Ο εταιρικός σκοπός με την στενή έννοια του όρου.

Όταν ο εταιρικός σκοπός χρησιμοποιείται με τη στενή έννοια του όρου, ταυτίζεται με το αντικείμενο της εταιρικής επιχείρησης ή γενικότερα με το αντικείμενο της εταιρικής δραστηριότητας¹³³ και προσδιορίζει το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας που σκοπεύει να ασκήσει η εταιρεία προκειμένου να πετύχει το βασικό της σκοπό για τον οποίο συστάθηκε. Για παράδειγμα: παραγωγή και εμπορία ενδυμάτων, εισαγωγές και εμπορία μηχανημάτων, εξόρυξη μεταλλευμάτων.¹³⁴

Το αντικείμενο της εταιρείας αποτελεί το μέσο με το οποίο επιτυγχάνεται ο σκοπός με την ευρεία έννοια του όρου.¹³⁵

Σκοπός με την έννοια του αντικειμένου της εταιρείας είναι ο κύκλος δράσης της, όπως αυτός καθορίζεται στο καταστατικό.¹³⁶ Στην επόμενη παράγραφο θα αναλύσουμε την σημασία εγγραφής του εταιρικού σκοπού στο καταστατικό.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονίσουμε ότι στην υπόλοιπη εργασία όταν γίνεται αναφορά στον εταιρικό σκοπό, θα εννοείται κυρίως ο εταιρικός σκοπός με τη στενή έννοια του όρου.

¹²⁹ ΑΚ 41.

¹³⁰ Βλ. Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 2.

¹³¹ Βλ. Ρόκα Νικ., Τα όρια..., σελ. 243.

¹³² Τέλλης Νικ., ο.π. σελ. 326.

¹³³ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 106.

¹³⁴ Βλ. Πάσια Ι., Το Δίκαιο της Ανωνόμου Εταιρείας, 1969, τόμ. 1ος, σελ. 94.

¹³⁵ Βλ. Αλεξανδρίδου Ε., ο.π., σελ. 867.

¹³⁶ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 107.

5.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ.

Όπως αναφέραμε στην προηγούμενη παράγραφο, είναι υποχρεωτική η αναγραφή του εταιρικού σκοπού με την στενή του έννοια στο καταστατικό της εταιρείας.¹³⁷

Η υποχρεωτική αναγραφή έχει κυρίως στόχο να συμβάλλει στην εξατομίκευση της εταιρείας, δίνοντας την ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους να γνωρίσουν σε γενικές γραμμές το πλαίσιο δραστηριότητας της καθώς και σε ποιο κλάδο της αγοράς εντάσσεται η επιχειρηματική της δράση¹³⁸. Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους μετόχους, τόσο στους παρόντες όσο και στους μελλοντικούς να ενημερωθούν αναφορικά με τις προοπτικές ευδοκίμησης της εταιρείας¹³⁹. Δεν είναι όμως νόμιμο η περιγραφή του εταιρικού σκοπού να γίνεται με τρόπο αόριστο, γιατί έτσι δεν είναι δυνατό να έχουμε εξατομίκευση της εταιρείας.

Η περιγραφή του εταιρικού αντικειμένου συνήθως γίνεται με τρόπο ευρύ ώστε να μπορεί η εταιρεία να επεκταθεί και σε άλλες δραστηριότητες χωρίς να χρειάζεται κάθε φορά τροποποίηση του καταστατικού. Από τις διάφορες δραστηριότητες που αναφέρονται στο καταστατικό συνήθως η εταιρεία επιδίδεται μόνο σε μία¹⁴⁰.

Για τον προσδιορισμό της εξουσίας του διαχειριστικού οργάνου είναι καθοριστικό το περιεχόμενο του καταστατικού¹⁴¹, κυρίως όταν πρόκειται για τις σχέσεις της εταιρείας απέναντι σε τρίτους. Όταν όμως πρόκειται να κριθεί η έκταση της διαχείρισης με την εσωτερική έννοια του όρου, τότε περισσότερη σημασία δίνεται στη δραστηριότητα που ασκεί η εταιρεία τη δεδομένη στιγμή¹⁴². Η εταιρεία ανάμεσα στις πολλές δυνατότητες που έχει επιλέγει τη συγκεκριμένη και προς την επιλογή αυτή πρέπει να συμμορφώνεται και το διαχειριστικό όργανο.

Η αναγραφή του αντικειμένου της εταιρικής επιχείρησης στο καταστατικό έχει σημασία και από την άποψη της κατανομής αρμοδιοτήτων ανάμεσα στα εταιρικά όργανα. Συγκεκριμένα, οριοθετεί τον τομέα εκείνο της επιχειρηματικής δράσης, στον οποίο το εταιρικό όργανο της διοίκησης επιτρέπεται να αναζητεί την επίτευξη του

¹³⁷ Βλ. Άρθρο 2 παρ. 1, εδ. β, ν. 2190/1920.

¹³⁸ Τέλλης Νικ., ο.π. σελ. 327 και περαιτέρω παραπομπές.

¹³⁹ Βλ. Πάσσια 1., ο.π., σελ. 94 και περαιτέρω παραπομπές.

¹⁴⁰ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 108.

¹⁴¹ Βλ. Τσιριμονάκη – Μπάκα Σ., Ο εταιρικός σκοπός ως όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας των οργάνων των κεφαλαιουχικών εταιρειών μετά την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της πρώτης κοινοτικής οδηγίας εναρμόνισης του εταιρικού δικαίου των κρατών μελών της Ε.Ο.Κ., Ε.ΕμπΔ. 1998, σελ. 403.

¹⁴² Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 108.

εταιρικού σκοπού με την ευρεία του έννοια (για παράδειγμα κερδοσκοπικούς), εκθέτοντας τις εισφορές των μελών της εταιρίας στους αντίστοιχους επιχειρηματικούς κινδύνους.¹⁴³

5.3 ΠΟΤΕ ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟΝ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΚΟΠΟ

Η διοίκηση της εταιρείας προσδιορίζεται ως η λειτουργία που τείνει κυρίως στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού, με τη στενή έννοια.¹⁴⁴ Για πράξεις που βρίσκονται έξω από τον εταιρικό το εταιρικό αντικείμενο της επιχείρησης, η εταιρική διοίκηση δεν έχει εξουσία εσωτερικής διαχείρισης. Αυτό σημαίνει ότι αν η διοίκηση επιχειρήσει πράξεις που ούτε έμμεσα δεν εξυπηρετούν τον εταιρικό σκοπό, τα μέλη της διοίκησης θα πρέπει να αποκαταστήσουν τη ζημία που υπέστη η εταιρεία από τις εν λόγω ενέργειές τους.¹⁴⁵

Η νομολογία και η νομική επιστήμη έχουν δεχθεί ότι εάν μια πράξη εμπίπτει ή όχι στον εταιρικό σκοπό, δεν κρίνεται με τρόπο αφηρημένο (in abstracto) ή γενικότερα από μία μεμονωμένη θεώρηση της επίμαχης πράξης¹⁴⁶. Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα δεν εξαρτάται από τη φύση της εξεταζόμενης πράξης, ούτε από το αν αυτή κρίθηκε επωφελής ή επιζήμια για την εταιρική περιουσία, αλλά από το αν στην συγκεκριμένη, κάθε φορά, περίπτωση εξυπηρετεί έστω και έμμεσα την επιχειρηματική δραστηριότητα που ορίζεται στο καταστατικό και γενικότερα από το αν το αν τελεί σε συνάρτηση με όλη την οικονομική της δράση.¹⁴⁷

Αυτό φαίνεται και στην νομολογία που υπάρχει μέχρι σήμερα η οποία αντιμετώπισε το ζήτημα του εταιρικού σκοπού ενόψει της συγκεκριμένης περίπτωσης που κάθε φορά εμφανιζόταν και έδινε τη λύση που κάθε φορά έκρινε ότι ήταν η ορθότερη. Επιπλέον, η νομολογία σε συμφωνία με την επιστήμη έχει δεχθεί ότι η συμφωνία μιας πράξης με τον εταιρικό σκοπό αρκεί για να θεωρηθεί ότι η πράξη αυτή εμπίπτει στα όρια της εξουσίας των οργάνων της εταιρείας, χωρίς να απαιτείται η διαπίστωση του χαρακτήρα της ως πράξης διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας.¹⁴⁸ Και οι πράξεις διάθεσης των αντικειμένων της εταιρικής περιουσίας μπορούν να κατευθύνονται στην επίτευξη του εταιρικού σκοπού. Από τη στάση της νομολογίας, δεν μπορούμε να συνάγουμε κάποιο γενικό κανόνα και να εντάξουμε

¹⁴³ Τέλλης Νικ., ο.π. σελ. 327 και περαιτέρω παραπομπές.

¹⁴⁴ Βλ. Παμπούκη Κ., Δίκαιο εμπορικών εταιρειών, Γενικό Μέρος, σελ. 268.

¹⁴⁵ Βλ. Αλεξανδρίδου Ε., ο.π., σελ. 297.

¹⁴⁶ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π. σελ. 406.

¹⁴⁷ Ρόκα Νικ., Τα όρια της εξουσίας της πλειοψηφίας εις το Δίκαιο των Α.Ε., σελ. 293.

¹⁴⁸ Πρ. Αθ. 6680/1957, Αρχ. Νομ. 1957 σελ. 504, Εφ Αθ 797/1977 ΕΕμπΔ 1978, σελ. 560.

αφηρημένα κάποιες πράξεις εντός ή εκτός του εταιρικού σκοπού.¹⁴⁹ Κατά καιρούς έκρινε ότι βρίσκονταν εκτός εταιρικού σκοπού οι εξής πράξεις : α) η εγγύηση, ως πράξη κατ' εξοχήν επικίνδυνη¹⁵⁰ β) πράξεις ελευθεριότητας¹⁵¹ γ) η εκποίηση της εταιρικής επιχείρησης.¹⁵² Επίσης, άλλοτε έκρινε ότι βρίσκονται εκτός εταιρικού σκοπού οι εξής πράξεις : α) η αποδοχή συναλλαγματικών ευκολίας¹⁵³ β) η παραχώρηση εγγυήσεων υπέρ τρίτων¹⁵⁴ γ) η πώληση και η αποθήκευση ακινήτων της εταιρείας¹⁵⁵. Ακριβώς, όμως, η διαφορετική κάθε φορά αντιμετώπιση από την νομολογία των ίδιων πράξεων φανερώνει ότι δεν μπορούμε να ενταθούμε αφηρημένα τις διάφορες πράξεις εντός του εταιρικού σκοπού ή να τις εξαιρέσουμε από αυτόν. Χρησιμοποιώντας όμως ως κατευθυντήριο κανόνα, ότι εμπίπτουν στον εταιρικό σκοπό οι πράξεις που εξυπηρετούν τους στόχους της επιχείρησης μέσα στα πλαίσια του κερδοσκοπικού της χαρακτήρα, παρατηρούμε ότι στον εταιρικό σκοπό εμπίπτουν μερικές φορές ακόμα και πράξεις ελευθεριότητας, εγγυήσεις. Τριτεγγυήσεις και δικαιπραξίες διάθεσης αντικειμένων της εταιρικής περιουσίας¹⁵⁶.

Τον παραπάνω χαρακτήρα τους οι πράξεις δεν τον αποβάλλουν στην περίπτωση που είναι ή αποδειχθούν επιζήμιες¹⁵⁷ για την εταιρεία, ούτε αν κριθούν επικίνδυνες γι' αυτή. Όταν, όμως το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ενεργήσει προς βλάβη της εταιρείας τότε οι πράξεις αυτές αποβάλλουν τον παραπάνω χαρακτήρα.¹⁵⁸

¹⁴⁹ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 108.

¹⁵⁰ Βλ. Πρ. Αθ 16318/1959 Νο Β 1961.1266, ΕφΑθ 779/1964 Νο Β 1964/240, Πρ. Αθ 17100/1955, ΕΕμπΔ 1957.

¹⁵¹ Βλ. ΑΠ312/1982, ΕεμπΔ 1983, ΑΠ 260/1950 ΕεμπΔ 1950 σελ. 215.

¹⁵² Βλ. ΕφΑθ 4839/1979, ΕεμπΔ 1980, σελ. 249.

¹⁵³ Πρ.Αθ. 6676/1957 ΕεμπΔ1957, σελ. 286.

¹⁵⁴ Βλ. ΕφΠαρ. 639/1983 ΕεμπΔ 1985, σελ. 94, ΕφΑθ 2469/1985 ΕεμπΔ.1985, σελ. 465

¹⁵⁵ Πολ.Πρ.Αθ. 12852/1974 ΕεμπΔ 1975, σελ. 77.

¹⁵⁶ Βλ. Άρθρο 18 παρ. 1, ν. 3190/1955

¹⁵⁷ Βλ. ΑΠ338/1965 Νο Β 1966, σελ. 125, ΕφΑθ 2469/1985 ΕεμπΔ 1985, σελ. 465

¹⁵⁸ Βλ. Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 108 και περαιτέρω παραπομπές.

5.4 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ – ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Πράξεις Ελευθεριότητας

Τα όργανα εξουσίας της εταιρείας έχουν, όπως προαναφέραμε, απεριόριστη εξουσία διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας με εξαίρεση τις πράξεις που υπάγονται από το νόμο ή το καταστατικό της εταιρείας στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης¹⁵⁹. Στην έννοια της διαχείρισης περιλαμβάνονται και οι πράξεις διαθέσεως.¹⁶⁰ Όμως, οι πράξεις ελευθεριότητας που ενεργούνται από τα όργανα της εταιρείας δεν θεωρούνται πράξεις διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας και αρχικά θεωρούνται ότι βρίσκονται εκτός του εταιρικού σκοπού της εταιρείας.¹⁶¹

Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να επιχειρεί κάθε πράξη σχετική με το σκοπό της εταιρείας χωρίς να εξετάζεται αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτή η πράξη είναι ωφέλιμη για την εταιρεία.¹⁶² Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί να αποφασίσει νόμιμα για παραχώρηση από χαριστική αιτία¹⁶³, όπως για παράδειγμα η παροχή οικονομικού βοηθήματος στην οικογένεια μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας.¹⁶⁴

Οι πράξεις ελευθεριότητας που έχουν χαρακτήρα φιλοδογημάτων ή ευτελών βοηθημάτων, τα οποία, επειδή επιβάλλονται από τη συνήθεια ή την ευσπλαχνία, ή επειδή προάγουν έστω και έμμεσα τον εταιρικό σκοπό (για παράδειγμα, δωρεές που λειτουργούν και ως διαφήμιση της εταιρείας) θεωρούνται ότι περιλαμβάνονται στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου.¹⁶⁵ Όμως κάθε παροχή τέτοιου είδους δεν θα πρέπει να δημιουργεί κίνδυνο διασπάθισης της εταιρικής περιουσίας.¹⁶⁶

Απόφαση Αρείου Πάγου 312/4982¹⁶⁷

Με την συγκεκριμένη απόφαση ο Άρειος Πάγος ενέκρινε την ισόβια πρόσοδο υπέρ της χήρας του τεχνικού διευθυντή ανώνυμης εταιρείας. Σε σχόλιο που υπάρχει κάτω από την απόφαση επισημαίνεται ότι το δικαστήριο δεν ασχολήθηκε καθόλου με το θέμα της φύσεως της αιτίας της ισόβιας προσόδου. Το θέμα αυτό είναι αποφασιστικής σημασίας γιατί αν κρινόταν ότι επρόκειτο για πράξη ελευθεριότητας

¹⁵⁹ Βλ. Άρθρο 18 παρ. 1, παρ. 2 και Άρθρο 22 ν. 2190/1920.

¹⁶⁰ Εφ Αθ 10725/1979 ΕεμπΔ 1980, σελ. 605.

¹⁶¹ ΑΠ 312/1982, ΕεμπΔ 1983, σελ. 70.

¹⁶² Εφ. Λάρισας 521/1989 Αρμ. 1993, σελ. 917.

¹⁶³ Πασσία Ι. Το Δίκαιο της Ανωνύμου Εταιρείας, 1969, σελ. 559-560.

¹⁶⁴ ΑΠ 312/1982, ΕεμπΔ 1983, σελ. 70.

¹⁶⁵ Εφ Αθ 1798/1980 ΕΕμπΔ 1981, σελ. 253.

¹⁶⁶ ΕφΑθ 1487/1957 ΕΕΝ 1949, σελ. 682.

¹⁶⁷ Βλ. σχόλιο κάτω από την απόφαση ΑΠ 312/1982, ΕΕμπΔ, σελ. 70.

από την εταιρεία, δηλαδή ότι η χορήγηση της προσόδου δεν οφειλόταν σε επαχθή αίτια και ότι η πράξη ήταν εκτός τους εταιρικού σκοπού, τότε η σύσταση της ισόβιας προσόδου υπέρ της συζύγου του τεχνικού διευθυντή θα ήταν άκυρη έστω και αν η Γενική Συνέλευση είχε συναινέσει.

Αποδοχή Συναλλαγματικών Ευκολίας

Οι συναλλαγματικές ευκολίας δε συνιστούν διάθεση της εταιρικής περιουσίας με ελευθεριότητα. Επομένως οι συναλλαγματικές ευκολίας είναι πράξεις εντός του εταιρικού σκοπού της εταιρείας και υπάγονται στην εξουσία του εταιρικού σκοπού.¹⁶⁸

Πράξεις Διαχείρισης εταιρικής περιουσίας – Πώληση, υποθήκευση και εκποίηση ακινήτων και εξοπλισμού της εταιρείας.

Στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται και η διαχείριση της εταιρικής περιουσίας, καθώς και η δυνατότητα πώλησης ή υποθήκευσης ακινήτων.¹⁶⁹ Είναι άκυρη ενδεχόμενη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σχετικά με ζητήματα που υπάγονται στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου.¹⁷⁰

Η εκποίησης πάντως ολόκληρης της εταιρικής επιχείρησης συνιστά υπέρβαση της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου. Το ίδιο ισχύει και για την πώληση ολόκληρου του εξοπλισμού της εταιρείας¹⁷¹. Ωστόσο, όταν η εκποίηση ολόκληρου του τεχνικού εξοπλισμού της εταιρείας, με την προοπτική της αντικατάστασής του με νέο, αποτελεί νόμιμη πράξη διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας.¹⁷²

Στην εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνονται η σύναψη δανείου, η παραχώρησης υποθήκης, η πώληση εταιρικών πραγμάτων και η σύναψη συμβιβασμού.¹⁷³

Απόκτηση Συμμετοχής σε άλλη εταιρεία

Η απόκτηση συμμετοχής σε άλλη εταιρεία αποτελεί πράξη διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας, η οποία προάγει τον εταιρικό σκοπό, είτε στο επίπεδο της

¹⁶⁸ Πρωτ. Αθ 6676/1957 ΕΕμπΔ 1958, σελ. 286.

¹⁶⁹ ΕφΑθ 798/1977, ΕΕμπΔ 1978, σελ. 560.

¹⁷⁰ Εφ Θεσ 336/1947 Αρμ. 1948, σελ. 639.

¹⁷¹ Εφ Αθ 4839/1979 ΕεμπΔ 1980, σελ. 249.

¹⁷² Βλ. Μαστροκόστα Χ., Η έκταση της εξουσίας εκπροσώπησης των οργάνων διοίκησης της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε., Τα όρια του εταιρικού σκοπού και του αντικειμένου της εταιρικής δραστηριότητας και η υπέρβαση τους, εκδ. Σακκούλα, 1995, σελ. 125.

¹⁷³ ΠΠρΑΘ 12852/57 ΕΕμπΔ 1958, σελ. 161.

δραστηριότητας της εταιρείας, είτε στο επίπεδο επωφελούς τοποθέτησης των διαθεσίμων της. Το καταστατικό της εταιρείας δε θα πρέπει όμως να απαγορεύει την απόκτηση τέτοιας συμμετοχής, ώστε αυτή να είναι νόμιμη.¹⁷⁴

Εγγυήσεις

Όπως, έχουμε προαναφέρει¹⁷⁵ είναι δύσκολη η αναζήτηση των κριτηρίων βάσει των οποίων οι πράξεις των οργάνων της εταιρείας θα θεωρούνται ως σύμφωνες ή μη με τον εταιρικό σκοπό. Ο σχετικός προβληματισμός έχει αναπτυχθεί ιδίως ως προς τις εγγυήσεις που παρέχονται από τα αρμόδια όργανα της εταιρείας επ' ονόματι της υπέρ τρίτων, συνήθως προς τράπεζες, ή την τριτεγγύηση που τίθεται επ' ονόματι της εταιρείας επί συναλλαγματικών.¹⁷⁶

Η παλαιότερη νομολογία θεωρούσε ότι εμπίπτουν στον εταιρικό σκοπό μόνο οι πράξεις που συντελούν στην ομαλή και κατά τον συνηθισμένο τρόπο διεξαγωγή της επιχείρησης για την οποία έχει συσταθεί η εταιρεία. Επομένως, πράξεις ασυνήθιστες ή επικίνδυνες ή πολύ σοβαρές εξέρχονται από τα όρια του εταιρικού σκοπού. Η εγγύηση ως πράξη «κατ' εξοχήν επικίνδυνη εξέρχεται του κύκλου της ομαλής και συνήθους διεξαγωγής εμπορικής επιχείρησης».¹⁷⁷

Όμως η νεότερη νομολογία¹⁷⁸ υιοθέτησε το κριτήριο που πρότεινε καθηγητής Νικόλαος Ρόκας : « το κατά πόσο μία πράξη εμπίπτει εις τον εταιρικό σκοπό δεν κρίνεται επί βάσει της μεμονωμένης αυτής πράξης και κατά τρόπο τυπικό, αλλά δέον να λαμβάνεται υπόψη αν αυτή τελεί σε σχέση προς την οικονομική δραστηριότητα της εταιρείας» και «υπό το πλαίσιο αυτό θα ερευνηθεί και αν η εγγύηση και η τριτεγγύηση στις συναλλαγές τελεί σε σχέση με την όλη την οικονομική δραστηριότητα της εταιρείας».¹⁷⁹

Εφόσον το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας δεν περιέχει περιορισμό των εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου, το τελευταίο μπορεί να επιχειρεί κάθε δικαιοπραξία που δεν είναι άσχετη με τον εταιρικό σκοπό και που τον εξυπηρετεί έστω και έμμεσα.¹⁸⁰ Η εγγύηση υπέρ τρίτου ενδέχεται να συνιστά τέτοια δικαιοπραξία. Αυτός που ισχυρίζεται την ακυρότητα της εγγύησης οφείλει να αποδείξει ότι η

¹⁷⁴ Βλ. Μουζουλά Σπ., ο.π., σελ. 123.

¹⁷⁵ Βλ. π.κ. Κεφ. 5.3.

¹⁷⁶ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π. σελ. 405.

¹⁷⁷ Πρ Αθ 170100/1955 ΕΕμπΔ 1957, Εφ Αθ 336/1947, Αρμ. 1947, σελ. 639.

¹⁷⁸ ΑΠ 338/1965 ΕΕΝ 1966, σελ. 253 και Εφ Αθ 2469/1985 ΕΕμπΔ 1985, σελ. 485.

¹⁷⁹ Ρόκα Νικ., Τα όρια της εξουσίας της πλειοψηφίας εις το Δίκαιο των Α.Ε., σελ. 294.

¹⁸⁰ Μούζουλας Σπ., Διοικητικό Συμβούλιο Ανώνυμης Εταιρείας, 1996 και περαιτέρω παραπομπές.

τελευταία είναι ξένη προς τον εταιρικό σκοπό.¹⁸¹ Για αυτό το λόγο είναι αναγκαία η ρητή αναφορά στον εταιρικό σκοπό και η εξειδίκευση των λόγων για τους οποίους η εγγύηση δεν σχετίζεται με αυτόν.¹⁸²

Η παροχή εγγύησης από το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύει την Ανώνυμη Εταιρεία μόνο εφόσον αυτή εξυπηρετεί και προάγει τον εταιρικό σκοπό¹⁸³. Η εγγύηση συνιστά αντικειμενικά πράξη διάθεσης από ελευθεριότητα και δεν αποτελεί πράξη διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας. Το βάρος της απόδειξης ότι η εγγύηση εξυπηρετεί τον εταιρικό σκοπό την φέρει αυτός που ισχυρίζεται ότι η παροχή εγγύησης από το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύει την εταιρεία.¹⁸⁴

Διάθεση εταιρικής περιουσίας λόγω έμμεσης διάσπασης

Η έμμεση διάσπαση (απόσχιση) απολήγει σε διάθεση της εταιρικής περιουσίας προς τους μετόχους που αποχωρούν προς σύσταση νέας εταιρείας. αυτή η διάθεση υπερβαίνει τα όρια της συνήθους διαχείρισης, που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και απαιτεί απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.¹⁸⁵

¹⁸¹ Εφ Θεσ. 2895/1987, Αρμ. 1989 σελ. 140.

¹⁸² Μουζουλας Σπ., Διοικητικό Συμβούλιο Ανώνυμης Εταιρείας, 1996.

¹⁸³ ΑΠ 10/1965 ΕεμπΔ 1965 σελ.338, ΕφΑθ 2636/1999, ΕπισκΕΔ 2000, σελ. 232.

¹⁸⁴ Εφ Αθ 12964/1987, ΕεμπΔ 1990, σελ. 644.

¹⁸⁵ ΑΠ 1353/1997, ΕΕμπΔ 1998, σελ. 85.

ΜΕΡΟΣ Δ΄ : Ο εταιρικός σκοπός ως όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας των οργάνων της Ανώνυμης Εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Όσον αφορά στην οριοθέτηση της εκπροσωπευτικής εξουσίας των οργάνων διοίκησης των κεφαλαιουχικών εταιρειών, ο νομοθέτης έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα σε αντίθετα, τουλάχιστον στην βασική τους σύλληψη, συστήματα : α) το σύστημα που βασίστηκε στην θεωρία Prokura και β) το σύστημα της περιορισμένης εκπροσωπευτικής εξουσίας με την εφαρμογή της ultra – vires θεωρίας.¹⁸⁶

6.1 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ PROKURA

Η θεωρία της Prokura διαμορφώθηκε κυρίως στο γερμανικό δίκαιο και δέχεται ότι η ικανότητα δικαίου του νομικού προσώπου όπως και του φυσικού είναι κατ' αρχή απεριόριστη. Υπάρχουν όμως και ορισμένες εξαιρέσεις : α) στις περιπτώσεις που η έννομη σχέση προϋποθέτει ιδιότητα φυσικού προσώπου¹⁸⁷, β) στις περιπτώσεις που ο νόμος προβλέπει περιορισμούς ή επιτρέπει να προβλέπονται στο καταστατικό και γ) στις περιπτώσεις που οι πράξεις αντίκεινται στα χρηστά ήθη.¹⁸⁸

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η ικανότητα δικαίου του νομικού προσώπου, δηλαδή της εταιρείας και η αντιπροσωπευτική εξουσία των οργάνων της δε περιορίζεται ούτε από το σκοπό του νομικού προσώπου, ούτε με διάταξη του καταστατικού αλλά ούτε με απόφαση του ανώτατου οργάνου.¹⁸⁹ Είναι προφανές ότι η θεωρία αυτή ρίχνει το βάρος της στην ασφάλεια του δικαίου και στην προστασία των τρίτων αφού αυτοί δεν είναι υποχρεωμένοι να ανατρέχουν στο καταστατικό της εταιρείας και τις αποφάσεις του ανώτατου του οργάνου.¹⁹⁰

Τα συμφέροντα της εταιρείας έρχονται σε δεύτερη μοίρα. Μερική προστασία βρίσκουν στο μέτρο που η θεωρία αυτή υποχωρεί και δέχεται ότι οι πράξεις του αντιπροσωπευτικού της οργάνου δεσμεύουν την εταιρεία αν αποδειχθεί ότι οι τρίτοι γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι οι επιχειρούμενες πράξεις βρίσκονται έξω από

¹⁸⁶ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π. σελ. 408-410.

¹⁸⁷ Άρθρο 62 Α.Κ.

¹⁸⁸ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 97 – 100.

¹⁸⁹ Βλ. Παμπούκη Κ., Θέματα εναρμόνισης του ελληνικού εταιρικού δικαίου με τις κοινοτικές ρυθμίσεις, ΕΕΕυρΔ 1981, σελ. 151.

¹⁹⁰ Βλ. Λιακόπουλο Θ., Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου στη νομολογία, 1988, σελ. 24.

το σκοπό της εταιρείας(κακόπιστοι τρίτοι) ή ότι οι πράξεις γίνονταν για να βλάψουν την εταιρεία.¹⁹¹ Με την επιφύλαξη αυτή, η εταιρεία δεσμεύεται ακόμη και όταν οι πράξεις που επιχειρεί το αντιπροσωπευτικό της όργανο δεν είναι συνήθεις. Εξάλλου τα συμφέροντα της εταιρείας προστατεύονται και στο μέτρο που το αντιπροσωπευτικό όργανο, ενεργώντας έξω από τον εταιρικό σκοπό και τους περιορισμούς που έθεσε το καταστατικό ή το ανώτατο όργανο, ενεργεί χωρίς διαχειριστική εξουσία και συνεπώς απέναντι σε αυτό ευθύνεται.

Συμπερασματικά, τα όργανα της διοίκησης έχουν γενική εκπροσωπευτική εξουσία που δεν μπορεί να περιοριστεί με διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση άλλου οργάνου της εταιρείας. Επιπλέον, η εταιρεία δεσμεύεται και από πράξεις των οργάνων της που υπερβαίνουν τα όρια του εταιρικού σκοπού, ανεξάρτητα από την καλή ή την κακή πίστη του τρίτου.¹⁹²

6.2 Η ΘΕΩΡΙΑ ULTRA – VIRES

Η θεωρία αυτή είναι γνωστή ως *ultra vires theory* ή ως *principe de la specialite des personnes morales* και έχει προέρχεται από το αγγλοσαξονικό και το γαλλικό δίκαιο.

Η θεωρία *ultra vires* δέχεται ότι η ικανότητα δικαίου της εταιρείας, συνεπώς και η αντιπροσωπευτική εξουσία των οργάνων του, προσδιορίζεται και περιορίζεται από το σκοπό της εταιρείας, όπως αυτός διαγράφεται στο καταστατικό της. Επιπλέον, η εξουσία του αντιπροσωπευτικού οργάνου μπορεί να περιορισθεί και με απόφαση του ανώτατου οργάνου.¹⁹³

Είναι φανερό ότι η θεωρία αυτή ρίχνει το βάρος της στη θεραπεία των συμφερόντων του νομικού προσώπου, δηλαδή της εταιρείας, και όχι των τρίτων. Βεβαία, παρουσιάζει μια υποχώρηση στο μέτρο που ερμηνεύει πλατιά των σκοπό που ορίζεται στο καταστατικό και στο μέτρο που διακρίνει ανάμεσα στη γενική κατεύθυνση της εταιρείας και στο συγκεκριμένο αντικείμενο της δραστηριότητας της.¹⁹⁴

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η υπέρβαση του εταιρικού σκοπού, κατά την εφαρμογή της θεωρίας *ultra vires*, αντιτάσσεται στου τρίτους.

¹⁹¹ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 98 – 99 και τις περαιτέρω παραπομπές.

¹⁹² Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 409.

¹⁹³ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π. σελ. 409 και περαιτέρω παραπομπές .

¹⁹⁴ Βλ. Παμπούκη Κ., ο.π., σελ. 152.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

7.1 ΠΡΟΪΣΧΥΣΑΝ ΔΙΚΑΙΟ

Η ελληνική νομοθεσία ως το 1986

Πριν προσαρμοσθεί η εθνική μας νομοθεσία περί κεφαλαιουχικών εταιρειών στην πρώτη κοινοτική οδηγία, ο εταιρικός σκοπός με τη στενή του έννοια¹⁹⁵ λειτουργούσε ως όριο όχι μόνο της διαχειριστικής αλλά και της εκπροσωπευτικής εξουσίας της διοίκησης της εταιρείας.¹⁹⁶

Η εξουσία του εκπροσωπευτικού οργάνου προσδιοριζόταν από το σκοπό της ανώνυμης εταιρείας όπως αυτός διαγράφεται στο καταστατικό της.¹⁹⁷ Οι δικαιοπραξίες που δέσμευαν την εταιρεία ήταν εκείνες που επιχειρούνταν από τα εκπροσωπευτικά όργανα μέσα στα όρια του σκοπού της.¹⁹⁸ Τα όρια αυτά προσδιορίζονταν από το καταστατικό ή από τη συστατική επιστολή της εταιρείας. Εξάλλου, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορούσε να περιορισθεί και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας¹⁹⁹, με την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση δεν εισχωρούσε στην «στην οικεία εξουσία» του Διοικητικού Συμβουλίου, εξουσία που διαμορφωνόταν από ειδικές διατάξεις με τις οποίες δεν επιτρεπόταν στη Γενική Συνέλευση να υπερβαίνει ορισμένα όρια πράγμα που θα σήμαινε διαρκή παρέμβαση, καθιστώντας περιττό το Διοικητικό Συμβούλιο.²⁰⁰ Πάντως, αναφορικά με τη δυνατότητα της Γενικής Συνέλευσης να περιορίζει την εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου, είχαν διατυπωθεί και αντίθετες απόψεις.²⁰¹

Σύμφωνα, λοιπόν με της κρατούσα άποψη, η εταιρεία δε δεσμευόταν από δικαιοπραξίες που επιχειρούσε το Διοικητικό Συμβούλιο εκτός του εταιρικού σκοπού, όπως αυτός προσδιοριζόταν στο καταστατικό της εταιρείας. Η καλή πίστη των τρίτων δεν είχε σημασία για την επέλευση των συνεπειών της υπέρβασης του εταιρικού σκοπού. Οι δικαιοπραξίες αυτές δε δέσμευαν την εταιρεία ακόμα και απέναντι στους καλόπιστους τρίτους, οι οποίοι ούτε γνώριζαν ούτε μπορούσαν και όφειλαν να γνωρίζουν ότι οι επίμαχες συναλλαγές δεν καλύπτονταν από τον εταιρικό σκοπό.²⁰²

¹⁹⁵ Βλ. π.κ. Κεφ. 5^ο.

¹⁹⁶ Βλ. Ρόκα Νικ., Εμπορικές Εταιρείες, σελ. 60.

¹⁹⁷ Άρθρο 68 παρ. 1 ΑΚ.

¹⁹⁸ Άρθρο 68 παρ. 1 εδ. 1 και παρ. 2 ΑΚ, Άρθρο 70 σε συνδυασμό με άρθρο 229 ΑΚ.

¹⁹⁹ Άρθρο 22 παρ. 2, ν. 2190/1920.

²⁰⁰ Βλ. Ρόκα Νικ., ο.π., σελ. 114.

²⁰¹ Βλ. Γεωργιάκόπουλο, Το Δίκαιο των Εταιρειών, τόμ. 3^ο, σελ. 74.

²⁰² Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 328-329.

Η εταιρεία που δημιούργησε εύλογα στον τρίτο ,για παράδειγμα λόγω της διατύπωσης του καταστατικού της ή της συμπεριφοράς του διοικητικού της οργάνου , την εντύπωση ότι η πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτός σκοπού, καταχρηστικά επικαλούνταν την υπέρβαση για να απαλλαγεί από τις υποχρεώσεις της. Εδώ το είδος αυτό της καλής πίστης έπρεπε να το αποδείξει ο τρίτος που την επικαλούνταν.²⁰³

Στο παραπάνω σύστημα δημιουργήθηκε σημαντικό ρήγμα με την εναρμόνιση του εταιρικού μας δικαίου με το π.δ 409/1986, προς την πρώτη οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την οποία θα γίνει αναφορά στη συνέχεια της εργασίας.

7.2 ΠΡΩΤΗ ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η Πρώτη οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υιοθέτησε κατά βάση το γερμανικό σύστημα της Prokura²⁰⁴, όμως παράλληλα επιδίωξε να πετύχει το συγκερασμό των δύο τάσεων που παρατηρούνταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και που έφερναν σε αντιπαράθεση το γερμανικό και το λατινικό δίκαιο.²⁰⁵ Η οδηγία αυτή έθεσε σε δεύτερη μοίρα τα συμφέροντα της εταιρείας, των μετόχων και των υφιστάμενων δανειστών της, αποβλέποντας στην προστασία των τρίτων που συναλλάσσονταν με την εταιρεία και γενικότερα, σε σημαντικό βαθμό της ασφάλειας δικαίου.²⁰⁶

Το άρθρο 9 της Πρώτης Κοινοτικής Οδηγίας ορίζει, στο πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου ότι « η εταιρεία δεσμεύεται έναντι τρίτων από τις πράξεις των οργάνων της, έστω και αν οι εν λόγω πράξεις δεν εμπίπτουν στον εταιρικό σκοπό, εκτός αν οι πράξεις αυτές αποτελούν υπέρβαση των εξουσιών που ο νόμος παρέχει ή επιτρέπει να παρέχονται στα όργανα αυτά». Ο εταιρικός σκοπός συνεπώς, καταρχήν, δε συνιστά κριτήριο περιοριστικό της εξουσίας των εκπροσώπων της εταιρείας.²⁰⁷

Στη δεύτερη παράγραφο, η οδηγία ορίζει ότι «οι εκ ου καταστατικού ή εξ αποστάσεως των αρμοδίων οργάνων περιορισμοί της εξουσίας των οργάνων της εταιρείας, δε δύναται να αντιταχθούν κατά τρίτων, έστω και αν έχουν δημοσιευτεί.

²⁰³ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π. σελ. 415.

²⁰⁴ Βλ. π.κ. Κεφ. 6^ο

²⁰⁵ Μουζούλα Σπ., Το Δίκαιο της ΑΕ, τόμ. 3^{ος},σελ. 126.

²⁰⁶ Αντωνόπουλος Β., ο.π., σελ. 101.

²⁰⁷ Μουζούλα Σ. , ο.π. ,σελ. 126.

Στο δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 9 της Κοινοτικής οδηγίας, ο νομοθέτης διατύπωσε την επιφύλαξη ότι « τα κράτη μέλη δύνανται εν τούτοις να προβλέπουν ότι η εταιρεία δεν δεσμεύεται όταν οι εν λόγω πράξεις (οι πράξεις των οργάνων της) υπερβαίνουν τα όρια του εταιρικού σκοπού εφόσον η εταιρεία αποδεικνύει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση ή δε δύνατο, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, να την αγνοεί. Μόνη όμως η δημοσίευση του καταστατικού δεν αποτελεί επαρκή απόδειξη». Κατά τον τρόπο αυτό, καθίστανται δυνατός ο περιορισμός των εκπροσώπων της εταιρείας από τον εταιρικό σκοπό.²⁰⁸

Στη συνέχεια της εργασίας θα αναλύσουμε πως η ελληνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με τις διατάξεις της Πρώτης Κοινοτικής οδηγίας.

7.3 Η ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ.

Με βάση την παλαιά νομοθεσία, που προαναφέραμε²⁰⁹, γινόταν κοινά αποδεκτό ότι οι πράξεις των εταιρικών διοικητών που βρίσκονταν έξω από τα όρια του εταιρικού σκοπού, με τη στενή έννοια του όρου, δε δέσμευαν την εταιρεία, ακόμη και απέναντι σε καλόπιστους τρίτους²¹⁰, οι οποίοι ούτε γνώριζαν ούτε μπορούσαν και όφειλαν να γνωρίζουν ότι η επίμαχη συναλλαγή δεν καλύπτονταν από τον εταιρικό σκοπό²¹¹.

Η Πρώτη Κοινοτική Οδηγία επέτρεψε στους εθνικούς νομοθέτες να ορίσουν ότι η εταιρεία δε δεσμεύεται όταν οι πράξεις των εκπροσώπων της ξεπερνούν τα όρια του εταιρικού σκοπού. Σε αυτή την περίπτωση η εταιρεία θα πρέπει να αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του σκοπού. Κατ' αυτόν τον τρόπο καθίσταται δυνατός ο περιορισμός της εξουσίας των εκπροσώπων της εταιρείας από τον εταιρικό σκοπό.²¹²

Το π.δ. 409/86 κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας που παρέχει η Οδηγία. Ο Έλληνας νομοθέτης έκρινε ότι ο σκοπός αποτελεί στην πραγματικότητα, το λόγο ύπαρξης της επιχείρησης και θα ήταν δύσκολο να θυσιαστεί για τα συμφέροντα των δανειστών.

²⁰⁸ Μουζουλα Σ., ο.π., σελ. 126.

²⁰⁹ Βλ. π.κ. Κεφ. 7,1

²¹⁰ Βλ. π.κ. Κεφ. 9^ο

²¹¹ Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 328-329.

²¹² Μουζουλα Σπ., ο.π., σελ. 126.

Σήμερα μετά την εναρμόνιση της ελληνικής έννομης τάξης στις διατάξεις του άρθρου 9 της πρώτης οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η θέση της παλαιάς νομοθεσίας που αφορούσε τη μη δέσμευση της εταιρείας σε πράξεις εκτός του εταιρικού σκοπού έχει εγκαταλειφθεί. Ειδικότερα, σύμφωνα με το νέο καθεστώς που καθιέρωσε το άρθρο 22 του Π. Δ. 409/1986 προσθέτοντας ένα δεύτερο εδάφιο στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 22 ΚΝ 2190/1920 και το άρθρο 23 του ίδιου διατάγματος αντικαθιστώντας τη δεύτερη παράγραφο πάλι του άρθρου 22²¹³, η εκπροσωπευτική εξουσία Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι πλέον περιορισμένη μέσα στα όρια που χαράσσει ο εταιρικός σκοπός, αφού και οι καθ' υπέρβαση του σκοπού πράξεις που επιχειρεί το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύουν την εταιρεία, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι ο τρίτος συναλλασσόμενος ήταν κακόπιστος²¹⁴ (δηλαδή ότι γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει)²¹⁵. Παρακάτω, θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στο περιεχόμενο των νέων διατάξεων του άρθρου 22 Κ.Ν. 2190/1920 και το ερμηνεύσουμε.

²¹³ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 101.

²¹⁴ Για την έννοια της καλής πίστης, βλ. Κεφ. 9ο και περαιτέρω παραπομπές.

²¹⁵ Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 328-329.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΤΟ ΑΡΘΡΟ 22 ν.2190/1920

8.1 ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 22

Το περιεχόμενο του άρθρου 22 ν. 2190/1920 έπεται από τις τροποποιήσεις που έκανε ο νομοθέτης για να προσαρμοστεί η ελληνική νομοθεσία στην πρώτη οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το εξής :

«1.Το Διοικητικόν Συμβούλιον είναι αρμόδιον να αποφασίζει πάσαν πράξιν αφορώσαν εις την διοίκησιν της εταιρείας, εις την διαχείριση της περιουσίας αυτής εις την εν γένει επιδίωξιν του σκοπού της εταιρείας.

Πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να τη γνωρίζει. Δε συνιστά απόδειξη μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το καταστατικό της εταιρείας ή τις τροποποιήσεις του.

2. Περιορισμοί της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου από το καταστατικό ή από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους, ακόμη και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας.

3. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει θέματα για τα οποία η εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ασκείται ολικά ή μερικά από ένα ή περισσότερα μέλη του, διευθυντές της εταιρείας ή τρίτους.

Τα πρόσωπα που κατά το καταστατικό εκπροσωπούν και δεσμεύουν την εταιρεία, καθώς και οι αρμοδιότητές τους ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.»

Το 2^ο εδάφιο της πρώτης παραγράφου προστέθηκε με το άρθρο 22 Π.Δ. 409/1986 το οποίο στηρίχθηκε στο άρθρο 9 της πρώτης οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 Π.Δ. 409/1986 που και αυτό βασίστηκε στο άρθρο 9 της πρώτης οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. ν. 2339/1995.²¹⁶ Στην εργασία θα ασχοληθούμε κυρίως με την ερμηνεία των νεότερων διατάξεων.

²¹⁶ Μούζουλα Σπ., ο.π , σελ. 117.

8.2 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Εφαρμογή των διατάξεων²¹⁷

Οι διατάξεις του άρθρου 22 καλύπτουν τόσο την κανονική όσο και την ανώμαλη ή ελαττωματική εταιρεία του άρθρου 4 α ν.2190/1920. αυτό συμβαίνει γιατί και η ελαττωματική εταιρεία έχει πλήρη νομική προσωπικότητα με τα δικά της όργανα που ασκούν τις ίδιες εξουσίες που ασκεί και η κανονική εταιρεία, όπως εξάλλου συμβαίνει σε κάθε ανώνυμη εταιρεία.

Σε γενικές γραμμές η ανώμαλη εταιρεία αντιμετωπίζεται κατ' αρχή από το δίκαιο όπως και η κανονική εταιρεία, μόνο που λόγω του ελαττώματος της υπόκειται σε λύση με δικαστική απόφαση²¹⁸.

Αναλυτικότερα για την εφαρμογή των διατάξεων στην ελαττωματική εταιρεία θα αναφερθούμε σε επόμενο κεφάλαιο.

Οι νέες διατάξεις αναφέρονται γενικά σε πράξεις του αντιπροσωπευτικού οργάνου, γεγονός που σημαίνει ότι περιλαμβάνουν τόσο τις δικαιοπραξίες ή οιονεί δικαιοπραξίες τις οποίες επιχειρεί το διοικητικό όργανο, όσο και τις πράξεις που επιχειρούν τα διοικητικά όργανα που εκπροσωπούν την εταιρεία,²¹⁹ αφού και αυτά είναι όργανα, έστω και υποδεέστερα, της εταιρείας και επιχειρούν πράξεις δεσμευτικές για αυτή.²²⁰ Επιπλέον, οι νέες διατάξεις αναφέρονται στο ζήτημα της δικαιοπρακτικής δέσμευσης της ανώνυμης εταιρείας από πράξεις των οργάνων της²²¹ και όχι στο ζήτημα της τυχόν ευθύνης του νομικού προσώπου της εταιρείας για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων της.²²²

Μη εφαρμογή των διατάξεων²²³

Σε αντίθεση με τα παραπάνω οι διατάξεις του άρθρου 22 ν. 2190/1920 δεν εφαρμόζονται στην υπό ίδρυση εταιρεία. Η υπό ίδρυση εταιρεία δεν υπάρχει ως εταιρεία πριν από την καταχώρηση της στο Μητρώο των Ανώνυμων Εταιρειών, ούτε καν εν τω γίνεσθαι, όπως υποστηριζόταν πριν από το Π.Δ. 406/1986. Υπάρχει ως

²¹⁷ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 103 και περαιτέρω παραπομπές.

²¹⁸ Ρόκα Νικ., Εμπορικές Εταιρείες, σελ. 116.

²¹⁹ Άρθρο 18 παρ. 2 και άρθρο 22 παρ. 3, ν. 2190/1920.

²²⁰ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 417.

²²¹ Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 328-329

²²² Βλ. ΑΚ 71 εδ. α.

²²³ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 103 και περαιτέρω παραπομπές.

ανώνυμη εταιρεία μόνο με την εγγραφή της στο Μητρώο των Ανωνύμων Εταιρειών.²²⁴

Καταστατικό²²⁵

Το άρθρο 22 παρ.1 εδ.2 στο μέτρο που αποβλέπει στην προστασία των συμφερόντων των τρίτων, θέτει κανόνα αναγκαστικού δικαίου. Έτσι, δε μπορεί να τροποποιηθεί με ρήτρα του καταστατικού. Συγκεκριμένα το καταστατικό δεν μπορεί να ορίσει ότι η εταιρεία δε δεσμεύεται από πράξεις που επιχειρεί το αντιπροσωπευτικό όργανό και είναι εκτός του εταιρικού σκοπού. Το καταστατικό της εταιρείας έχει την δυνατότητα να διευρύνει την έκταση της προστασίας των τρίτων ορίζοντας ότι η εταιρεία δεσμεύεται από πράξεις εκτός του εταιρικού σκοπού έναντι πάντων. Να ορίσει, δηλαδή, ότι από τις πράξεις δεσμεύεται ακόμη και απέναντι στους κακής πίστης τρίτους, για τους οποίους θα μιλήσουμε παρακάτω.²²⁶

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι σε γενικές γραμμές, το αν μια πράξη εμπίπτει ή όχι στον εταιρικό σκοπό δεν κρίνεται με τυπικά κριτήρια αλλά εξετάζεται κατά το πόσο σχετίζεται με όλη την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης.²²⁷

²²⁴ Βλ. Παμπούκη Κ., Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, τεύχος 1ο, σελ. 107.

²²⁵ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 106 και περαιτέρω παραπομπές.

²²⁶ Βλ. π.κ. Κεφ. 9^ο.

²²⁷ Βλ. π.κ. Κεφ. 5.3 και 5.4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ (ΚΑΚΟΠΙΣΤΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)

Στον κανόνα του άρθρου 22 παρ. 1 εδ. 2, ο οποίος ορίζει ότι η εταιρεία δεσμεύεται απέναντι στους τρίτους από πράξεις που επιχειρεί το Διοικητικό Συμβούλιο εκτός του εταιρικού σκοπού και ότι οι πράξεις είναι έγκυρες και παράγουν αποτέλεσμα έναντι πάντων των τρίτων, των μετόχων και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, εισάγεται μία εξαίρεση.²²⁸

Με βάση την εξαίρεση αυτή, οι πράξεις εκτός σκοπού δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για την εταιρεία αν αποδειχθεί ότι ο «τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει». Τον τρίτο αυτό τον είπαν κακόπιστο.²²⁹ Η κακή πίστη του τρίτου δεν προϋποθέτει συμπαιγνία του με τους εκπροσώπους της εταιρείας, ούτε πρόθεσή του να τη βλάψει. Αρκεί η γνώση ή η από αμέλεια έστω άγνοια της υπέρβασης των ορίων του εταιρικού σκοπού.²³⁰

Η διατύπωση του άρθρου 22 παρ.1 οδηγεί το συμπέρασμα ότι τόσο οι συντάκτες της Πρώτης Οδηγίας, όσο και ο Έλληνας νομοθέτης δεν επέλεξαν την έννοια της καλής πίστης, αλλά της άγνοιας του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη πράξη δεν εμπίπτει στον εταιρικό σκοπό.²³¹

9.1 ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Η έννοια της καλής πίστης²³²

Με την καλή πίστη εννοούμε την ευθύτητα και την εντιμότητα που απαιτούνται στις συναλλαγές.²³³ Ο συναλλασσόμενος πρέπει ως ευπρεπής και έντιμος άνθρωπος να θέτει όρια στην απηγή επιδίωξη των ατομικών συμφερόντων και να μην αδιαφορεί για τα έννομα αγαθά του άλλου μέρους. Αντίθετα, οφείλει να λαμβάνει υπόψη και να συμπεριφέρεται κατά βάση με ειλικρίνεια, αποφεύγοντας υποκριτικές ενέργειες και πράξεις που καταστρατηγούν τα έννομα συμφέροντα του άλλου, να βρίσκεται δηλαδή μακριά από κάθε δόλο ή πανουργία ή σοφιστεία. Ακόμη πρέπει να

²²⁸ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 111.

²²⁹ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 111.

²³⁰ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 412.

²³¹ Βλ. Μουζούλα Σπ, ο.π., σελ. 128, Λιακόπουλο Θ., Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου στη νομολογία, Αφοί Σακκούλα, εκδ. 2η, 1993, σελ. 31.

²³² Σταθόπουλος Ι., Γενικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, σελ. 103.

²³³ Βλ. ΑΠ 194/1957 Νο Β 1957, Ολ. ΑΠ 927/1982 Νο Β, 1983.

μη περιορίζεται στην παθητική εκπλήρωση της υποχρέωσης του, αλλά να δείχνει προθυμία και να προσφέρει τη συνεργασία του για την ουσιαστική επίτευξη του σκοπού της ενοχής. Η έννοια αυτή της καλής πίστης ονομάζεται αντικειμενική καλή πίστη.

Η έννοια της υποκειμενικής καλής πίστης

Για την εφαρμογή της εξαίρεσης που προαναφέραμε, δηλαδή για την απαλλαγή της εταιρίας από την ευθύνη της για τις εκτός του εταιρικού σκοπού ευρισκόμενες πράξεις, δεν αρκεί η καλή πίστη με την αντικειμενική έννοια του όρου, με την έννοια δηλαδή που η καλή πίστη λαμβάνεται στις διατάξεις των άρθρων 281 και 288 ΑΚ. Απαιτείται υποκειμενική κακή πίστη τρίτου που εδώ συνίσταται στη γνώση ή στην υπαίτια άγνοια του γεγονότος ότι η πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου βρίσκεται έξω από τον εταιρικό σκοπό.²³⁴ Δεν απαιτείται πάντως ο τρίτος να ενήργησε προς βλάβη του νομικού προσώπου, προϋπόθεση εξάλλου που δεν απαιτείται και για τον χαρακτηρισμό της πράξης ως κείμενης εκτός εταιρικού σκοπού.

Η υποκειμενικά καλή πίστη²³⁵ σημαίνει γενικά την πεποίθηση του συναλλασσόμενου, ότι η ενέργειά του στηρίζεται στην ύπαρξη δικαιώματος του, ότι είναι νόμιμη, ότι δεν αδικεί άλλον, ότι ο αντισυμβαλλόμενος του επίσης έχει δικαίωμα να επιχειρήσει τη σύμβαση κ.τ.λ. Η ειδικότερη έννοια της υποκειμενικής καλής πίστης προκύπτει κατά περίπτωση από τις διατάξεις που την προβλέπουν. Τέλος θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η υποκειμενική καλή πίστη δεν είναι κατά κανόνα ξένη προς ορισμένα αντικειμενικά κριτήρια.²³⁶

Για να χαρακτηριστεί η άγνοια του τρίτου ως υπαίτια θα ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις της συγκεκριμένης κάθε φορά περίπτωσης χωρίς να αρκεί η δημοσιότητα της εταιρίας²³⁷. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στις περιπτώσεις αυτές.

²³⁴ Βλ. για την έννοια της υποκειμενικής πίστης Παπαντωνίου, Η καλή πίστις εις το αστικόν δίκαιον, σελ. 119.

²³⁵ Σταθόπουλος Ι., Γενικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, σελ. 104-105.

²³⁶ Βλ. ΑΚ 132, 171 παρ. 2, 363, 364, 377, 1137, 104.

²³⁷ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 111.

9.2 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΙΤΙΑ ΑΓΝΟΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ²³⁸

Ο τρίτος είναι κακής πίστης αν κατά τη στιγμή που έκανε συναλλαγή με την εταιρεία γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού. Η γνώση του σκοπού της εταιρείας, όπως διαγράφεται στο καταστατικό της, δεν αρκεί, απαιτείται επιπλέον, η γνώση ή η υπαίτια αγνοία εκ μέρους του τρίτου της αντίθεσης της συγκεκριμένης πράξης στον εταιρικό σκοπό. Βέβαια, για να κριθεί η άγνοια ως υπαίτια θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης χωρίς να αρκεί η δημοσιότητα της εταιρείας.²³⁹

Η γνώση ή η υπαίτια άγνοια του τρίτου μπορεί να προκύπτει από ορισμένη σχέση του με την εταιρεία, που προϋπήρχε της μεταξύ τους επίμαχης συναλλαγής, όπως η ιδιότητα του ως εταίρου της εταιρείας.

Για την αποδοχή ή όχι της καλής ή της κακής πίστης του τρίτου έχει σημασία και το επάγγελμα του τρίτου σε σχέση πάντοτε με τη συγκεκριμένη συναλλαγή. Είναι πιο εύκολο να γίνει δεκτή η κακή πίστη της τράπεζας ή συμβολαιογράφου, ορκωτού λογιστή κ.τ.λ.

Ο κοινός συναλλασσόμενος δεν έχει υποχρέωση να λάβει γνώση του σχετικού με το σκοπό της εταιρείας όρου του καταστατικού της. Αν μάλιστα επιδιώξει αυτή την γνώση, διευκολύνει την απόδειξή της κακής του πίστης και επιτείνει τον κίνδυνο να του αντιταχθεί η υπέρβαση των ορίων του εταιρικού σκοπού. Αντίθετα το γεγονός ότι κάποιος έχει συναλλαγή πολλές φορές με την εταιρεία και έχει γενική αντίληψη της δραστηριότητάς της, δε σημαίνει ότι γνωρίζει τον σκοπό της εταιρείας, όπως αυτός καθορίζεται στο καταστατικό της. Εξάλλου, ο καθορισμός του εταιρικού σκοπού στο καταστατικό, κατά τρόπο λιγότερο ή περισσότερο ευρύ, έχει σημασία και από την άποψη της καλής ή κακής πίστης του τρίτου. Όσο ευρύτερα διαγράφεται ο σκοπός της εταιρείας, τόσο ευκολότερα μπορεί να γίνει δεκτή η καλή πίστη του τρίτου, ιδίως αν η ευρύτητα της διατύπωσης του εταιρικού σκοπού συνδυάζεται με καθησυχαστικές διαβεβαιώσεις του εκπροσώπου της εταιρείας ότι η συγκεκριμένη δικαιοπραξία ενεργείται στα πλαίσια του σκοπού της και είναι σύμφωνη με το συμφέρον της.

²³⁸ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 412 – 414.

²³⁹ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 111.

Η περίπτωση της εμφάνισης του αντικείμενου της εταιρείας στην επωνυμία ή στη σφραγίδα της μπορεί να οδηγήσει στην κρίση ότι συντρέχει υπαίτια άγνοια.²⁴⁰ Βέβαια δεν μπορεί να αποκλειστεί η περίπτωση η εταιρεία να έχει και άλλο αντικείμενο δραστηριότητας.²⁴¹ Επιπλέον, σύμφωνα με απόφαση του ΕφΑθ 7155/87 η παράλειψη θέσης της σφραγίδας της εταιρείας σε σύμβαση που συνάφθηκε για λογαριασμό της, δεν επηρεάζει το κύρος της.²⁴²

Αλλά, μεγάλη σημασία έχει και η φύση της συγκεκριμένης πράξης των οργάνων της εταιρείας υπό την έννοια, ιδίως ότι μία πράξη τελείως ασυνήθιστη, ξένη προς των κύκλο των συναλλαγών μιας εμπορικής εταιρείας είναι φυσικό να δημιουργεί στους τρίτους την υποψία ότι είναι εκτός του εταιρικού σκοπού. Βέβαια, περιπτώσεις τέτοιων πράξεων θα είναι σπάνιες, αφενός γιατί τα όρια του σκοπού της εταιρείας, και αφετέρου γιατί οι ανάγκες των συναλλαγών επιβάλλουν μια ευρεία αντίληψη ως προς τις πράξεις που μπορούν ή και πρέπει να ενεργούν τα όργανα διοίκησης της ανώνυμης εταιρείας στα πλαίσια της διαχείρισης της.

Οπωσδήποτε, πάντως, η κακή πίστη του τρίτου προϋποθέτει ότι η αντίθεση της πράξης προς τον σκοπό της εταιρείας είναι έντονη και εμφανής. Της περιπτώσεις που δικαιολογείται εύλογη αμφιβολία όσον αφορά στην αντίθεση της πράξης της τον εταιρικό σκοπό θα γίνεται δεκτή η καλή πίστη του τρίτου.

Από όσα αναφέραμε προκύπτει ότι υπέρ των τρίτων εισάγεται από το δίκαιο της τεκμήριο ότι βρίσκονται σε καλή πίστη. Τούτο είναι εύλογο, αφού οι τρίτοι δεν μπορούν να γνωρίζουν αν η εταιρεία έδωσε στη συγκεκριμένη περίπτωση τη συναίνεση της ή ενέκρινε την πράξη που συνιστά υπέρβαση του σκοπού.²⁴³

²⁴⁰ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112.

²⁴¹ Βλ. Αλεξανδρίδου Ε., ο.π., σελ. 80.

²⁴² Βλ. ΑρχΝ 198, σελ. 761.

²⁴³ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

Η ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Όσον αφορά στο ζήτημα της απόδειξης τόσο στο ότι μια πράξη είναι εκτός εταιρικού σκοπού, τόσο στο ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να το γνωρίζει αυτό, οι απόψεις διίστανται.

Σύμφωνα με τη μία άποψη αυτός που ισχυρίζεται ότι μια πράξη βρίσκεται έξω από το σκοπό της εταιρείας φέρει το βάρος της επίκλησης και απόδειξης των περιστατικών που θεμελιώνουν τον ισχυρισμό του.²⁴⁴ Βέβαια, η επίκληση του μη αντιτάξιμου της πράξης από κακόπιστο τρίτο είναι καταχρηστική.²⁴⁵ Σε γενικές γραμμές, το γεγονός ότι η εταιρεία δεσμεύεται από την καθ' υπέρβαση του εταιρικού σκοπού πράξη, δεν επιτρέπει στον τρίτο να επικαλεστεί την υπέρβαση προς ανατροπή των αποτελεσμάτων της πράξης του εκπροσώπου.²⁴⁶

Με βάση την άλλη άποψη²⁴⁷, την εκτός σκοπού δράση του αντιπροσωπευτικού οργάνου επικαλείται και αποδεικνύει η εταιρεία, αφού όπως θα σημειώσουμε παρακάτω, η ακυρότητα των εκτός σκοπού πράξεων, αν οι τρίτοι είναι κακόπιστοι, τάσσεται υπέρ της εταιρείας. Εξάλλου, σύμφωνα με αυτή την άποψη, αν η υπέρβαση της εσωτερικής διαχείρισης επιφέρει στην εταιρεία ζημία, εκείνη νομιμοποιείται στην άσκηση της σχετικής αγωγής αφού επίσης επικαλεστεί και αποδείξει την υπέρβαση. Τα περιστατικά που εντάσσονται στην εκτός σκοπού δράση του εκπροσώπου, βρίσκονται στη σφαίρα επιρροής της εταιρείας και, επομένως είναι εύλογο να φέρει αυτή το βάρος της απόδειξης.²⁴⁸

Τέλος η απόδειξη της γνώσης της υπέρβασης του εταιρικού σκοπού δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου.²⁴⁹

²⁴⁴ Βλ. Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 408.

²⁴⁵ Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 415.

²⁴⁶ Βλ. Μαστροκώστα Χ., ο.π., σελ. 312.

²⁴⁷ Βλ. Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112 και άρθρο 9 παρ. 2 της Πρώτης Κοινοτικής Οδηγίας.

²⁴⁸ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112.

²⁴⁹ Βλ. ΑΠ. 1353/1997 ΔΕΕ 1997, 1175.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο

Η ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ.

Όπως αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, το άρθρο 22 ασχολείται με την εκπροσωπευτική εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου και, συνακόλουθα, με το ζήτημα της δικαιοπρακτικής δέσμευσης της Ανώνυμης Εταιρείας από πράξεις των οργάνων της.²⁵⁰

Η δεσμευτικότητα των πράξεων των εταιρικών οργάνων²⁵¹ έναντι των τρίτων πρέπει να διακρίνεται από την εγκυρότητα αυτών των πράξεων. Η δεσμευτικότητα έχει την έννοια ότι οι πράξεις αντιτάσσονται από τους τρίτους στην εταιρεία, η οποία δεσμεύεται από αυτές. Κατά συνέπεια, μία πράξη ελαττωματική, θα παράγει τα αποτελέσματα της έναντι ενός των συμβαλλομένων, δεσμεύοντας τον απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο του, ως προς τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει έναντι αυτού. Αντίστροφα, το γεγονός ότι ορισμένες πράξεις δε δεσμεύουν τον ένα των συμβαλλομένων, διαφέρει από την ακυρότητα της πράξης. Η ακυρότητα είναι ευρύτερη από τη μη δεσμευτικότητα. Η τελευταία αναφέρεται στις υποχρεώσεις που δημιουργεί η πράξη, ενώ η πρώτη γενικά στα αποτελέσματα της πράξης.²⁵²

Οι συντάκτες της Πρώτης Κοινοτικής Οδηγίας αποβλέποντας στη διασφάλιση της προστασίας των τρίτων, αρκέστηκαν στο να επιβάλουν τη δεσμευτικότητα των πράξεων των εταιρικών οργάνων, αποφεύγοντας συγχρόνως και κάθε αναφορά στην έννοια της ακυρότητας, η οποία, επειδή ανατρέπει τα αποτελέσματα της πράξης που ακυρώθηκε, είναι επικίνδυνη για τους τρίτους.²⁵³

Τίθεται, λοιπόν το ερώτημα ποια θα είναι η τύχη των πράξεων (δικαιοπραξιών) που επιχειρεί το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας καθ' υπέρβαση του εταιρικού σκοπού, στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται η κακή πίστη του τρίτου. Η νομολογία δεν έχει πάρει θέση στο ζήτημα. Στη θεωρία όπως είπαμε και παραπάνω γίνεται λόγος για ακυρότητα, ενώ αμφισβητείται αν πρόκειται για σχετική ή απόλυτη ακυρότητα.²⁵⁴

Σύμφωνα με την πρώτη γνώμη, οι εν λόγω πράξεις, που βρίσκονται έξω από τα όρια του εταιρικού σκοπού, πρέπει να θεωρηθούν ως απολύτως άκυρες. Η

²⁵⁰ Βλ. π.κ. Κεφ. 8.2

²⁵¹ Μουζουλας Σπ., ο.π., σελ. 129.

²⁵² Βλ. και Μαστροκόστα Χ., ο.π., σελ. 312.

²⁵³ Βλ. Contra Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 403 και Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112

²⁵⁴ Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 331.

επίκληση της ακυρότητας από τον κακόπιστο τρίτο, πάντως προτείνεται να θεωρηθεί καταχρηστική.

Κατά μία άλλη γνώμη²⁵⁵, πάλι, υποστηρίζεται ότι η κατ' εξαίρεση ακυρότητα των πράξεων του αντιπροσωπευτικού οργάνου της Ανώνυμης Εταιρείας²⁵⁶ λειτουργεί υπέρ της εταιρείας, είναι δηλαδή σχετική.²⁵⁷ Αυτό συνάγεται από την Πρώτη Κοινοτική Οδηγία από το κείμενο της οποίας προκύπτει ότι μόνο η εταιρεία μπορεί να επικαλείται και να αποδεικνύει ότι η πράξη βρίσκεται έξω από τον εταιρικό σκοπό. Κατά τα άλλα, αν η εταιρεία δεν επικαλεστεί την ακυρότητα ο κακόπιστος τρίτος δεσμεύεται. Αν την επικαλεστεί, το αντιπροσωπευτικό της όργανο δε φέρει απέναντι στον κακόπιστο τρίτο οποιαδήποτε ευθύνη.²⁵⁸

Βέβαια, όσον αφορά στην τύχη των συζητούμενων πράξεων υπάρχει και μια τρίτη άποψη,²⁵⁹ που δέχεται την αναλογική εφαρμογή του άρθρου ΑΚ 229 στην εξεταζόμενη περίπτωση. Συνεπώς οι εδώ συζητούμενες πράξεις θα βρίσκονται αρχικά σε μία μετέωρη κατάσταση. Δε θα είναι δηλαδή ούτε οριστικά άκυρες, ούτε οριστικά έγκυρες, αλλά θα είναι εκκρεμείς για όσο διάστημα δεν δηλώνει άλλα ούτε και αρνείται, η εκπροσωπούμενη εταιρεία, την συγκατάθεση της, οπότε και δε θα έχει πληρωθεί ο σχετικός «όρος ενεργού»²⁶⁰ των δικαιπραξιών αυτών που κατάρτισε το Διοικητικό Συμβούλιο στο όνομα της εταιρείας, υπερβαίνοντας τα όρια της εκ του νόμου προβλεπόμενης εξουσίας του να την εκπροσωπεί. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ο τρίτος θα έχει το δικαίωμα να τάξει στην Ανώνυμη Εταιρεία εύλογη προθεσμία προς έγκριση, η παρέλευση της οποίας επιφέρει οπωσδήποτε την άρση της εκκρεμότητας προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση ή και να υπαναχωρήσει από τη δικαιπραξία μέχρι αυτή να εγκριθεί από την εταιρεία.

²⁵⁵ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 112.

²⁵⁶ Άρθρο 22 παρ. 1 εδ. 2, ν. 2190/1920.

²⁵⁷ Βλ. και Μουζουλας Ι, Το Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, σελ. 1974.

²⁵⁸ Άρθρο 231 παρ. 3 ΑΚ

²⁵⁹ Τέλλης Νικ., ο.π., σελ. 332.

²⁶⁰ Βλ. Καράση, Γενικές αρχές του Αστικού Δικαίου, 1993, σελ. 187.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο

Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ²⁶¹

Όσα αναπτύξαμε μέχρι τώρα αναφέρονται στη δέσμευση της Ανώνυμης Εταιρείας από πράξεις του αντιπροσωπευτικού της οργάνου κατά το παραγωγικό στάδιο. Όταν η εταιρία λυθεί και περάσει στο στάδιο της εκκαθάρισης υπάρχει και λειτουργεί με σκοπό την εκκαθάριση, πράγμα που σημαίνει ότι από το σκοπό αυτό πλέον προσδιορίζεται η ικανότητα της.

Από το νέο σκοπό της εταιρείας προσδιορίζεται πλέον και η εξουσία των οργάνων της. Η εξουσία τους τώρα περιορίζεται στις πράξεις που υπηρετούν την εκκαθάριση. ²⁶²Ετσι, τίθεται το ερώτημα αν η εταιρεία δεσμεύεται από πράξεις του εκκαθαριστή που εξέρχονται του σκοπού της εκκαθάρισης. Το πρόβλημα παρουσιάζει ιδιαίτερη σημασία κυρίως στην περίπτωση που ο εκκαθαριστής θεωρήσει αναγκαίο, προκειμένου να περατώσει τις εκκρεμείς υποθέσεις, να επιχειρήσει νέες εργασίες. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος προτείνεται η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 22 παρ. 1 εδ. 2. ²⁶³ Τούτο πρέπει να πούμε ότι επιβάλλεται κυρίως από την ανάγκη προστασίας των τρίτων .

Συνεπώς, όσα λέχθηκαν στην εργασία έχουν και για την περίπτωση αυτή σημασία. Πρέπει μόνο να σημειωθεί ότι η καλή πίστη των τρίτων θα δικαιολογείται δυσκολότερα από ότι στο παραγωγικό στάδιο της εταιρείας.

Το καταστατικό και η Γενική Συνέλευση μπορεί να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις που αναφέρονται στο περιεχόμενο της εξουσίας των εκκαθαριστών και να θέσουν στην εξουσία τους περιορισμούς. Στην περίπτωση αυτή θα ισχύσουν αναλογικά όσα λεχθήκαν στη εργασία αναφορικά με τους αντίστοιχους περιορισμούς του διοικητικού οργάνου. Από άλλη πάντως σκοπιά, πρέπει να σημειώσουμε ότι παρέκκλιση από τη νομοθετική ρύθμιση της εκκαθάρισης, παρέκκλιση που εισάγεται με καταστατική διάταξη ή απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, δεν μπορεί να θίγει τα συμφέροντα των εταιρικών δανειστών και της μειοψηφίας, στην προστασία των οποίων απέβλεπαν οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της Κοινοτικής Οδηγίας.

²⁶¹ Αντωνόπουλος Βασ., ο.π., σελ. 116.

²⁶² Βλ. Παμπούκη Κ., Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρείας, β έκδοση, σελ. 199.

²⁶³ Βλ. Παμπούκη Κ., ο.π., σελ. 199.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο

Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ.

Όσα να φέρθηκαν στην εργασίας σχετικά με το κύρος των πράξεων των διοικητικών οργάνων που υπερβαίνουν τα όρια του εταιρικού σκοπού ισχύουν και για τις πράξεις των προσώπων (μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή τρίτων), στα οποία έχει ανατεθεί η εκπροσώπηση της εταιρείας²⁶⁴ είτε απευθείας από το καταστατικό²⁶⁵, είτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με σχετική πρόβλεψη του καταστατικού²⁶⁶. Αυτό είναι συνεπές προς την ιδιότητα των προσώπων αυτών ως οργάνων της Ανώνυμης Εταιρείας υποκατάστατων του Διοικητικού Συμβουλίου²⁶⁷ αλλά και σύμφωνα με τις διατάξεις της Κοινοτικής Οδηγίας οι οποίες αναφέρονται στις δεσμεύσεις της εταιρείας «από τις πράξεις των οργάνων της», γενικά.

Αντίθετα, τα όρια της εξουσίας των προσώπων στα οποία ανατίθεται η εκπροσώπηση της εταιρείας με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της χωρίς να υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της, διέπονται από τις σχετικές με την πληρεξουσιότητα διατάξεις, αφού τα πρόσωπα αυτά δεν είναι όργανα αλλά πληρεξούσιοι της εταιρείας²⁶⁸.

²⁶⁴Τσιριμονάκη – Μπάκα Στ., ο.π., σελ. 417.

²⁶⁵ Άρθρο 18 παρ. 2, ν. 2190/1920.

²⁶⁶ Άρθρο 22 παρ. 3, ν. 2190/1920.

²⁶⁷ Ρόκας Νικόλαος, Εμπορικές Εταιρίες, 4^η εκδ. σελ. 147,

²⁶⁸ Γεωργακοπούλος Λ., Το δίκαιο των εταιρειών, 3^{ος} τόμος, 1974, σελ. 111.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ελληνική νομοθεσία πριν από το 1986, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα (εταιρείες), ίσχυε κατά βάση το σύστημα καθορισμού της εκπροσωπευτικής εταιρείας των διοικητικών οργάνων με βάση τις διατάξεις του καταστατικού και της συστατικής πράξης της εταιρείας. Παλαιότερα, λοιπόν, γινόταν αποδεκτό ότι η εταιρεία δεσμευόταν από τις πράξεις που επιχειρούσαν τα διοικητικά της όργανα και ήταν μέσα στα όρια του εταιρικού σκοπού της εταιρείας. Αντίθετα, οι πράξεις που επιχειρούνταν έξω από τα όρια του εταιρικού σκοπού θεωρούνταν άκυρες και δεν είχαν δεσμευτικό χαρακτήρα για την εταιρεία, ακόμα και απέναντι σε καλόπιστους τρίτους, οι οποίοι ούτε γνώριζαν ούτε όφειλαν να γνωρίζουν ότι η επίμαχη συναλλαγή δεν καλύπτονταν από τον εταιρικό σκοπό.

Η νομοθεσία αυτή υπέστη έναν ισχυρό κλονισμό κατ' επιταγή της κοινοτικής νομοθεσίας. Η Πρώτη Κοινοτική Οδηγία θεσπίζει ότι η εταιρεία δεσμεύεται, έναντι τρίτων, από τις πράξεις των διοικητικών της οργάνων ακόμα και αν αυτές υπερβαίνουν τον εταιρικό σκοπό, εκτός αν οι πράξεις αυτές αποτελούν υπέρβαση των εξουσιών που ο νόμος παρέχει ή επιτρέπει να παρέχονται στα όργανα αυτά. Η Οδηγία επιτρέπει, όμως στα κράτη μέλη να ορίσουν ότι η εταιρεία δε δεσμεύεται από όταν οι πράξεις των εκπροσώπων της ξεπερνούν τα όρια του εταιρικού σκοπού, αρκεί η εταιρεία να αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του σκοπού. Η δημοσιότητα του καταστατικού δεν αποτελεί απόδειξη.

Ο Έλληνας νομοθέτης έκανε χρήση αυτής της δυνατότητας που του παρείχε η Οδηγία. Η νέα νομοθεσία ορίζει οι πράξεις των διοικητικών οργάνων δεσμεύουν την εταιρεία ακόμα και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι ο τρίτος συναλλασσόμενος ήταν κακόπιστος, ότι δηλαδή γνώριζε η όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού. Η δημοσιότητα του καταστατικού δε συνιστά απόδειξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παλαιότερη νομοθεσία απέβλεπε κυρίως στην προστασία των συμφερόντων της εταιρείας, των μετόχων της και των υφιστάμενων δανειστών της οι οποίοι αποβλέπουν στους φραγμούς της εξουσίας των οργάνων της , μεταξύ των οποίων και σε αυτούς που πηγάζουν από τον εταιρικό σκοπό, ως μέτρο διαφύλαξης της εταιρικής περιουσίας. Η καλή πίστη των τρίτων δεν είχε σημασία για τη επέλευση των συνεπειών της υπέρβασης του εταιρικού σκοπού. Η εταιρεία όμως συχνά δημιουργούσε εύλογα στον τρίτο, λόγω της διατύπωσης του καταστατικού της ή της συμπεριφοράς του διοικητικού της οργάνου την εντύπωση ότι η πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτός σκοπού, καταχρηστικά επικαλούνταν την υπέρβαση για να απαλλαγεί από τις υποχρεώσεις της.

Η Κοινοτική Οδηγία απέβλεπε στην εξασφάλιση της ευρύτερης αδύνατης προστασίας των τρίτων που συναλλάσσονται με την εταιρεία και γενικότερα στην ασφάλεια των συναλλαγών. Χαρακτηριστικό της έμφασης που δίνεται στην προστασία των συναλλασσόμενων με την εταιρεία είναι ότι η δημοσιότητα του καταστατικού της, δηλαδή το βασικό μέσο προστασίας των συναλλασσόμενων με την εταιρεία, δε θεωρείται πια επαρκής για την προστασία τους.

Στην προστασία των τρίτων που συναλλάσσονται με την εταιρεία επικεντρώθηκε και η ελληνική νομοθεσία έπειτα από την εναρμόνιση της στην Κοινοτική Οδηγία. Ο Έλληνας νομοθέτης έκρινε ότι ο εταιρικός σκοπός αποτελεί στην πραγματικότητα το λόγο ύπαρξης της εταιρείας και θα ήταν δύσκολο να θυσιαστεί για τα συμφέροντα των δανειστών, για αυτό και όρισε ότι η εταιρεία δεν δεσμεύεται απέναντι σε τρίτους για πράξεις εκτός σκοπού αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του σκοπού. Είναι προφανής, λοιπόν, η πρόοδος που συντελείται με τη νέα ρύθμιση προς την κατεύθυνση της προστασίας του τρίτου συναλλασσόμενου με την εταιρεία.

Σε γενικές γραμμές παρατηρούμε ότι οι νέες διατάξεις αποδυναμώσαν τον εταιρικό σκοπό ως όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας των διοικητικών οργάνων των Ανώνυμων Εταιρειών κατά συνέπεια μείωσαν την προστασία των εταίρων και της εταιρείας και ενίσχυσαν την ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των συναλλασσόμενων με τις εταιρείες.

Όμως η νέα νομοθεσία έχει φροντίσει και σε ένα βαθμό και για την προστασία του Νομικού Προσώπου, σε βάρος του οποίου λειτουργεί γενικά το εισαγόμενο σύστημα. Αυτό έγινε δίνοντας την δυνατότητα στην εταιρεία να

αποδείξει την γνώση ή την υπαίτια άγνοια του τρίτου συναλλασσόμενοι με την εταιρεία και να θεωρηθεί έτσι η πράξη άκυρη.

Παρόλα αυτά η αλλαγές στη νομοθεσία δεν προκάλεσαν εντυπωσιακές αλλαγές στην αντιμετώπιση που είχαν υποθέσεις με ζητήματα οριοθέτησης της εκπροσωπευτικής εξουσίας με βάση τον εταιρικό σκοπό της εταιρείας, από τα ελληνικά δικαστήρια. Η νομολογία, σχετικά με τις πράξεις των διοικητικών οργάνων που υπερβαίνουν τον εταιρικό σκοπό, είχε σταδιακά διαμορφώσει λύσεις, που λάμβαναν σοβαρά υπόψη τους και το συμφέρον των συναλλασσόμενων με την εταιρεία. Όμως η νομολογία δεν είχε ασχοληθεί άμεσα με ότι αφορούσε την καλή πίστη του τρίτου συναλλασσόμενου με την εταιρεία. Εμμέσως όμως λαμβανόταν υπόψη στις περιπτώσεις που η εταιρεία έδινε την εντύπωση στους τρίτους ότι καταχρηστικά επικαλούνταν την υπέρβαση για να απαλλαγεί από τις υποχρεώσεις της. Το είδος αυτό της καλής πίστης το αποδείκνυε ο τρίτος που την επικαλούνταν.

Κατά τη γνώμη μου, οι νέες ρυθμίσεις ουσιαστικά κατοχύρωσαν την τάση των ελληνικών δικαστηρίων προς την προστασία των τρίτων με τους οποίους συναλλάσσονταν οι εταιρείες. Οι συνθήκες είχαν ωριμάσει και η ανάγκη για την αλλαγή στο δίκαιο σε ότι αφορούσε στην οριοθέτηση της εξουσίας των διοικητικών οργάνων της εταιρείας με βάση τον εταιρικό σκοπό ήταν επιτακτική.

Τέλος, θα πρέπει να επισημάνω, ότι οποιαδήποτε νομοθετική αλλαγή γίνεται με σκοπό την διευθέτηση των αντικρουόμενων συμφερόντων στην Ανώνυμη Εταιρεία, είναι πολύ σημαντική ιδίως για τις «μικρές» Ανώνυμες Εταιρείες, καθώς η δομή τους ευνοεί την καταχρηστική χρησιμοποίησή τους κυρίως σε βάρος των μετόχων και των δανειστών τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξανδρίδου Ε.**, Δίκαιο εμπορικών εταιρειών, Τεύχ Β, Κεφαλαιουχικές Εταιρείες, Ανώνυμη Εταιρεία, εκδ. Σάκκουλα, εκδ. 2^η, Θεσσαλονίκη, 2000
- Αλεξανδρίδου Ε.**, Έκτασις της Εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανωνύμου Εταιρείας και συνέπειαι υπερβάσεως ταύτης, Τιμ. Τόμος Καράβα, Ανάτυπο, Θεσσαλονίκη, 1973.
- Αντωνόπουλου Β.**, Η έννοια της συλλογικής δράσης του διοικητικού συμβουλίου οργάνου της Ανωνύμης Εταιρείας, Αρμενόπουλος 1987, σελ. 827-830.
- Αντωνόπουλο Βασ.**, Δέσμευση της Α.Ε από πράξεις του αντιπροσωπευτικού της οργάνου, Εισήγηση σε 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Ιωάννινα 30 Σεπτεμβρίου – 3 Οκτωβρίου 1993, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, σελ. 97-117.
- Γεωργακοπουλος Α.**, Το δίκαιο των εταιρειών, 3^{ος} τόμος, εκδ. Σάκκουλα, 1974.
- Καραβάς Κων.**, Εγχειρίδιον Θεωρητικό και Πρακτικό περί Ανωνύμων Εταιρειών, Τομ. 1^{ος} και 2^{ος}, 1980
- Καράσης Μαρ.**, Γενικές αρχές του Αστικού Δικαίου, εκδ. Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1993
- Κυπραίου**, Η σύσταση η οργάνωση και λειτουργία του Σώματος Ορκωτών Λογιστών στην Ελλάδα, 1996, σελ. 96.
- Λεβαντή Ελ.**, Ανώνυμες Εταιρείες, Άρθρα 1-30 ν. 2190/1920, εκδ. 9^η, εκδ. Σακκούλα, Αθήνα 1994
- Λεβαντή Ελ.**, Ανώνυμες Εταιρείες, τομ. 1^{ος}, εκδ. Σάκκουλας, 2000, σελ. 480-593
- Λεονταρής Μιλτ.**, Ανώνυμες Εταιρείες, εκδ. Πάμισος, Αθήνα, 2000
- Λιακόπουλο Θ.**, Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου στη νομολογία, εκδ. Σάκκουλα, 1988
- Λιάπη Ι.**, Το δικαίωμα διορισμού συμβούλων από μετόχους, Εφημερίς Ελλήνων Νομικών, 1992.
- Μαρκου Ι.**, Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, Ελαττώματα και Κυρώσεις, Εισήγηση στο 4^ο συνέδριο εμπορικολόγων, Αθήνα, 1995.
- Μαστροκόστα Χ.**, Η έκταση της εξουσίας εκπροσώπησης των οργάνων διοίκησης της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε., Τα όρια του εταιρικού σκοπού και του αντικειμένου της εταιρικής δραστηριότητας και η υπέρβαση τους, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1995 Αθήνα
- Μούζουλα Σπ.**, σε Δίκαιο της Ανωνύμης Εταιρείας (επιμ. Ευ. Περάκη), τομ. 3^{ος}, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2000, σελ. 25-154.

- Μούζουλα Σπ.**, Διοικητικό Συμβούλιο Ανώνυμης Εταιρείας, Νομολογία Ετών 1920-1996-1996, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, εκδ. 2^η, Αθήνα, 1996.
- Μουζουλά Σπ.**, Οελεγκτης ως όργανο της Ανωθυμής Εταιρείας, Αρμενόπούλος, 1992,σελ. 107.
- Παμπούκης Κων.**, Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα , 1977
- Παμπούκης Κων.**, Θέματα εναρμονίσεως του ελληνικού εταιρικού δικαίου με τις κοινοτικές ρυθμίσεις, Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου, 1981, σελ. 149-161
- Παμπούκης Κων.**, Ο Έλεγχος της Α.Ε., εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 1996.
- Παπαντωνίου Νικ.**, Η καλή πίστη εις το αστικό δικαίον, σελ. 119.
- Παπαδημητρίου Γ.**, Η ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ΑΕ έναντι αυτής και Τρίτων, Νομικό Βήμα,1980, σελ. 962-966
- Παπαπαναγιώτου Π.**, Κατάτμηση και μεταβίβαση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στη διοίκηση της Ανώνυμης Εταιρείας, Ελλ.Δνη, 1962, σελ. 246-253.
- Πασσιά Ι.**, Το Δίκαιο της Ανωνύμου Εταιρείας, τόμος 1ος, Αθήνα, 1969
- Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντωνία**, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, εκδ. 3^η, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 1983.
- Ρόκας Νικ.**, Εμπορικές Εταιρίες , εκδ. 4^η, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1996
- Ρόκας Νικ.**, Οι συνέπειες της ανάκλησης μελών του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕ, ΕΕμπΔ 1961, σελ. 1-10
- Ρόκας Κων.**, Τα όρια της εξουσίας της πλειοψηφίας εις το Δίκαιο των Α.Ε., εκδ. Τυποτεχνική, Αθήνα, 1971.
- Σημίτη Γ.**, Η διατύπωση των καταστατικών των εταιρειων, ΕΕΝ, σελ. 961, 1956.
- Σταθόπουλος Ι.**, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 2004.
- Τέλλης Νικόλαος**, Εταιρικός σκοπός και εκπροσωπευτική εξουσία του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας, ΕπισκεΔ 1998, σελ. 325- 343.
- Τσιριμονάκη – Μπάκα Σ.**, Ο εταιρικός σκοπός ως όριο της εκπροσωπευτικής εξουσίας των οργάνων των κεφαλαιουχικών εταιρειών μετά την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της πρώτης κοινοτικής οδηγίας εναρμόνισης του εταιρικού δικαίου των κρατών μελών της Ε.Ο.Κ., Ε.ΕμπΔ. 1998, σελ. 399-418.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

(Εφετείο Αθηνών 10725/1979.

Έκταση εκπροσώπεντικών και διαχειριστικών εξουσιών του Διοικητικού Συμβούλιου
Ανώνυμης Εταιρείας).

Εφετεϊόν Ἀθηνῶν 10725/1979

Πρόεδρος: Δ. Παπαδημητρίου

Εισηγητής: Κ. Δαφέρμος

Δικηγόροι: Γ. Αναστασόπουλος, Ἡλ. Παρασκευᾶς, Μ. Παναγιωτόπουλος, Π. Κυριαζῆς (Ν.Σ.Κ.), Σ. Σκουτέρη (Ν.Σ.Κ.)

Ἄνωνυμος ἑταιρία. Ἀγωγή ἐπὶ ἀκυρώσει ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως. Παρέμβασις μετόχου εἰς τὴν σχετικὴν δίκην. Ἔκτασις ἐκπροσωπευτικῶν καὶ διαχειριστικῶν ἐξουσιῶν διοικητικοῦ συμβουλίου. Σχέσις ἐξουσιῶν διοικητικοῦ συμβουλίου πρὸς ἐξουσίαν τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Ἀγωγή περὶ ἀναγνώρισεως τῆς ἀκυρότητος ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως κατ' ἄρθρον 35α καὶ ν. 2190/1920 ἢ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινῆς δικαίου στρέφεται κατὰ τῆς ἑταιρίας.—Ὁ μέτοχος ἀνωνύμου ἑταιρίας δὲν εἶναι βανειστὴς αὐτῆς, οὐδὲ κἂν ὑπὸ αἵρεσιν πινυπᾶς, ὡς σπεροῦμενος ἐννόμου συμφέροντος, δὲν δύναται νὰ παρέμβῃ εἰς δίκην μεταξὺ τρίτων καὶ τῆς ἑταιρίας.—Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἀποφασίῃ πᾶσαν πρᾶξιν ἐκπροσωπήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας, ἀνεῦ ἐγκρίσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπακαταστήσῃ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ὑπερσχευομένη εἰς τὰς ἀρμοδιότητας αὐτοῦ, ἐκτός ἐάν, ἐπὶ εἰδικῷ θέματι, ὀρίξῃ ἄλλως τὸ καταστατικόν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 80 ΚΠολΔ, ὀριζομένης ὅτι ἐάν τρίτος εἰς δίκην μεταξὺ ἄλλων ἐκκερημῆ ἔχη ἔννομον συμφέρον νὰ ἀποβῇ ἡ δίκη ὑπὲρ τίνος τῶν διαδίκων δικαιούται νὰ παρέμβῃ προσθέτως πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ διαδίκου τούτου, συναγεται ὅτι πρὸς ἕσθησιν προσθέτου παρεμβάσεως, δεόν νὰ ὑφίσταται ἔννομον συμφέρον ὅπως καταλήξῃ ἡ δίκη ὑπὲρ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ παρέμβασις, ὅσον ὑπάρχει ἰδίᾳ διὰ τὸ ἐκ τῆς δίκης παραγόμενον δεδικασμένον καταλαμβάνη καὶ τὸν τρίτον ἢ ἢν ἡ ἀπόφασις δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ κατ' αὐτοῦ ἢ ἔχει κατ' αὐτοῦ ἀντανταξιαστικὰς συνεπειάς, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα εἰς μελλοντικὴν δίκην τοῦ παρεμβαίνοντος. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τῶν συνδεδεασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 2, 8, 8α, 8β, 13, 14, 18 § 4, 24 § 2, 35β § 2, 37γ, 39 καὶ 40 τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 174/1963 Ε.δ. κωδικοπ. ν. 2190/1920 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν», προκύπτει ὅτι ἐπὶ ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἀποτελούσης κατ' ἐξοχὴν κεφαλαιουχικὴν ἑνωσιν στηριζομένην οὐχὶ ἐπὶ τῆς προσωπικῆς ἀλλ' ἐπὶ τῆς περιουσιακῆς συμβολῆς τῶν ἑταίρων, τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων εἶναι ἀδιάφορα πρὸς αὐτήν, ὁ ἑταιρικὸς δεσμὸς ἐκφράζεται διὰ τῆς μετοχῆς (Π α μ π ο ῦ κ η, Δίκ. ἑταιρ., σ. 39, 181, Α.Π. 795/1977 ΝοΒ 26, 504). Ἡ κτήσις δὲ ταύτης προσδίδει εἰς τὸν κομιστὴν τὴν ιδιότητά τοῦ μετόχου, ἐξ ἧς ἀπορρέουν τὰ ἐναντι τῆς ἑταιρίας δικαιώματα αὐτοῦ, κατ' ἀποκλειστικὸν τρόπον εἰς τὸν νόμον κατονομαζόμενα, ἀναγόμενα δὲ εἰς ἀνάλογον συμμετοχὴν του εἰς τὰ τυχὸν ἐμφανιζόμενα εἰς τὸν ἰσολογισμὸν πρὸς διανομὴν κέρδη, εἰς τὴν ἀνάληψιν ἀναλόγου μέρους τοῦ τυχὸν ἐνεργητικοῦ κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἑταιρίας καὶ εἰς τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν διοίκησιν ταύτης εἴτε ὡς δικαιούχοι ψήφου εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν εἴτε καὶ ὡς ποσοστὸν μειωψηφίας μὲ τὰ περιοριστικῶς εἰς τὸν νόμον ἀναφερόμενα οὐσιαστικὰ καὶ δικονομικὰ δικαιώματα ἀναλόγως τοῦ ποσοστοῦ, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει (1/3, 1/20 κλπ.). Ἐκ τούτων παρέλεται ὅτι

ὁ μέτοχος ἀνωνύμου ἐταιρίας, ἐκ μόνης τῆς ιδιότητός του ταύτης, ἔχων ἐντελὴ ἀβεβαίαν κατὰ περιεχόμενον ἀπαιτήσιν κατ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἐμφανισθοῦν κέρδη εἰς τὸν ἰσολογισμόν πρὸς διανομὴν ἢ ἐνεργητικὸν κατακεῖθεν ἐκκαθάρισιν δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς δανειστὴς τῆς ἐταιρίας (Ἀποσ. τ. α. σ. ι. ἀ. δ. ο. υ., § 115, Κ. α. ρ. α. β. ᾱ, Δίκ. ἀ. ἐ., § 631) οὐδὲ κἀν ὑπὸ αἰτίας, διότι ἐπὶ τῆς ὑπὸ αἴρεσιν ἀπαιτήσεως προϋποτίθεται ὑπαρξίς πλήρους γεγεννημένης δικαιοπραξίας, τῆς ὁποίας ἀπλῶς τὰ ἀποτελέσματα δὲν εἶναι ὅμοια καὶ ὡς ἐξαρτώμενα ἐκ μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου γεγονότος, τοῦθ' ὅπερ ἐν προκειμένῳ δὲν συμβαίνει. Κατὰ συνέπειαν, ἐν ὕψει τῶν ἀνωτέρω καὶ τῆς κατ' ἀποκλειστικὸν τρόπον ἐν τῷ νόμῳ ἀναφορᾶς τῶν δικαιωμάτων τοῦ μετόχου, δὲν δύναται ὁ μετοχὸς ὡς στερούμενος ἐννόμου συμφέροντος, νὰ παρέμβῃ εἰς δίκην ἐκκρεμῆ μεταξὺ τῶν τῶν καὶ τῆς ἐταιρίας πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς (Κ. Μπέη, Πολ. Δικ., σελ. 439 Δεληζωστοπούλου - Σινανιῶτη, Πολ. Δ., σ. 242). Ἐν προκειμένῳ εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἐκκρεμῆ δίκην γεννηθεῖσαν διὰ τῆς ἐγέρσεως ἀγωγῆς διωκούσης τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἐν αὐτῇ ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἀνωνύμου ἐταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐμπρ. Γρ. παρενέβη προσθέτως ὑπὲρ τῆς ἐναγομένης Τραπεζῆς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, διώκον τὴν ἀπορροφῆν τῆς ἀγωγῆς, στηρίζον τὸ ἔννομον αὐτοῦ συμφέρον εἰς τὸ ὅτι τυγχάνει μέτοχος τῆς ἐναγομένης ὡς κύριον 481 μετοχῶν αὐτῆς, ἧτοι ἀριθμοῦ κατὰ πολὺ κατωτέρου καὶ τοῦ 1/20 τοῦ κεφαλαίου τῆς. Ὡς ἐκ τούτου ἡ παρέμβασις αὐτῆς ἡσκηθῆ ἄνευ ἐννόμου συμφέροντος καὶ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος. Ἀντιθέτως δὲ κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα ταύτην οἰγῆ, ἐσφαλε καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ περὶ τούτου λόγου ἐγρέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ κατὰ τοῦτο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορριφθῇ ἢ παρέμβασις ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἐπειδὴ, ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 22 τοῦ κωδ. ν. 2190/1920 σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς ἀνωνύμου ἐταιρίας ἀρμόδιον εἰς ἀποφασίην πᾶσαν πρᾶξιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐταιρίας, τὴν διαχειρίσιν τῆς περιουσίας τῆς καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ἐπιδιώξιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, δικαιούται προδιήλως, ἄνευ ἀνάγκης τηρήσεως διατυπώσεως τίνος ἢ ἐγκρίσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἐταιρίας, νὰ ἐκπροσωπήσῃ ταύτην ἐπὶ παντὸς ἀνεξαιρέτως θέματος, ὡς καὶ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ διαθέσεως περιουσιακοῦ τίνος στοιχείου ταύτης οἰασδήποτε φύσεως, ἀφοῦ καὶ ἡ διάθεσις αὐτῆ συνιστᾷ πρᾶξιν διαχειρίσεως (Κ. α. ρ. α. β. ᾱ, § 533, Ἀ. ν. α. σ. τ. α. σ. ι. ἀ. δ. ο. υ., § 121, Π. α. σ. σ. ι. ᾱ, Τὸ δίκαιον τῶν Α. Ε. § 518, Α. Π. 369/1962 ΝοΒ 10 σ. 1175, Ἐφ. Ἀθ. 798/1977 Ἐ'Εμπλ κθ' 560). Καὶ ὁρίζεται μὲν εἰς τὸ ἀρθρ. 33 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὅτι ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων εἶναι τὸ ἀνώτατον ὄργανον τῆς ἐταιρίας καὶ δικαιούται ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ πάσης ἐταιρικῆς ὑποθέσεως, ἢ διάταξις ὅμως αὐτῆ ἐρμηνευομένη ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρ. 22, ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ γενικὴ συνέλευσις ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς θέματος ἀνήκοντος εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ νόμου ἢ τοῦ

καταστατικού ή διά τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ὁρισθῆ ἀρμοδίον ὄργανον οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ αὐτῇ, ἀνευ ἑτέρου, δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸ διοικητικὸν συμβουλῖον ὑπει-
 ροχόμενη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν τὸ καταστατικόν, ἐπὶ εἰδικῷ
 τινος θέματος διοικήσεως ἢ διαχειρίσεως παρέχῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀρμοδιότητα ταύ-
 την (Ἀναστασιάδου, § 132 σημ. 18), ὅποτε καὶ πάλιν, ἢ κατόπιν τοιαύ-
 τῆς διατάξεως ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις τῆς γενικῆς συνελεύσεως, κατ' ἄρθρ. 22 § 2
 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀντιτάσσεται μόνον εἰς τοὺς κακῆς πίστεως τρίτους. Ἡ ἀποφῆς
 μάλιστα αὕτη, τῆς ἀπεριορίστου ἐκ τοῦ νόμου ἀντιπροσωπευτικῆς καὶ διαχειριστι-
 κῆς ἱκανότητος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἐνισχύεται καὶ
 ἐκ τῶν ἄρθρ. 18, 22, 22α καὶ 22β τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι αἱ
 διατάξεις περὶ εὐθύνης τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἑταιρίας, διὰ πράξεις ἀφωρῶσαι
 εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ δὲν δύναται
 νὰ περιορισθοῦν διὰ μεταθέσεως τῶν εὐθυνῶν εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν, ἐκ συν-
 θέσεως ἀδυνατουμένης ν' ἀναλάβῃ εὐθύνας καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ διαχειριστικῶν θε-
 μάτων ἔστω καὶ ὑπὸ μορφήν παροχῆς ὁδηγιῶν (Λ. Γεωργακοπούλου, Περὶ ἑταιριῶν, Β', σ. 266-268). Ἐξ ἄλλου, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 35α
 καὶ 35γ τοῦ αὐτοῦ νόμου, συνδυαζομένων πρὸς τὸ ἄρθρ. 68, ΠολΔ, σαφῶς συν-
 ἄγεται ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας οὐσαι
 ἄκυροι διὰ τινὰ τῶν ἐν ἄρθρ. 35α λόγων ἢ ἕνεκα παραβιάσεως ἢ ἀντιθέτως πρὸς
 οἰανδήποτε ἀπαγορευτικὴν διάταξιν καὶ τοῦ κοινῶν δικαίου (Πασσιᾶ, ἐνθ' ἀν.,
 § 455, § 457, Ν. Ρόκα, Τὰ ὄρια τῆς ἐξουσίας τῆς πλειοψηφίας εἰς τὸ δίκαιον
 τῶν Α.Ε., § 3, Α.Π. 832/1976 ΝοΒ 25, 19), ἀναγνωρίζονται ὡς ἄκυροι ὑπὸ
 τοῦ δικαστηρίου δι' ἀγωγῆς στρεφομένης κατὰ τῆς ἑταιρίας, ἐγειρομένης δὲ ἐντὸς
 προθεσμίας ἕξ μηνῶν ἢ ὑπὸ μετόχων ἐκπροσωποῦντων τὸ 1/20 τοῦ ἑταιρικοῦ κε-
 φαλαίου ἢ ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου ἢ ὑπὸ μέλους τοῦ διοικητικοῦ
 συμβουλίου, ἐὰν κινδυνεύῃ νὰ ἐκτεθῆ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς ποι-
 νικὴν δίωξιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι
 ἔχει πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον ὡς βλαπτομένον ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τῶν
 ὑπὸ τοῦ δικαίου προστατευομένων ἐνδεῶν ἢ ἠθικῶν συμφερόντων του. Ἐν προ-
 κειμένῳ, διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῆς, ἡ ἐνάγουσα
 ἀνωνύμος τραπεζικὴ ἑταιρία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ν.Ε., τυγχάνουσα μέτοχος τῆς
 ἐναγομένης ἀνωνύμου τραπεζικῆς ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐμπορ. Τρ., καὶ
 οὐσα κυρία πλέον τοῦ 1/20 τῶν μετοχῶν αὐτῆς, ἐζήτησε τὴν ἀναγνώρισιν τῆς
 ἀκυρότητος τῆς ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν 10.12.1978 συνελθούσης ἐκτάκτου γε-
 νικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ταύτης (ἐναγομένης) διὰ τοὺς εἰς τὴν ἀγωγὴν
 ἀναφερομένους λόγους καὶ δὴ λόγῳ ἀσαφείας τῆς προσκλήσεως, λόγῳ λήψεως ἀ-
 ποφάσεως ἐπὶ θέματος μὴ περιεχομένου εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ λόγῳ ἀντιθέσεως
 αὐτῆς εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 281 ΑΚ. Ἡ ἀπόφασις, τῆς ὁποίας
 ἐπιδιώκεται ἡ ἀκρόωσις συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐναγομένη Ἐμπορ. Τρ. τυγ-

χάνει μέτοχος τῆς ἐπίσης τραπεζικῆς ἐταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἰον. καὶ Λι. Τρ. τῆς Ἑλλάδος, οὕσα κυρία τοῦ 98% τῶν μετοχῶν ταύτης. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 6 § 2 ἐδ. 16 ν. 400/1976) ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 ἀ.ν. 1665/1951 «περὶ λειτουργίας καὶ ἐλέγχου τῶν Τραπεζῶν» ἀπεφασίσθη ὁ διπλασιασμὸς τοῦ κεφαλαίου τῆς Ἰονικῆς δι' ὅ,τι ἀκολουθηθεισῶν τῶν νομίμων διατυπώσεων, συνεκλήθη τελικῶς ἡ γενικὴ συνέλευσις τῆς Τραπεζῆς ταύτης (Ἰονικῆς) τὴν 18 Δεκ. 1978 πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς νομίμως ἀποφασισθέντων. Ἐξ ἄλλου, τὸ δικητικὸν συμβούλιον τῆς ἐναγομένης Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, προκειμένου ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ἰονικῆς, συνέκαλεσε ἑκτακτον γενικὴν συνέλευσιν τῆς ἐναγομένης διὰ τὴν 16.12.1978 πρὸς λήψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀπεφασίσθη δὲ κατὰ ταύτην, ὅπως ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐμπορικῆς κατὰ τὴν ἑκτακτον γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ἰονικῆς:

- 1) Ψηφίση ὑπὲρ διπλασιασμοῦ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Ἰονικῆς δι' ἐκδόσεως 354.059 μετοχῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας δρχ. 1.700 διατεθησομένων εἰς τοὺς παλαιούς μετόχους πρὸς δρχ. 4.900.
- 2) Ὅτι ἡ Ἐμπορ. Τρ., μετ' ἐγκρίσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ διαθέσῃ ποσὸν 650.000.000 διὰ τὴν ἀνάληψιν 132.653 μετοχῶν πρὸς δρχ. 4.900 ἐκάστη.
- 3) Ὅτι ἡ Ἐμπορικὴ θὰ πωλήσῃ εἰς τὸ κοινὸν δικαίωμα προτιμήσεως δι' ἀνάληψιν 213.197 μετοχῶν μετὰ τοὺς ἐν αὐτῇ περιοριστικούς ὅρους.
- 4) ὅτι ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐμπορικῆς θὰ ψηφίση ὑπὲρ τῆς διαθέσεως εἰς τὸ κοινὸν διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς ὅσας μετοχὰς δὲν εἶχον ἀναληφθῆ ὑπὸ τῶν παλαιῶν μετόχων εἰς τιμὴν, ἡ ὁποία δέον νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς διὰ τοὺς παλαιούς μετόχους ὁρισθείσης. Τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἄνευ ἀναφορᾶς οὐδὲ εἰς τὸ δικόγραφον ταύτης ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰς προτάσεις ὅτι κατὰ διάταξιν τινα τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐναγομένης Ἐμπορ. Τρ. ἡ διαχείρισις τῶν μετοχῶν τῆς Ἰονικῆς - Λαϊκῆς ὑπέκειτο εἰς περιορισμὸν τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως αὐτῆς, ἦτο ἀπορριπτέα ὡς ἀσκηθεῖσα ἐλλείψει ἀντικειμένου καὶ ἐνόμου συμφέροντος. Πράγματι, ἐν προκειμένῳ δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀποφάσεως ἀξίσεως τοῦ κεφαλαίου τῆς ἐναγομένης, ὁπότε βεβαίως θ' ἀπητεῖτο ἀπόφασις καταστατικῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης παροχῆς ὁδηγιῶν καὶ ἐντολῶν ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐκπροσωπήσεως αὐτῆς εἰς τὴν καταστατικὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ἰονικῆς τῆς ὁποίας εἶχεν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ διπλασιασμὸς τοῦ κεφαλαίου. Ὡς ἐκ τούτου, κατὰ τὰς προσηνεθείσας διατάξεις, ἀποκλειστικῶς ἠρμοδίων πρὸς ἐκπροσώπησιν τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ἰονικῆς καὶ διαθέσιν τῶν μετοχῶν ταύτης (Ἰονικῆς) ἦτο τὸ δικητικὸν συμβούλιον τῆς Ἐμπορικῆς, τὰ μέλη τοῦ ὁποίου, εὐθυνόμενα διὰ πᾶν πταίσμα, ὤφειλον νὰ προβοῦν εἰς ἐκπροσώπησιν τῆς Τραπεζῆς ἄνευ ἀνάγκης συναινέσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως αὐτῆς. Ἀνεξαρτήτως δὲ κύρους τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως καὶ ἀν

Ετι ήθελε κριθή ότι τὸ κῦρος τῆς περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν εὐθυνῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἐκ τῶν προτέρων, ὡς ἐκ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, καὶ πάλιν εἴτε τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἠκολούθει ταύτην εἴτε μή, ἢ ἐκπροσώπησις τῶν μετόχων (τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς) εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Ἴονικῆς παραμένει ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἄσχετος πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνέλευσεως, τὴν ὁποίαν οὕτω στεροῦνται ἐννόμου συμφέροντος νὰ προσβάλλουν οἱ ἐκπροσωποῦντες τὸ 1/20 τοῦ κεφαλαίου μέτοχοι, οἱ ὁποῖοι δύνανται μόνον, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἀρθρ. 22 ἐκ ν. 2190/1920 νὰ στραφοῦν κατὰ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ζητοῦντες ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐξ ὑπαιτιότητός των ἐζημιώθη ἡ ἐταιρία. Ὅθεν, ὀρθῶς ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή ἐπὶ ἄλλαις αἰτιολογίαις, καὶ δεόν, ἀπορριπτομένων τῶν λόγων ἐφέσεως, δι' ὧν πλήττονται αἱ αἰτιολογίαι αὗται καὶ ἀντικαθισταμένων τούτων, ν' ἀπαρριφθοῦν οἱ τάντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι ἐφέσεως ὡς ἀδόκιμοι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

(Εφετείο Πειραιώς 639/1983.

Όρια εξουσίας Διοικητικού Συμβουλίου. Παραχώρηση εγγυήσεως υπέρ τρίτου).

Έφετείο Πειραιώς 639/1983

Πρόεδρος: Γ. Σπινιάσας

Εισηγητής: Γ. Νικολόπουλος

Δικηγόροι: Ή. Ρουσόπουλος, Δ. Πράσσοσ, Γ. Μωράτης

Άνωνυμη εταιρία. Πρόσθετη παρέμβαση μετόχου. Όρια εξουσίας διοικητικού συμβουλίου. Παραχώρηση έγγυήσεως υπέρ τρίτου. Προϋποθέσεις έγκυρότητας.

Ό μέτοχος δέν έχει έννομο συμφέρον νά ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση σέ δίκη μεταξύ άνωνυμης εταιρίας και τρίτου. — Τό διοικητικό συμβούλιο έχει τήν εξουσία νά ενεργεί πράξεις πού έστω έμμεσα σχετίζονται μέ τή δραστηριότητα τής εταιρίας, ανεξάρτητα από τό αν είναι ή όχι έπωφελες. Ή παροχή έγγυήσεως υπέρ τρίτου δέν είναι κατ' άρχήν έγκυρη. Έκτός αν επιτρέπεται από τό καταστατικό και ιδίως όταν ή εταιρία βρίσκεται σέ συναλλακτικές σχέσεις μέ τόν τρίτο.

Έπειδή κατ' άρθρ. 80 ΚΠολΔ, έάν τρίτος σέ δίκη πού έκκρεμεί μεταξύ άλλων, έχει έννομο συμφέρον νά καταλήξει ή δίκη υπέρ κάποιου από τούς διαδίκους, δικαιούται μέχρι νά έκδοθεί άμετάκλητη απόφαση νά παρεμβεί πρόσθετα για νά υποστηρίξει τό διάδικο αυτό. Από τή διάταξη αυτή συνεπάγεται ότι για νά άσκηθεί παραδεκτά πρόσθετη παρέμβαση απαιτείται ό παρεμβαίνων νά έχει έννομο συμφέρον νά καταλήξει ή δίκη υπέρ εκείνου υπέρ τού όποιου παρεμβαίνει. Τέτοιο έννομο συμφέρον θεωρείται ότι υπάρχει, όταν τό δεδικασμένο πού παράγεται από τή δίκη μεταξύ άλλων προσώπων δεσμεύει και τόν τρίτο ή όταν ή απόφαση μπορεί νά εκτελεσθεί και κατ' αυτού ή αποτελεί προδικαστικό ζήτημα σέ μελλοντική δίκη τού παρεμβαίνοντος. Ειδικότερα, έννομο συμφέρον σημαίνει τή νομική ανάγκαιότητα πρós άσκησιν πρόσθετου παρεμβάσεως, άγκυλύπει δέ ή ανάγκη αυτή, όταν ή έκδοση τής απόφάσεως εις όάρος τού υπέρ ου ή παρέμβαση θά παραβιάσει τις κατά τό ιδιωτικό ή τό δημόσιο δίκαιο νομικές σχέσεις τού παρεμβαίνοντος μέ ένα από τούς διαδίκους ή μέ τό αντικείμενο τής έκκρεμοϋσ δίκης. Απλώς και μόνο όμως ότι τά όποκειμενικά βρια τού δεδικασμένου τής απόφάσεως πού θά έκδοθεί καταλαμβάνουν και τόν παρεμβαίνοντα δέν άρκει για νά δικαιολογηθή έννομο συμφέρον παρεμβάσεως, αλλά θά πρέπει νά θίγεται δικαίωμα τού παρεμβαίνοντος ή νά δημιουργείται όποχρέωση αυτού από τήν απόφαση. Έτσι και μέ τήν έκδοχή ότι ό μέτοχος άνωνύμου εταιρίας θεωρείται μέλος τού νομικού προσώπου αυ-

Προβλεπεται από το δεδικασμένο της δίκης μεταξύ ανωνύμου εταιρίας και τρίτου (329 ΚΠολΔ) δεν έχει έννομο συμφέρον προς άσκηση προσθέτου παρεμβάσεως αυτή από μόνη την ιδιότητά του ως μέτοχου. Διότι από την έκδοση της άσκησης δημιουργούνται υποχρεώσεις εις βάρος του ούτε θίγονται τα δικαιώματα του μέτοχου, που είναι αποκλειστικά προσδιορισμένα στο νόμο (συμμετοχή στις αποφάσεις, στα κέρδη του ισολογισμού και στο ενεργητικό εν περιπτώσει διαλύσεως) ούτε υπό αλλοση (ΑΠ 1285/1980 ΝοΒ 29, 555, Έφ. Αθ. 10725/80, 28.11.86, Έφ. Αθ. 1090/1971 ΑρχΝ. 23.317, Μ π έ η, Πολιτική Δικαιοσύνη άρθρα 80 και 329). Ένόψει των εκτεθέντων, δεν μπορεί ο μέτοχος ανωνύμου εταιρίας, έλλείψει έννομου συμφέροντος, να παρέμβει σε δίκη που έγκυρως διεξάγεται και της εταιρίας προς ύπαστήριξή της.

Επίσης με το δεύτερο λόγο της έφεσεως παραπονείται ή έκκαλοουσα ότι έσφαλτικώς έκαλομένη απόφαση απέριψε τον τέταρτο λόγο της ανακοπής της, με τον οποίο κρίθηκε ότι τόσο ή έγγυηση όσο και ή υποθήκη που παραχωρήθηκαν με το έργο υποθηκοσυνθόλαιο είναι άκυρες, διότι το ασφαλιζόμενο χρέος δεν είναι έπικρατος αλλά προέρχεται από έγγυηση που δόθηκε απ' αυτήν για την εξασφάλιση της παροχής υπέρ τρίτων πρωτοφειλετών, χωρίς να ανήκει στους σκοπούς της έπιχορήγησης υπέρ τρίτων και χωρίς ή έγγυηση αυτή να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της εταιρίας και επομένως δεν δεσμεύεται από την έγγυηση αυτή και δεν υποχρεωμένη να πληρώσει. Για το λόγο αυτό της έφεσεως πρέπει να λεχθούν τα εξής: Είναι αλήθεια ότι ο σκοπός της ανώνυμης εταιρίας, όπως προβλέπεται στο καταστατικό της, καθορίζει τα όρια της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου, ώστε πράξεις ή πράξεις του σκοπού αυτού είναι άκυρες και δεν δεσμεύουν την εταιρία. Το διοικητικό συμβούλιο της ανώνυμης εταιρίας ανώνυμης εταιρίας βρίσκεται εντός των ορίων ή όχι σε σχέση με την διη οικονομική δραστηριότητα της εταιρίας. Το διοικητικό συμβούλιο της ανώνυμης εταιρίας έχει εξουσία να ενεργεί μέσα στα όρια του σκοπού, έστω και αν έμμεσα οι πράξεις του σχετίζονται με αυτόν και ανεξάρτητα από τις αποφάσεις του είναι έπωφελείς ή όχι για την εταιρία. Δεν εξετάζεται δηλαδή ή πράξη ή αν σκοπική και υπέρ της εταιρίας αλλά αν σχετίζεται με τον σκοπό και έμμεσα με τους σκοπούς της (ΑΠ 338/1965 ΝοΒ 14.125, Έφ. Αθ. 10725/80, Έφ. Αθ. 1090/1971 ΑρχΝ. 23.317, Μ π έ η, Πολιτική Δικαιοσύνη άρθρα 80 και 329). Ένόψει των εκτεθέντων, δεν μπορεί ο μέτοχος ανωνύμου εταιρίας, έλλείψει έννομου συμφέροντος, να παρέμβει σε δίκη που έγκυρως διεξάγεται και της εταιρίας προς ύπαστήριξή της.

ρίας και ιδιαίτερα όταν η έγγυση παρέχεται υπέρ τρίτου με τον όποιο η εταιρία διασυνέχεται σε σχέσεις ή συναλλαγές, τότε ασφαλώς η έγγυση είναι έγκυρη και δεσμευτική τήν εταιρία.

Στην προκειμένη υπόθεση, όπως αποδεικνύεται από το επικαλούμενο και προσκομιζόμενο καταστατικό της έγκυρης ανώνυμης εταιρίας σκοπός αυτής κατά το άρθρο 2 είναι: η άσκηση πλοιοκτησίας και η εκμετάλλευση του πλοίου «ΜΑΡΙΑ» (τότε υπό ναυπήγηση) και η κτήση εκμετάλλευση παντός άλλου ελληνικού πλοίου. Στο άρθρο 13 του καταστατικού προβλέπεται: «Ότι το διοικητικό συμβούλιο, μεταξύ άλλων, αποφασίζει και την παροχή έγγυσεων προς Τράπεζες ελληνικές ή ξένες για τη χορήγηση από τις Τράπεζες αυτές δανείων ή άλλων πιστωτικών διευκολύνσεων προς άλλες πλοιοκτήτριες εταιρίες ή ναυτιλιακές επιχειρήσεις και γραφεία ναυτιλιακών εργασιών, εκ' όσων εις ασφάλεια των έγγυσεων αυτών και για την εξ αυτών τήρηση των υποχρεώσεων της εταιρίας θα παραχωρηθεί ναυτική υποθήκη επί πλοίων της εταιρίας. Περαιτέρω από το ένδικον υπόθετον συμβόλαιο της 23/5/1977, που επικαλούνται και προσκομίζουν, νόμιμα και οι δύο διάδικοι, αποδεικνύεται και δεν αμφισβητείται ότι η εφεσβλητική τράπεζα «Οδυσσεύς έπει» και το ναυτικό πρακτορείο «Οδυσσεύς έπει» και τις ναυτιλιακές εταιρίες «Cosmlea» και «Realma», ύψους 10.000.000 και 27.500.000 δελλ. ΗΠΑ, αντίστοιχα. Την εξόφληση των δανείων αυτών έγγυθησε η έγκυρος προς την δανειστρία τράπεζα, κατόπιν απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της της 22/9/1976. Για εξασφάλιση της τράπεζας περιχώρησε (ή έγκυλησε) δεύτερη προτιμώμενη ναυτική υποθήκη στο πλοίο της «Μαρία» που είναι νηολογημένο ως καράβιο εξωτερικού κατά το άρθρο 13 του ν. 2687/1953. Σύμφωνα με όσα ελέγχθηκαν παραπάνω και θάσει το άρθρο 13 του καταστατικού της έγκυρης πλοιοκτησίας, όπως παρατέθηκε, προβλέπεται ότι η παροχή τέτοιων έγγυσεων από το διοικητικό της συμβούλιο προς τράπεζες, για τη χορήγηση απ' αυτές δανείων ή πιστωτικών διευκολύνσεων σε άλλες ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή γραφεία και με την εξασφάλιση της έγγυσης αυτής με ναυτική υποθήκη επί πλοίου της έγγυτριας, ή ένδικη αυτή έγγυση, που δόθηκε απ' την έγκυρα με το προσβαλλόμενο συμβόλαιο, είναι έγκυρη και δεσμευτική τήν εταιρία, αφού προβλέπεται στο καταστατικό και δεν αντίκειται στο νόμο ή στην κοινή γνώμη. Εξ άλλου, η έγγυση αυτή είναι έγκυρη και για τον πρόσθετο λόγο ότι, όπως αποδεικνύεται, έρίσκεται μέσα στα πλαίσια της ελαστικής διακριτικής εξουσίας της έγκυρης εταιρίας (που κατά το άρθρο 2 του καταστατικού της συνίσταται στην άσκηση της πλοιοκτησίας και την εκμετάλλευση του πλοίου της) και δόθηκε υπέρ νομικών προσώπων με τα όποια έχει σχέσεις και συναλλαγές. Ειδικότερα όπως αποδεικνύεται από τον όρο Ε (φυλ. β) του υποθηκοσυμβολαίου ή έγκυρης («πλοιοκτήτρια») παρέχει την έγγυση για δήλωση ότι έρίσκεται σε εταιρικό δεσμό με τις παραπάνω πρωτοφαιλέτριες ναυτιλιακές εταιρίες που έλαβαν τα δάνεια από την εφεσβλητική τράπεζα. Περαιτέρω, όπως ισχυρίσθηκε η εφεσβλητική από τον πρώτο βαθμό και ισχυρίζεται πάλι ενώπιον του δικαστηρίου τώπου, το πρακτορείο «Οδυσσεύς έπει» (του οποίου υπέλοιπος δανείου καλείται να πληρώσει η έγκυρος με την προσβαλλόμενη έπιταγή) είναι πρακτορειακή εταιρία που διαχειρίζεται πλοία του ίδιου όμιλου και του οποίου, στα και η έγκυρος έγγυτρια και οι λοιπές εταιρίες ελέγχονται από τους ίδιους μετόχους. Το πρακτορείο «Οδυσσεύς» και η έγκυρος σταγάζονται στα ίδια γραφεία στον Πειραιά, έχουν τον ίδιο αριθμό τηλεφώνου και τηλετύπου, αλληλοδοθούντα και συνεργάζονται στην εκμετάλλευση των πλοίων και ούτως ή άλλως είναι μία ενιαία επιχείρηση με δύο διαφορετικές έπισημες μέρες. Τα κρίσιμα αυτά περιστατικά, όπως προκύπτει από τις προτάσεις της, δεν αμφισβητήσαντε αμφισβητεί γενικά ή ειδικά η έγκυρος και δεν απαντά καθόλου επ' αυτών. Η σιωπή της αυτή σε συνδυασμό με την περιεχόμενη δήλωσή της στο υποθηκοσυμβόλαιο ότι έρίσκεται σε εταιρικό δεσμό με τους πρωτοφαιλέτες των δανείων, έρμηνεύεται από το δικαστήριο ως δήλωση της έγκυρης ότι δόθηκε έπισημάτως στο πλαίσιο της κατά τον καταστατικό σκοπό διακριτικής της έγκυρης ανώνυμης εταιρίας και προς εξυπηρέτηση των συμφερόντων της, υπέρ προσώπων με τα

εμπορικές σχέσεις και οικονομικές συναλλαγές. Κατ' ακολουθία, όρθά η έγκαλουμένη
έχει έγκυρη την έγγυση και την υποθήκη που παραχωρήθηκαν με το υποθηκοσυσμό
29/5/1977 και ο αντίθετος δεύτερος λόγος της έφέσεως της άνακοπούσης, καθόλα τα
είναι άβάσιμος, καθώς και η έφεση στο σύνολό της είναι άδύσημη και πρέπει ν' άπορ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

(Άρειος Πάγος 312/1982,

Συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Πράξεις Ελευθεριότητας).

"Αρειος Πάγος 312/1982

Πρόεδρος: Ί. Παπαδόπουλος

Εισηγητής: Χ. Χριστοφορίδης

Δικηγόροι: Π. Δημαράς, Α. Σακελλαρόπουλος

Άνωνυμος εταιρία. Συναλλαγαι με μέλη του διοικητικού συμβουλίου (άρθρ. 23α § 2 ν. 2190/1920).

Εις την απόφαση γενικής συνελεύσεως, διά της οποίας εγκρίνεται σύμβασις (ισόβιος πρόσδος) μεταξύ της εταιρίας και των εις την § 1 άρθρ. 23 α ν. 2190/1920 αναφερομένων προσώπων, ου είναι απαραίτητον να επαναλαμβάνονται οι όροι της συμβάσεως άλλ' αρκεί παραπομπή εις έγγραφον, τὸ ὁποῖον ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς συνελεύσεως καὶ περιέχει τὸ κείμενον ἢ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως.

Ἐπειδὴ, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ άρθρου 23α τοῦ ν. 2190/1920, προστεθέντος διὰ τοῦ ν. 5076/1981 καὶ ἀντικατασταθέντος διὰ τοῦ άρθρου 10 τοῦ ν.δ. 4237/1962, ὁρίζουσιν διὰ μὲν τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ὅτι δάνεια τῆς ἀνωμόμου ἑταιρίας πρὸς ἰδρυτὰς μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, γενικούς διευθυντὰς ἢ διευθυντὰς αὐτῆς ὡς καὶ ἡ παροχὴ πιστώσεων πρὸς αὐτοὺς καθ' οἰκονομικὰς ἢ παροχὴ ἐγγυήσεων ὑπερὶ αὐτῶν πρὸς τρίτους ἀπαγορεύονται ἀπολύτως καὶ εἶναι ἄκυρα, διὰ δὲ τῆς 2ας παραγράφου ὅτι οἰκονομικὰ ἄλλα συμβάσεις τῆς ἑταιρίας μετὰ τῶν ἀνω προσώπων εἶναι ἄκυρα ἂνευ προηγουμένης ἐιδικῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων, ἀλλ' ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ συμβάσεως μὴ ἐξερχομένης τῶν ὁρίων τῆς τρεχοῦσης συναλλαγῆς τῆς ἑταιρίας μετὰ τῶν μετόχων τῆς, σαφῶς προκύπτει ὅτι εἶναι ἔγκυροι αἱ συνασπόμεναι μετὰ ἀνωμόμων ἑταιριῶν καὶ τῶν ἀναφερομένων ἀνωτέρω προσώπων συμβάσεις, ἐπ' ὅσον δὲν συγκαταλέγονται μετὰ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν πρώτην παράγραφον καὶ δὲν ἐξέρχονται τῶν ὁρίων τῆς τρεχοῦσης συναλλαγῆς ἢ ἐξέρχονται μὲν τῶν ὁρίων τούτων, ἀλλ' ἔτυχον προηγουμένης ἐιδικῆς ἐγκρίσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων, ὑψίσταται δὲ ἐιδικῆ ἐγκρισὶς ὅταν ἀπορῶσιν αὐτὴ εἰς συγκεκριμένην σύμβασιν μετὰ τῶν κατ' ἴδιαν ὄρων τῆς, οἷον, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπαναλαμβάνονται αὐτοῦσι εἰς τὸ πρακτικὸν τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἀρκούσης τῆς διὰ τοῦ πρακτικοῦ τούτου παραπομπῆς εἰς ἕτερον ἐγγράφον περιέχον τὸ κείμενον ἢ τοὺς ὅρους τῆς ἐγκρινομένης συμβάσεως διὰ τὴν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως. Ἐν προκειμένῳ, τὸ δικαστὴν Ἐφετεῖον ἀνεγνώρισε, δι' ἐπακρωσίσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀναρροσειούσης πρὸς πληρωσὴν συνολοκληθῆσθαι ὑπερὸ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου τῆς ἀναρροσειβλήτου καὶ τῆς ἰδίας μηνιαίας ἰσοβίου προσόδου, δεχθῆναι ὡς ἐκ τοῦ σχετικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ δείκνυται ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀποβιώσας ἀπασχολήθη ἀπὸ τῆς * μέχρι τῆς *, δυνάμει ἀλλεπαλλήλων συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένης διάρκειας, ἀρχικῶς μὲν ὡς ὑποδιευθιντῆς, μετέπειτα δὲ ὡς τεχνικὸς διευθιντῆς τῆς ἀναρροσειούσης ὅτι ἡ ἀναρροσειούσα, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ λόγου τῆς σπανίας ἐιδικῆς περὶ τὴν οἰδηροδρομικὴν τεχνικὴν μαρτυροῦσας τοῦ, συναμολόγησεν ὑπερὸ τοῦ, διὰ τῶν ἀναρροσειμένων ἐκάστοτε συμβάσεων ἐργασίας, τὴν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς τελευταίας συμβάσεως παροχὴν μηνιαίας ἰσοβίου προσόδου ἰσομῆτους κατὰ ποσὸν μὲν τὰ 4/5 τῶν ἐκάστοτε μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ πλέον ἀμειβομένου ἀνωτάτου ὑποαλλήλου τῆς, ἥτις θὰ περιοριζέτο μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὰ 3/5 τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ θὰ κατεβάλετο εἰς τὴν ἐπιζῶσαν σύζυγόν του, ὅτι διὰ τοῦ 5ου ὄρου τῆς ὑπ' ἀριθμ. * πράξεως τοῦ συμβολαιογράφου Δ.Θ. ὠρίσθη ἐιδικώτερον ὅτι αἱ τοιαῦται ἰσόβιοι παροχαὶ ἀποτελοῦν προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν

τοῦ προσληφθέντος διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας καὶ ὅτι ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς ἀναρροσειούσης ἐνέκρινεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἥτις ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς τρεχούσης συναλλαγῆς, δι' ἀποφάσεως ληφθείσης τὴν *, καθ' ἣν ἐνέκρινεν εἰδικώτερον πρὸς ὄρους τῆς παραθείσης συμβάσεως, ὡς οὗτοι ἀνεγράφοντο εἰς ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ληφθείσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. * συνεδριάσιν του, ἥτις περιείχετο εἰς τὸ καιρὸν ὡς ἀποφασιστικὸν του, ὅπερ ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς γενικῆς συνέλευσεως. Οὕτως ἀποφανθὲν, τὸ δικαστὸν Ἐφεσίων, τὸ ὁποῖον ἐδέχθη ὅτι ἡ ληφθεῖσα ἀνωτέρω ἀπόφασις τῆς γενικῆς συνέλευσεως τῶν μετόχων ἀποτελεῖ προηγουμένην εἰδικὴν ἔγκρισιν συμβάσεως ἐξερχομένης τῶν ὁρίων τῆς τρεχούσης συναλλαγῆς, δὲν παρεβίασεν οὔτε εὐθέως, οὔτε ἐκ πλαγίου τοὺς διαληφθέντας ἐν ἀρχῇ τῆς παρουσίας σκέψεως οὐσιαστικὸς κανόνας, καθ' ὅσον εἰδικώτερον διέλαθεν εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὰ πλήρη αἰτιολογίας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἦτο ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ὅτι ἐγένετο καὶ ἀνάγνωσις τοῦ ὑπ' ἀριθ. * πρακτικοῦ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων, δι' ὃ δὲον ὅπως ἀπορριφθῆ ὡς ἀβάσιμος ὁ τ' ἀντίθετος ὑποστηριζόμενος λόγος ἀναρροσεως.

Σημείωσις: Ὁ * Ἄφειος Πάγος, στὴν ἀπόφασί του αὐτή, δὲν ἀσχολήθηκε καθόλου μὲ τὸ θέμα τῆς φύσεως τῆς αἰτίας τῆς ἰσθμίας προσόδου ὑπὲρ τῆς χήρας τοῦ τεχνικοῦ διευθυντοῦ ἀνώτατης ἐταιρίας. Τὸ θέμα ὅμως αὐτὸ εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας, διότι, ἂν κρινόταν ὅτι ἐπρόκειτο γὰρ ἐλευθεριότητα ἐκ μέρους τῆς ἐταιρίας, ὅτι δηλ. ἡ χορήγησις τῆς ἰσθμίας προσόδου δὲν ὀφειλόταν σὲ ἐπαχθῆ αἰτία, καὶ ὅτι ἡ πράξις αὐτὴ δὲν ἐξυπηροῦσε τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα τῆς ἐταιρίας, τότε ἡ σύστασις τῆς ἰσθμίας προσόδου ὑπὲρ τῆς συζύγου θά ἦταν ἄκυρη, ἔστω καὶ ἂν ἡ γενικὴ συνέλευσις εἶχε συναίνεσιν. Πράγματι ἡ § 2 ἀρθρ. 23 ἀ.ν. 2190/1920 ἀναφέρειται προφανῶς σὲ ἐπαχθεῖς μόνον συμβάσεις μεταξὺ μελῶν τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐταιρίας. Ἐξάλλου, τὸ ὅτι οἱ πράξεις ἐλευθεριότητας δὲν ἀναφέρονται στὴν § 1 ἀρθρ. 23 ἀ.ν. 2190, δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι ἔγκυρες. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον δὲν ἔχει βασικὰ τὴν ἐξουσία νὰ προβάλλει ἔγκυρα σὲ πράξεις ἐλευθεριότητας μὲ τρίτους, διότι οἱ πράξεις αὐτὲς ἐκφεύγουν ἀπὸ τὸν ἐταιρικὸν σκοπὸν (δλ. ἀρθρ. 22 § 1 ἀ.ν. 2190). Ὁ περιορισμὸς αὐτὸς ἰσχύει καὶ γὰρ ἐλευθεριότητες ποῦ συνάπτονται μεταξὺ ἐταιρίας καὶ μελῶν τῆς διοικήσεως, ἐκτός ἂν ἡ πράξις εἶναι μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐταιρικῶν συμφερόντων (δλ. καὶ Ἐφ. Ἀθ. 1798/1989, ἑπιμτΔ λδ', 252).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

(Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών 12852/1974.

Εξούσια Διοικητικού Συμβουλίου Ανώνυμης Εταιρείας. Σύναψη δανείου.

Παραχώρηση υποθήκης).

Πολυμελές Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 12852/1974

Πρόεδρος : Ἐμμ. Βαρδάκης

Εισηγητής : Ἡλ. Βλάσης

Δικηγόροι : Χαρ. Μαυροειδής, Κ. Κοννίδας

Ἀνώνυμος ἑταιρία. Ἐλαττωματικὴ ἀπόφασις γενικῆς συνέλευσεως (ἄκυρος). Νέα ἀπόφασις ἐπαναλαμβάνουσα περιεχόμενον ἀκύρου. Ἐκτασίς ἐξουσίας διοικητικοῦ συμβουλίου.

Μεταγενεστέρα ἀπόφασις τῆς γενικῆς συνέλευσεως ἐπαναλαμβάνουσα τὸ περιεχόμενον προηγουμένης ἀλλ' ἀκύρου δὲν ἀποτελεῖ ἐγκρίσιν ἀλλὰ νέαν δικαιοπραξίαν. Ὄφθαται δὲ νὰ αἶρη τὰς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς τῆς καὶ ἐφεξῆς συνεπείας τῆς παλαιᾶς. — Εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου περιλαμβάνεται πᾶσα διαχειριστικὴ πράξις, ὡς καὶ ἡ σύναψις διαχείριου καὶ ἡ παραχώρησις ὑποθήκης.

Ἐπειδὴ, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35α, 35β καὶ 35γ τοῦ ν. 2190/1921 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ β. δ. 174/1963, προκύπτει, ὅτι ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν εἶναι τὸ ἀνώτατον ὄργανον τῆς ἑταιρίας καὶ ἀποφασίζει περὶ πάσης ἑταιρικῆς ὑποθέσεως. Αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῆς εἶναι ἄκυροι καὶ ὅταν α) ἐλήφθησαν κατὰ παράβυσιν τῶν περὶ συγκαροτήσεως τῶν γενικῶν συνέλευσεων ἢ τῶν περὶ ἀταιριίας καὶ πλειοψηφίας διατάξεων ἢ β) διὰ τοῦ περιεχομένου των ὀίγουν διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τεθεμενάς ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως πρὸς προστασίαν τῶν δανειστῶν τῆς ἑταιρίας. Τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνέλευσεως δικαιουῦνται νὰ ζητήσουν πλὴν ἄλλων καὶ μέτοχοι ἐκπροσωποῦντες τὸ 1/20 τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου, ἐὰν παρέστησαν εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν καὶ ἀντετάχθησαν εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἢ ἐὰν παρὰ τὸν νόμον ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τῆς γενικῆς συνέλευσεως ἢ ἐὰν ἡ συνέλευσις δὲν συνεκλήθη ὡς ἔδει. Ἄκυρος ὅμως ἀπόφασις τῆς γενικῆς συνέλευσεως δὲν δύναται νὰ ἐγκριθῇ διὰ νέας ἀποφάσεως αὐτῆς καὶ ἐγκύρου οὔσης. Ἡ νέα ἀπόφασις δὲν ἐπιφέρει ἐγκρίσιν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου (ΑΚ 238). Ἀποτελεῖ νέαν δικαιοπραξίαν, ἣτις νομίμως γενομένη ἐπιφέρει ἀπὸ τῆς λήψεώς της καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς τὰς ἐξ αὐτῆς νομίμως συνεπείας. Ἡ νέα ἀπόφασις τῆς γενικῆς συνέλευσεως, νομίμως λαμβανομένη, δύναται νὰ αἶρῃ διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της καὶ ἐφεξῆς χρόνον τὰς συνεπείας τῆς παλαιᾶς κατεστημένης οὕτω ἄνευ ἀντιτιθεμένου καὶ τυχόν δόξης, περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς παλαιᾶς (πρόβλ. Π α σ π ᾶ, Τὸ δίκαιον τῆς ἀν. ἑταιρίας σ. 403-405). Ἐξ ἑτέρου ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 18 ἐπ., 22 ἐπ. τοῦ ν. 2190/1920 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προκύπτει ὅτι ἡ ἀνώνυμος ἑταιρία, ὡς νομικὸν πρόσωπον, ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, ὅπερ εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἀποφαίνεται ἐπὶ πάσης ἑταιρι-

κής υποθέσεως αφορώσης την διοίκησιν αὐτῆς ἢ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς ἐνεργοῦν συλλογικῶς ἢ διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ κατιστατικοῦ ὀρισθέντων πρὸς τοῦτο ἐν ἢ πλείστων μελῶν αὐτοῦ ἢ ἄλλων προσώπων (βλ. Α.Π. 667/1967 ἐν 35 σ. 224 Ἐ'Εμπλ Δ' 62, Α.Π. 308/1961 ἐν 28 σ. 859, Α.Π. 27/1969 ΝοΒ 1959 σ. 546).

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διαχειρίσεως περιλαμβάνεται πᾶσα διαχειριστικὴ πράξις, ἐν προδηλῶς περιλαμβάνεται ἡ σύναψις δανείου διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς υποθέσεις τῆς ἐταιρίας, ἡ σύναψις συμβιβασμοῦ, ἡ παραχώρησις ὑποθήκῃς ἐπὶ τῶν ἐταιρικῶν ἀκινήτων πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐντεῦθεν κατ' αὐτῆς ἀπαιτήσεων, ἡ πώλησις ἀκινήτων τῆς ἐταιρίας κλπ. (βλ. Π α σ α ι ᾶ, ἐνθ' ἀνωτ., σ. 568). Ἐὰν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ κατιστατικοῦ ὀρισθὲν ἐν ἢ πλείονα μέλη αὐτοῦ ἢ ἄλλο πρόσωπον προβῇ εἰς ἐπιχείρησιν πράξεως δι' ἣν δὲν εἶχε τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν, ἢ ἐπιχειρηθεῖσα πράξις εἶναι ἀκυρὸς ὡς πρὸς τὴν ἐταιρίαν καὶ δὲν ὑποχρεοῖ αὐτήν, εἰμὴ ἐὰν καθ' ὅσον κατέστη πλεισιώτερα ἐξ αὐτῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλεισιωμοῦ. Τὴν ἐντεῦθεν ὅμως ἀκυρότητα τῆς πράξεως δικαιούται νὰ ἐπιζαλωθῇ καὶ νὰ προτείνῃ μόνον ἡ ἐταιρία οἷχι δὲ καὶ οἱ μέτοχοι, δεδομένου ὅτι ἡ ἀγωγή περὶ ἀκυρόσεως τῆς πράξεως ταύτης εἶναι ἐταιρικὴ καὶ οὐχὶ ἀτομικὴ (βλ. Τουριντάνη, Στοιχ. Ἐμπορ. Δικ., Β', § 114 ν. 2α), καθ' ὅσον ἡ ἀγωγή ἤτις ἐπιφέρει τὴν ἐταιρίαν, ἢ τὸ σύνολον τῶν μετόχων, καὶ ἀφορᾷ π.χ. εἰς ἐπανόρθωσιν ζημίας πλήττουσαν τὸ σύνολον αὐτῶν εἶναι ἐταιρικὴ.

Ἡ ἀγωγή αὕτη ἀνήκεισα, ἐν ὅσῳ ὑφίσταται ἡ ἐταιρία, εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων ἀποστέλλεται, ὅταν αὕτη ἐγκρίνῃ τὰς πράξεις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρίας, ἤτις ἐγκρίσις δύναται νὰ εἶναι ρητὴ ἢ σιωπηρὰ ἢ ὅταν παραιτηθῇ τῆς προσβολῆς αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν αἱ πράξεις αὗται υπερβαίνουν τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς γενικῆς συνέλευσεως. Περαιτέρω, ἐκ τοῦ ἀρθ. 183 ΑΚ προκύπτει ὅτι ἡ ἀκυρὸς δικαιοπραξία δὲν κυρῶται διὰ τῆς παρελείψεως τοῦ χρόνου, οὐδὲ χωρεῖ ἴσως αὐτῆς δι' ἐπικυρόσεως ὑπὸ τῶν μερῶν. Ἡ ρητὴ ἐπικύρωσις τῆς ἀκυροῦς δικαιοπραξίας ὑπὸ τῶν μερῶν ἰσχύει ὡς νέα κατάρτισις αὐτῆς, δηλαδὴ ἔχει τὴν ἐννοίαν νέας ἐξ ὑπαρχῆς δικαιοπραξίας καὶ κρίνεται ὡς νέα κατάρτισις αὐτῆς. Ἐπομένως διὰ τὴν τοιαύτην ἐπικύρωσιν πρέπει ἀφ' ἐνός μὲν τὰ μέρη νὰ τελοῦν ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος τῆς δικαιοπραξίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ συντρέξουν νῦν πάντες οἱ ὅροι, ὅσοι κατὰ νομὸν ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐξ ὑπαρχῆς κατάρτισιν (τέρας κλπ.). Ἰσχύει δὲ ἡ ἐπικύρωσις ex nunc (πρβλ. Μ π α λ ἦ, Γεν. Ἀρχ., § 70). Κατὰ ταῦτα ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή κατὰ τὸ πρότερον αὐτῆς αἴτημα, δηλονότι τῆς ἀναγνωρίσεως ἀκυροῦς τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνέλευσεως τῶν μετόχων τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας τῆς ληφθεῖσας τὴν * εἶναι νόμιμος, πλὴν ὅμως ἀπορριπτέα ἀνευ ἀντικειμένου καὶ ἀνευ ἐννόμου συμφέροντος ἀσχυρῆς, καθ' ὅσον ὡς δεικνύται ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης νομίμως προσκομιζομένων καὶ ἐπιζαλωμένων ἀπὸ * πρακτικῶν τῆς ἐκτίκτου γενικῆς συνέλευσεως τῶν μετόχων ἢ γενικῆς συνέλευσεως τῆς ἐναγομένης ἐκπρασσοῦσα μεταχὰς 7.188 ἐπὶ συνόλων 10.000 καὶ ἐν ἀπαρτίᾳ καὶ νομίμως πλειοψηφία εὐρισκομένη, τὴν * συνέληθεν ἐν Α., ἀπον καὶ ἡ εἶσα αὐτῆς, μετὰ τήρησιν τῶν νομίμων προϋποθέσεων, προσκλήσεως, δημοσιεύσεως κλπ. καὶ ἔλαβε νέαν ἀπόφασιν ἔχουσαν τὸ αὐτὸ περι-

εχόμενον με την ληφθεΐσαν τοιαύτην υπό της αυτής συνελεύσεως κατά την 29.9.1972, αναγνωρίσασα μάλιστα και την έγκυρότητα του υπ' αριθ. * συμβολαίου περί πωλήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

(Εφετείο Αθηνών 2469/1985.

Έκταση εξουσίας Διοικητικού Συμβουλίου. Παροχή εγγυήσεως υπέρ τρίτου).

Πρόεδρος: Κ. Ἀλεξάπουλος

Εισηγητής: Κ. Βαρβαρέσος

Δικηγόροι: Π. Μπούρας, Ν. Παπαχρονόπουλος

Ἀνώνυμη ἐταιρία. Ἐκταση ἐξουσίας διοικητικοῦ συμβουλίου. Παροχή ἐγγυήσεως ὑπὲρ τρίτου. Προϋποθέσεις ἐγκυρότητας.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀνώνυμης ἐταιρίας ἐγκυρὰ ἐνεργεῖ ὁποιαδήποτε πράξις καὶ ὅταν ἐκφεύγει ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας, ἀδιάφορα τὸ ἂν ἐπαφέρει ἢ ὄχι ὠφέλεια σ' αὐτήν. Τὸ ἂν μὴ πράξις ἐμπίπτει στὸν ἐταιρικὸν σκοπὸν δὲν κρίνεται μὲ τυπικὰ κριτήρια ἀλλὰ ἐξετάζεται κατὰ πόσον σχετίζεται μὲ τὴν ὅλην οἰκονομικὴν τῆς δραστηριότητα. Μὲ τὸ κριτήριον αὐτὸ πρέπει νὰ ἐξετασθεῖ καὶ τὸ ἂν ἡ παροχὴ ἐγγυήσεως ἀπὸ τὴν ἐταιρία ὑπὲρ τρίτου ὑπάγεται στὸν ἐταιρικὸν σκοπὸν. Ὁ ἰσχυριζόμενος ἀκυρότητα τῆς πράξεως φέρει τὸ ὄνομα τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἡ πράξις ἐκφεύγει τοῦ ἐταιρικοῦ σκοποῦ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀρθρ. 18 καὶ 22 § § 2,3 ν. 2190/1980 «περὶ ἀνωνύμων ἐταιριῶν» ὡς ἐκωδικοποιήθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ β.δ. 179/1963 σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ ἀ.ἐ. ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου ἐνεργουῦτος συλλογικῶς τὸ καταστατικὸν δύναται ὁμῶς νὰ ὀρίσῃ ὅτι ἐν ἡ πλείονα μέλη τοῦ συμβουλίου δικαιούνται νὰ ἐπρσωπήσουσι τὴν ἐταιρίαν ἐν γένει εἰς ὠρισμένους εἶδους πράξεις, κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 22 τοῦ αὐτοῦ β.δ. τὸ διοικητικὸν συμβούλιον εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἀποφασίσῃ πᾶσαν πράξιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐταιρίας, εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐταιρίας. Ἐκ τοῦ συνδυα-

σμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει ὅτι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ταιρίας εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως, ἀφορώσης τῆς εἰς τὴν ἐταιρίαν ἢ εἰς τὴν ἐν γένει διαχειρίσειν τῶν ἐταιρικῶν ὑποθέσεων ἐν τῇ διαγραφομένῳ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὄρειον, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἀποκρίσεων ἐκείνων αἰτινες ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς γενικῆς συνελεύσεως. Τὸ ὅσον ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ καταστατικοῦ δὲν ἐτέθησαν περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀναγόμενοι εἰς τὸν ἐταιρικὸν σκοπὸν, τοῦτο ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ ἐπιπέσῃ δικαιοπραξίαν ἥτις λόγῳ τοῦ εἶδους ἢ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δὲν εἶναι ἰσχυρὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας, ἀλλ' ἐμμέσως ἐξ αὐτῆς ἐξυπηρετουμένου ὡς ἴσως ἂν αὕτη παρίσταται ἢ μὴ ὠφέλιμος, διότι ἄλλως θὰ ἐτίθεντο εἰς ἄλλη σχερῆ θέσιν οἱ μετὰ τῆς ἐταιρίας συναλλασσόμενοι, ἐάν τὸ κύρος τῆς πράξεως ἐξηρτάτο ἐκ τῆς διαπιστώσεως τῆς σκοπιμότητος τῆς διενεργουμένης δικαιοπραξίας ἥτις ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου (ΑΠ 338/65 Νομ. 125). Εἰδικώτερον ἢ ἐγγύησις ὑπὲρ τρίτου εἶναι μὲν χαριστικὴ πράξις αὐτῆς καὶ ἑαυτήν, οὐχ' ἦτον κατὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν τῶν συναλλαγῶν δὲν ἀποκλείεται νὰ συνεστήθῃ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐταιρικοῦ σκοποῦ, δηλοῦντι τοῦ ἀντικειμένου περὶ τοῦ ὁποίου στρέφεται ἡ δραστηριότης τῆς ἐταιρίας (βλ. Π α σ α ς, τὸ δίκαιον τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 559, ΑΠ 333/65 ἐνθ. ἀνωτ. ΑΠ 369/62 ΕΕΝ 1962, 851), καθ' ὅσον, κατὰ πόσον πράξις τίς ἐμπίπτει εἰς τὸν ἐταιρικὸν σκοπὸν δὲν κρίνεται ἐπὶ τῇ θάσει τῆς μεμονωμένης αὐτῆς πράξεως καὶ κατὰ τρόπον τυπικὸν ἀλλὰ δέον νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἂν αὕτη τελεῖ εἰς σχέση πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς ἐταιρίας, καὶ συνεπῶς καὶ ὑπὸ τὸ πλαισίον τοῦτο θὰ ἐρευνηθῆ καὶ ἐάν ἡ ἐγγύησις καὶ ἡ τριτεγγύησις εἰς συναλλαγματικὴν τελεῖ εἰς σχέσιν πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς ἐταιρίας (βλ. Ν. Ρ ό κ α ς, Τὰ ἔρια τῆς ἐξουσίας τῆς πλειοψηφίας εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, σ. 292, 294).

Ἐπειδὴ ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως ἢ ἐκ τῶν ἐκκαλουσῶν ἀνὸν ἐταιρίαν ἰσχυρίσθη διὰ τῆς ἐγγύησις εἶναι ἄκυρος, διότι κείνη ἐκτός τῶν συμφερόντων καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐταιρείας, ὡς οὗτος διαγράφεται, εἰς τὸ ἀρθρ. 4 τοῦ καταστατικοῦ καὶ συνεπῶς ὡς χαριστικὴ δὲν δύναται, νὰ δεσμεύῃ τὴν ἐταιρίαν. Ὁ λόγος οὗτος ὁμοίως ἐφέσεως, ὡς διατυπώσεται εἶναι: ἀπορριπτέος ὡς ἄριστος καὶ ἀνπίδεντος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ἑνὸς μὲν διότι δὲν ἀναφέρεται ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐταιρίας, μὴ συμπληρουμένης τῆς ἀριστίας ταύτης διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τὸ καταστατικόν, ἀφοῦ τὸ ὁριζόμενον τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐφέσεως δέον νὰ προκύπτει ἐκ τοῦ δικαγράψου τῆς ἐφέσεως, μὴ οὔσης θεμετῆς τῆς συμπληρώσεως ταύτης ἐξ ἄλλων ἐγγράφων, ἀφ' ἑτέρου δὲν προσδιορίζει τῶς λόγους ἐνεκα τῶν ὁποίων ἢ δοθεῖσα ἐγγύησις εἶναι ξένη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας (ΑΠ 338/65) μὴ ἀναφέρουσα οὐδὲν περιστατικόν, ὡς φερ' εἰπεῖν διὰ τῆς ἀε οὐδεμίαν συναλλαγὴν εἶχε μετὰ τῆς ὡς ἀνω ἔπε. ὥστε νὰ δικαιολογητῆ ἡ παρασχεθεῖσα ἐγγύησις, οὐ προσέτι ἰσχυρίζεται ὅτι ἐκ τοῦ καταστατικοῦ ἀπηγορεύετο αὕτη (ἢ ἐγγύησις) καὶ

ὡς ἐκ τούτου ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀδύνατον νὰ ταχθῆ τὸ προσηκόν θέμα ἀποδείξεως. Εἰρήσθω ὅτι τὰ περιστατικά τὰ συγκροτοῦντα τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ ἐγγύσις εἶναι ἄκυρος, διότι εἶναι ξένη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας ὡς νὰ ἐπικαλεσθῆ καὶ νὰ ἀποδείξῃ ἡ ἐναγομένη ἐταιρία κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἐκδοχὴν (βλ. Π α σ σ ι ᾶ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 560, Α.Π. 10/65, ΝοΒ 13, 723, Λ ο υ κ ὀ π ο υ λ ο ν 'Ε'μπΔ η' 150, ἄλλως πως Α.Π. 492/76). Ἐὰν ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀντιθέτως ὑποστηριζομένη ἐκδοχὴ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐξ ἐγγυήσεως ὑπὲρ τρίτου προσώπου ὡς νὰ ἐπικαλεσθῆ καὶ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὴ ἐδόθη ὑπὲρ αὐτοῦ, διότι ἐξυπηρετεῖ τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας (σχετικὴ Α.Π. 492/76), τότε οὗτος θὰ εὐρίσκετο εἰς δυσχερῆ θέσιν, ἀφοῦ καὶ εἰς πᾶσαν δικαιοπραξίαν ἐπαχθῆ, ἐπὶ τοῦ προβαλλομένου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀ.ἐ. ἰσχυρισμοῦ ὅτι αὐτὴ κεῖται ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τῆς ἐταιρίας, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπικαλεσθῆ περιστατικά ἐξ ὧν νὰ προκύπτει, ὅτι ἡ δικαιοπραξία συνδέεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρίας. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῃ ἐκδοχῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων στηριζόμενος ἐπὶ ἐγγυήσεως, ὀφείλει νὰ ἐπικαλεσθῆ ὅτι αὐτὴ ἐδόθη χάριν ἐξυπηρητήσεως τοῦ ἐταιρικοῦ σκοποῦ, τότε ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἐπὶ τῇ προβαλλομένῃ σχετικῇ ἀμφισβητήσῃ: ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας, ὀφείλει νὰ ἐπικαλεσθῆ καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὰ περιστατικά ἐξ ὧν νὰ προκύπτει ὅτι ἡ ἐγγύσις ἐδόθη χάριν ἐξυπηρητήσεως τοῦ ἐταιρικοῦ σκοποῦ διὰ τῶν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ὑποβληθεισῶν προτάσεων, ὡς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῆ ἐπὶ τῇ σχετικῇ ἀμφισβητήσῃ τῆς ἀ.ἐ. ὅτι ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἄκυρος, διότι τὸ ὄργανον δὲν εἶχε ἀντιπροσωπευτικὴν ἐξουσίαν διὰ τῶν προτάσεων τῆς πρώτης συζήτησεως.

